

Kristoffer Eikemo

Politisk maktdeling i Afrika

En studie av marginaliserte samfunnsgruppers politiske tillit i post-konfliktland

Masteroppgave i Statsvitenskap

Veileder: Karin Dyrstad

Medveileder: Thea Johansen

Mai 2021

Kristoffer Eikemo

Politisk maktdeling i Afrika

En studie av marginaliserte samfunnsgruppers
politiske tillit i post-konfliktland

Masteroppgave i Statsvitenskap
Veileder: Karin Dyrstad
Medveileder: Thea Johansen
Mai 2021

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosiologi og statsvitenskap

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

Til pappa

Forord

Etter fem år som student i Trondheim takker jeg for meg med denne oppgaven. Jeg har lært mye – og litt om statsvitenskap. Over de siste fem årene har jeg fått en interesse for fred og konflikt. Dette har utviklet seg til en større interesse for konsekvensene av konflikt, og hvilke forhold som bidrar til fredsbygging. Dette har etter hvert blitt utgangspunktet for min masteroppgave.

Først og fremst vil jeg rette en stor takk til Karin Dyrstad og Thea Johansen for veiledning av ypperste klasse. De faglige tilbakemeldingene har vært avgjørende for å forme en oppgave jeg kan stå for. I tillegg har dere bidratt med god støtte og gitt meg en trygg grunn å stå på. Takk også til alle deltakere på VIP-seminaret ved institutt for sosiologi og statsvitenskap for nyttige tilbakemeldinger og forslag til forbedringer.

Takk til mamma for betingelsesløs støtte gjennom hele mitt utdanningsløp. Takk til Terje for god oppfølging gjennom masterstudiet og kommentarene til denne oppgaven. Jeg retter også en takk til resten av søskenflokken som har vært til stede og hjulpet meg fremover. Takk til kollektivet for morgenkaffe, aktivitetsfylte dager og uforglemmelige kvelder. Til slutt, takk til Ragne som har tilbudt den beste støtten en kan be om. Denne oppgaven har tatt mye tid og energi, men din omsorg har gjort det hele mye lettere.

Kristoffer Eikemo,

Trondheim, 30.05.2021

Abstrakt

Maktodelingslitteraturen har i stor grad vært rettet mot hvilke forhold på landnivå som påvirker statlig utvikling, men vi vet lite om hvordan ulike samfunnsgruppers holdninger skiller seg fra land uten maktodelingsavtaler etter konflikt. Jeg presenterer et teoretisk rammeverk som knytter spørsmålet om staters legitimitet og institusjonenes kapasitet til å allokere politiske goder, til den politiske tilliten hos historisk marginaliserte samfunnsgrupper: politisk undertrykte etniske grupper og kvinner. Jeg anvender flernivåanalyse ved *random intercept* for å måle om grupper i land med politisk maktdeling har høyere tillit enn i land uten politisk maktdeling. Generell politisk tillit i maktodelingsland og land med closed-list PR måles med variabler på landnivå. Ved å inkludere samspillsledd mellom individvariablene for undertrykte grupper og kvinner med politisk maktdeling og closed-list PR, måler jeg hvorvidt politisk tillit hos disse samfunnsgruppene avhenger av det aktuelle forholdet på landnivå. Data på individnivå er hentet fra Afrobarometer, mens informasjon om undertrykte grupper er hentet fra Ethnic Power Relations. Undertrykte grupper ser ut til å ha *lavere* politisk tillit i maktodelingsland. Imidlertid er det knyttet usikkerhet til disse resultatene grunnet problemer med antall frihetsgrader. Kvinner er assosiert med høyere politisk tillit i land med closed-list PR. Generell politisk tillit i maktodelingsland og closed-list PR-land viser ingen effekt. Det gjelder også for kvinners politiske tillit i maktodelingsland, som ikke oppnår statistisk signifikans. Funnene indikerer at closed-list PR gir et godt utgangspunkt for videre statlig utvikling, mens politisk maktdeling som helhet svekker den politiske tilliten hos marginaliserte samfunnsgrupper og dermed svekker egne sjanser for en demokratisk og fredelig fremtid.

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1. Innledning.....	9
1.1. Introduksjon.....	9
1.2. Struktur.....	10
Kapittel 2. Begrepsavklaring.....	12
2.1. Politisk tillit.....	12
2.2. Maktdeling.....	13
2.2.1. Hva er maktdeling?.....	13
2.2.2. Former for maktdeling.....	14
2.2.3. Politisk maktdeling.....	15
Kapittel 3. Historie.....	16
3.1. Bakgrunn: Kolonisering.....	16
3.2. Maktdeling: Case-eksempler fra Afrika.....	17
Kapittel 4. Tidligere forskning.....	19
4.1. Maktdeling og politisk tillit.....	19
4.2. Kvinners rettigheter i kjølvannet av konflikt.....	19
4.3. Maktdeling og konsekvenser på landnivå.....	20
4.4. Institusjonsbygging.....	20
Kapittel 5. Teoretisk rammeverk.....	22
5.1. Politisk tillit.....	22
5.1.1. Betydningen av politisk tillit.....	22
5.1.2. Politisk tillit i Afrika.....	22
5.2. Maktdeling.....	24
5.2.1. Institusjonsbygging.....	24
5.2.2. Fredsfellen.....	25
5.2.3. Maktdeling i Afrika.....	26
5.2.4. Maktdelingens påvirkning på marginaliserte samfunnsgrupper.....	26
5.2.5. Etniske grupper.....	27
5.2.6. Etnisitet som sosialt konstruert konsept.....	27
5.2.7. Kvinner som underrepresentert gruppe.....	28
Kapittel 6. Hvordan kan maktdeling tenkes å påvirke politisk tillit?.....	30
6.1. Generell politisk tillit i maktdelingsland.....	30
6.2. Maktdeling og marginaliserte grupper.....	30
6.3. Politisk tillit i land med closed-list PR.....	31
Kapittel 7. Metodisk tilnærming.....	35

7.1. Oppgavens metodiske design	35
7.2. Datasett	36
7.3. Forutsetninger og diagnostikk	37
7.4. Variabler	39
7.4.1. Avhengig variabel (Politisk tillit).....	39
7.4.2. Uavhengige variabler (individnivå)	42
7.4.3. Uavhengige variabler (landnivå)	44
7.4.4. Kontrollvariabler	49
7.5. Deskriptiv statistikk.....	51
7.6. Svakheter ved designet	53
Kapittel 8. Resultater.....	55
8.1. Nullmodell og intraklassekorrelasjon	55
8.2. Flernivåanalyse (uvektet)	57
8.3. Flernivåanalyse (vektet)	62
8.4. Hypoteser og resultater.....	66
Kapittel 9. Diskusjon og konklusjon	69
9.1. Oppsummering	69
9.2. Diskusjon.....	71
9.3. Videre forskning.....	78
Litteraturliste	81
Appendiks.....	91

Kapittel 1. Innledning

1.1. Introduksjon

Land som har hatt borgerkrig benytter ulike metoder for å sikre varig fred og demokratisk utvikling. Maktdeling er én av strategiene som blir benyttet, og som vil ha ulike konsekvenser for mennesker og samfunn. Litteraturen på feltet er dominert av å undersøke forhold på *landnivå*. Dette er naturlig fordi det gir oss viktig kunnskap om hvordan maktdeling påvirker statlig utvikling, men vi vet langt mindre om hvordan *individer* forholder seg til institusjoner av denne typen. Den statsvitenskapelige litteraturen understreker ofte viktigheten av politisk tillit for at stater skal utvikle seg mot en fredelig og demokratisk fremtid, men vi trenger mer kunnskap om forholdet mellom maktdeling, individers tillit og staters videre utvikling. Det finnes riktignok noen studier som fokuserer på individet i denne konteksten (se f.eks. Askvik, Jamil & Dhakal, 2011; De Juan & Pierskalla, 2016; Wong, 2016; Fisk & Cherney, 2017; Binningsbø & Dyrstad, 2012; Dyrstad, Bakke & Binningsbø, 2021), og som man kan bygge videre på. Imidlertid fokuserer disse studiene på fredsavtale som helhet, eller kun enkeltland. Vi ser en mangel på et spesifikt maktdelingsfokus, og studier som tar for seg maktdeling omfatter det ofte som ett konsept. Jeg argumenterer for at maktdeling må ses på som en samlebetegnelse som omfatter flere ulike konsepter, og sette dette i lys av konsekvensene det har for individer med ulik sosial bakgrunn i ulike land, og særlig i en region som Afrika, som har vært preget av sosial, økonomisk og politisk ustabilitet over lang tid. For å undersøke hvordan maktdeling påvirker marginaliserte samfunnsgrupper, tar jeg utgangspunkt i følgende problemstilling:

Fører politisk maktdeling til høyere politisk tillit blant marginaliserte grupper i afrikanske land?

For at kunnskapen om maktdeling skal utvikles, må vi vite mer om hvordan mennesker, institusjoner og stater påvirkes av det. Denne oppgaven vil gi mer kunnskap om konsekvensene maktdeling har for mennesker – og mer spesifikt: marginaliserte grupper. Jeg ønsker å belyse hvordan tilliten blant ulike sosiale grupper påvirkes av politisk maktdeling i kjølvannet av borgerkrig. Vi vet fortsatt lite om hvordan individer i ulike samfunnsgrupper forholder seg til maktdeling, og særlig gjelder dette sosialt, økonomisk og politisk marginaliserte grupper. Slik kunnskap vil gi oss et mer helhetlig bilde av konsekvensene maktdeling har som en fredsbyggende institusjon. For at en stat skal kunne bevege seg mot en fredelig og demokratisk

fremtid er det viktig at ulike samfunnslag forenes og drar i samme retning. Det er avgjørende å bekjempe polarisering og ulikheter i politisk tillit på tvers av samfunnsgrupper. Land med stor sosial ulikhet er kjennetegnet av mindre tillit, mer økonomisk sosial og politisk ustabilitet, høyere dødelighet og mer kriminalitet, mens likere samfunn er mer integrerte samfunn (Wilkinson, 2002). For å undersøke hvordan politisk maktdeling i post-konfliktland i Afrika påvirker dette, vil jeg ta for meg to samfunnsgrupper som er historisk marginalisert: *politisk undertrykte etniske grupper og kvinner*. Jeg vil også ta for meg en underkategori av politisk tillit, for å undersøke om enkelte institusjonsformer er bedre for den politiske tilliten hos disse samfunnsgruppene. Her vil jeg ta for meg institusjonsformen closed-list proporsjonal representasjon og undersøke hvordan kvinners politiske tillit avhenger av denne. Jeg skulle helst undersøkt tillit hos politisk undertrykte etniske grupper i lys av dette, men som jeg vil komme tilbake til har jeg for få observasjoner av etniske grupper til at dette lar seg gjøre.

1.2. Struktur

I dette delkapittelet beskriver jeg hvordan oppgaven er strukturert i kapitler og delkapitler. Kapittel 2 er et begrepskapittel, hvor jeg vil redegjøre for hvordan tidligere forskning har definert politisk tillit, og hvordan politisk tillit blir definert i denne oppgaven. Jeg vil også gjøre rede for hva maktdeling er, hvorfor det benyttes, og gi en oversikt over hvordan faglitteraturen er delt i spørsmålet om effekten av maktdeling. I tillegg vil jeg gi en oversikt over hvilke former for maktdeling som benyttes, og hvorfor jeg avgrenser oppgaven til å omhandle politisk maktdeling og institusjonsformen closed-list PR. I kapittel 3 vil jeg gi en kort oppsummering av Afrikas kolonihistorie som viser hvorfor afrikanske land i særskilt grad lider av etnisk fragmentering. Jeg gir eksempler på caser hvor afrikanske post-konfliktland har innført maktdeling, for å illustrere kompleksiteten og uenighetene som råder ved innføringen av disse. I kapittel 4 presenterer jeg tidligere forskning. Ettersom det er et begrenset antall studier som tar for seg politisk tillit i lys av maktdeling, vil kapittel 4 mer generelt vise til studier som tar for seg individers holdninger i lys av konflikt og voldseksposering. Oppgavens teoretiske rammeverk blir presentert i kapittel 5. Her tar jeg først for meg teorier rundt politisk tillit, og betydningen av dette i afrikansk kontekst. Videre presenteres teorier om maktdeling og hvilke følger dette kan tenkes å ha for de aktuelle samfunnsgruppene. Det sammensatte argumentet og påfølgende hypoteser blir presentert i kapittel 6, før oppgavens metodiske tilnærming gjøres rede for i kapittel 7. Deretter presenteres regresjonene i kapittel 8, med analyse av resultater. Disse resultatene blir diskutert i lys av oppgavens argumenter i diskusjonsdelen som er kapittel

9. Her vil jeg også diskutere hvordan mine funn og innsikter kan føres videre i fremtidig forskning.

Kapittel 2. Begrepsavklaring

I kapittel 2 tar jeg for meg politisk tillit og maktdeling og definerer disse. Dette kapittelet består i stor grad av tidligere definisjoner, som legger grunnlaget for min definisjon av de to konseptene. Jeg tar først for meg politisk tillit i delkapittel 2.1., før jeg går videre til maktdeling. Som delkapittel 2.2. vil vise, anser jeg maktdeling som en samlebetegnelse på flere ulike institusjonsformer. Dette delkapittelet vil derfor starte med å omfatte maktdeling som helhet, før jeg går nærmere inn på ulike former for maktdeling, og til slutt underkategorier av politisk maktdeling.

2.1. Politisk tillit

Easton (1975) ser på politisk tillit som et uttrykk for diffus støtte, og et mål på borgernes trygghet om at systemet og institusjonene tåler dagens lys. Gamson (1968) definerer det som «sannsynligheten for at det politiske systemet (eller en del av det) vil gi et foretrukket utfall på tross av manglende tilsyn». I nyere tid har det blitt vanligere å skille tillit mellom mennesker og tillit til institusjoner. Newton (2007) argumenterer for at vi kan stole på individer som naboer og medborgere ettersom vi kjenner dem, men vi har tillit til institusjoner basert på en følelse av hvordan de fungerer. Dette argumentet finner vi igjen hos flere (Stokes, 1962; Hetherington, 2005). Easton (1965) la grunnlag for et teoretisk rammeverk ved å skille mellom å måle tillit til samfunn, regime (politiske institusjoner) og aktører (politiske partier og politikere). Han hevder at nivåene av tillit disse imellom er knyttet sammen, men stratifisert. Mens manglende tillit til politiske partier og politikere er forbigående, vil manglende støtte til systemet som helhet være ødeleggende for alle institusjoner. Ved periodiske valg kan systemet fase ut enkelte politikere og partier og erstatte de med mer kompetente aktører, men ved mangel på tilliten til politikere kan det ha en negativ konsekvens for politiske institusjoner som igjen kan påvirke tilliten til hele det politiske systemet. Vedvarende misnøye som resultat av sosial konflikt smittet over til negative holdninger mot det politiske systemet (Miller, 1974). Citrin (1974) tilbakeviste Millers argument med begrunnelse i at man må skille mellom folkets misnøye med statens politiske posisjon, misnøye med utfall av pågående hendelser og politikk, misnøye med sittende embetsmenn, og underkjenning av hele det politiske systemet. I denne oppgaven definerer jeg politisk tillit som et todelt fenomen¹. Politisk tillit innebærer både å ha tillit til de dynamiske

¹ Denne definisjonen er i tråd med Easton (1965), hvor det skilles mellom tillit til aktører og regime. Imidlertid vil samfunnspektivet ses bort i fra i denne oppgaven for å reddyke den politiske dimensjonen av Eastons tillitsbegrep.

aktørene (politikere) og det etablerte systemet (institusjonene). I kapittel 7 vil jeg komme tilbake til operasjonaliseringen av politisk tillit som skal fange opp begge disse dimensjonene.

2.2. Maktdeling

2.2.1. Hva er maktdeling?

Land som er herjet av borgerkrig² vil ofte være karakterisert av polarisering, misnøye og historisk avmakt (Choudhry, 2008). For at konflikten skal avta, og landet skal kunne utvikle seg videre, må krigspartene ha et felles mål å jobbe mot. Ofte vil enten landet selv, eller eksterne aktører, innføre eller pålegge landet en maktdelingsavtale som skal sikre samarbeid mellom partene. Slike land kalles ofte konsensusdemokratier, eller konsosierte demokratier (Lijphart, 1969). Jeg vil tidvis anvende begrepet konsosiering, hvor jeg da sikter til handlingen om å dele makten i et post-konfliktland. Det finnes en bred enighet om at maktdeling er den mest gjennomførbare demokratiske løsningen i slike delte samfunn, som potensielt vil sikre begge eller flere krigsparter en plass i regjeringen (Ottaway, 2003; Rooney, 2015). Blant annet ser FN på maktdeling som den eneste gjennomførbare måten å avslutte borgerkrig ved fredsavtale på, og for å etablere varig fred og demokrati i konfliktutsatte områder (Lijphart, 2004). Av den grunn har maktdeling blitt en vanlig institusjonsform for flere post-konfliktland, blant annet Burundi, Kenya, Libanon, Liberia, Madagaskar, Nigeria, Sierra Leone, Nord-Irland og Bosnia-Hercegovina, for å nevne noen. Målet med maktdeling er å få de krigende partene til å bli inkorporert i ett felles politisk system, hvor sannsynligheten er større for at de skal utvikle felles interesser i stabilitet og funksjonalitet (Horowitz, 1985; Jung, 2012; Cammett & Malesky, 2012). Det råder uenighet om virkningen maktdeling har på lang sikt. Horowitz (1985) er blant de som har kritisert maktdeling med hensyn til demokratisk utvikling i konfliktrammede land, og har fått støtte fra flere (se f.eks. Mehler, 2009; Roeder & Rotchild, 2005; Spears, 2000, 2002; Sririam & Zahar, 2009; Tull & Mehler, 2005). På en annen side ser Lijphart (1977) m.fl. på maktdeling som et fremtidsrettet og freds- og demokratistyrkende tiltak (se f.eks. Hartzell & Hoodie, 2007; Mukherjee, 2006a; Norris, 2008; Walter, 2002).

Det finnes ingen universal definisjon av hva maktdeling er (Binningsbø, 2013; Ottmann & Vüllers, 2014). Lijphart (1969) har etablert begrepet om konsensusdemokratier, og ser på det brede spekteret av politisk, økonomisk og territoriell maktdeling (se også Norris, 2008). Walter

² Jeg vil skifte mellom å benytte begrepene konflikt og borgerkrig. Selv om sammenligningsgrunnlaget i analysen er land som har hatt borgerkrig, er det meste av eksisterende teori basert på generell konflikt.

(2002) gir en mer snever forståelse av maktdeling ved å se på det som en inkludering av en politisk opposisjon i en felles regjering. Glassmyer & Sambanis (2008) fokuserer på maktdeling som et fredstiltak i et kortsiktig perspektiv, mens Roeder & Rothchild (2005) har lagt vekt på de langsiktige virkningene mot en forsoning i samfunn med delte interesser. Denne oppgaven følger Ottman & Vüllers' (2014) definisjon av maktdeling, som enhver avtale mellom en stats regjering og en opprørergruppe som innebærer å forme en institusjon med delt kontrollmandat med et nasjonalt nivå av styring. Imidlertid, som nevnt innledningsvis, vil denne oppgaven kun ta for seg én form for maktdeling – politisk maktdeling. I neste delkapittel går jeg nærmere inn på de ulike formene for maktdeling, og hvorfor jeg velger å fokusere på den politiske dimensjonen.

2.2.2. Former for maktdeling

For å nå målet om å finne en felles vei videre, har ulike land tatt i bruk ulike former for maktdeling. Hartzell & Hoodie (2003) skiller mellom fire hovedtyper for maktdeling: (i) politisk, (ii) økonomisk, (iii) territoriell og (iv) militær maktdeling. Eksempelvis er Elfenbenkysten en politisk maktdeling-case, hvor representanter fra den opprørske gruppen fikk plass i regjeringsskabinettet etter en maktdelingsavtale³ i 2003. Når det gjelder økonomisk maktdeling finner vi et eksempel i Papa Ny-Guinea fra 2006, hvor representanter fra den opprørske gruppen fikk plass i kommisjoner som regulerer landets økonomiske allokering⁴. I Niger i 1999 ble det uestedt et dekret i forbindelse med Ouagadougou-avtalen, som medførte desentralisering av makt, og dermed territoriell maktdeling. Til slutt har vi militær maktdeling, som vi finner eksempel på etter maktdelingsavtalen i Bosnia-Hercegovina i 1999⁵, hvor representanter for opprørerne ble inkludert i den nasjonale militærkommandoen (Ottmann & Vüllers, 2015).

Som demonstrert av flere (Hartzel & Hoodie, 2003; Cammett & Malesky, 2012) er politisk maktdeling den formen som er hyppigst brukt. I følge blant andre Mehler (2009) har ingen afrikanske land unnsloppet den politiske dimensjonen av maktdeling, og mellom 1944 og 1999 ble 61 av 111 avsluttede borgerkriger etterfulgt av politisk maktdeling (Mukherjee, 2006b)⁶. Ettersom det er sannsynlig at denne formen for maktdeling er mest relevant for politisk tillit i

³ Linas-Marcoussis Peace Accords

⁴ Bougainville Peace Agreement

⁵ Washington Agreement

⁶ Disse er ikke begrenset til Afrika, men referer til globale tall.

Afrika, vil denne oppgaven begrense seg til å omfatte land med politisk maktdeling. Jeg anser det også som mest relevant da oppgaven undersøker politisk tillit hos grupper som er politisk marginaliserte. For at disse gruppene skal øke sin politiske tillit, er en redistribusjon av politisk makt nødvendig. Som Ottmann & Vüllers (2014) påpeker er alle de ulike formene for maktdeling interessante på hver sin måte, men forskere på feltet må ta for seg én tilnærming av gangen for å gradvis utvikle kunnskap om maktdeling.

2.2.3. Politisk maktdeling

Cammett & Malesky (2012) identifiserer seks former for politisk maktdeling: (i) Closed-list proporsjonal representasjon, (ii) utøvende koalisjon, (iii) spesialisert veto, (iv) proporsjonal utnevning, (v) open-list proporsjonal representasjon og (vi) lovgivende koalisjon. Denne oppgaven vil fokusere på closed-list PR av tre grunner: (i) Grunnet få observasjoner på de øvrige formene for politisk maktdeling vil closed-list PR kunne måles mest nøyaktig. En inklusjon av de andre formene vil skape problemer med frihetsgrader, og det vil derfor ikke være mulig å sammenligne closed-list PR med de øvrige underkategoriene. (ii) I tråd med Ottmann & Vüllers (2014) bør undersøkelser av maktdeling skje gradvis, og man bør derfor ta for seg én tilnærming av gangen. Jeg undersøker allerede politisk maktdeling som helhet, samt closed-list PR. Dersom jeg omfatter et for stort felt, kan det føre til unøyaktigheter som svekker undersøkelsen. Jeg anser det derfor som fornuftig å fokusere på færre aspekter, men mer detaljert. (iii) Som jeg vil vise nærmere i delkapittel 4.5., viser litteraturen at closed-list PR er den formen som har vært mest suksessfull med tanke på fredsbygging. Da det er gjort få undersøkelser på disse underkategoriene, tar jeg utgangspunkt i funnene som er gjort tidligere, og jobber ut ifra en antagelse om at closed-list PR vil være viktigst for å forklare økt politisk tillit hos politisk marginaliserte grupper.

Institusjonsformen closed-list PR innebærer et valgsystem hvor velgerne kun kan stemme på politiske partier. Det vil si at kandidatene som er listet opp er bestemt av partiet, og velgerne har ingen mulighet til å favorisere enkeltpersoner. Dette til forskjell fra open-list PR, hvor velgerne har makten til å stemme på politikere innad i partier (Kunicova & Rose-Ackerman, 2001).

I neste kapittel vil jeg gi en kort historisk beskrivelse av hvordan det afrikanske kontinentet har blitt den mest etnisk fragmenterte verdensregionen, og illustrere eksempler på maktdeling som konfliktløsning i Afrika.

Kapittel 3. Historie

3.1. Bakgrunn: Kolonisering

Koloniseringen av afrikanske land medførte at flere landsbyer ble samlet under én og samme administrasjon, og dermed ble flere ulike stammer samlet i samme land. De nye afrikanske landene omfattet da flere stammer som tidligere ikke hadde noe med hverandre å gjøre. For å kontrollere de ulike stammene, ble det utnevnt overordnede (høvdinge) fra kolonialmaktene. (Mandani, 1996). Dette ble innført flere steder på det afrikanske kontinentet; blant annet hos Igbo-folket i det nåværende Nigeria (Ekeh, 1990), og i Karamoja-regionen i Uganda (Ocan, 1992). Britene adopterte blant annet denne formen for indirekte styring da de møtte mye motstand fra de rettmessige innbyggerne i Natal og øvrige deler av Sør-Afrika i 1846. Motstanden mot det direkte styringssettet var kostbart for britene, og de innførte derfor en halvautonom administrasjon som bestod av de afrikanske innbyggerne som ble kolonisert (Mandani, 1996). For å sikre seg mot opprørske innflytelse unngikk koloniseringsmaktene å innsette utdannede afrikanere i den nye administrasjonen. Det var representanter for de tradisjonelle herskerne, eliten, som fikk de administrative setene, med et formål om å tjene til kolonimaktens interesser (Walshe, 1972).

Da europeerne innførte formelle territorielle grenser over det afrikanske kontinentet i 1885, lå alt til rette for etnisk konflikt. Grensene ble satt uten hensyn til de faktiske fordelingene av etniske grupper, og da de afrikanske statene ble uavhengige, forble grensene stort sett intakt. Dette har ført til at de nye afrikanske statene sto igjen som de mest etnisk fragmenterte statene i verden (Blanton, Mason & Athow, 2001). Det faktum at det afrikanske kontinentet i stor grad er etnisk fragmentert gjør Afrika til en spesiell case i maktdelings-litteraturen. Da tidligere studier har tatt utgangspunkt i land med færre etniske grupper, vil det sammensatte etnisitetsbildet i Afrika føre til en mer kompleks sammensetning av misnøye og krav. Som jeg vil vise i delkapittel 5.1.2., er eksempelvis kravene til de politiske institusjonene annerledes på det afrikanske kontinentet enn andre verdensregioner.

3.2. Maktdeling: Case-eksempler fra Afrika

Dette delkapittelet vil gi en historisk oversikt over tilfeller av maktdeling i afrikanske post-konfliktland. Ved å gi eksempler på disse, vil jeg illustrere kompleksiteten og uenighetene som kan etterfølges av innføringen av maktdeling. Det første eksempelet er Sør-Afrika, hvor maktdeling ble brukt som et verktøy for å bringe ulike parter sammen etter Apartheid-tidens slutt. Målet var at partene skulle jobbe sammen mot en bedre fremtid, og ikke bryte opp freden (Lijphart, 2004). Sør-Afrikas første post-apartheid-grunnlov fra desember 1993⁷ inkluderte en maktdelingsavtale hvor regjeringssjefen (presidenten) skulle bli valgt av nasjonalforsamlingens 400 medlemmer. Den øvrige maktdelte regjeringen skulle bestå av 27 ministerposter. Alle partier med mer enn 5% av setene skulle delta proporsjonalt, og partier med mer enn 20% av setene skulle velge visepresidenten. Som en følge av denne maktdelingen ble både de Klerks Nasjonalistparti og Zulu-leder Mangosuthu Buthelezis Inkatha Freedom Party inkludert i regjeringskabinettet (Fraenkel, 2009). African National Congress (ANC) hadde alltid majoritetsstyring som mål i forhandlingene med de Klerks regjering (Mandela, 1989). Minoritetsveto ble sett på som uakseptabelt, da dette ville hindre en overgang til et styringssett uten rasebaserte skillelinjer (Fraenkel, 2009).

I 2008 var Sør-Afrika involvert i en ny maktdelingsavtale – da som meglere i Zimbabwe. Movement for Democratic Change (MDC) ble ‘fratatt’ valgseieren til fordel for Zimbabwe African National Union-Patriotic Front (ZANU-PF). Senere samme år presset Sør-Afrika fram en maktdelingsavtale mellom MDC og ZANU-PF. Sistnevntes leder, Robert Mugabe, forble president, mens Morgan Tsvangirai (MDC) ble visepresident. De 31 ministerpostene ble fordelt 16-15 mellom MDC og ZANU-PF, men MDC klarte ikke å omforme Zimbabwes policy, og deres reformagenda ble aldri noe av (Fraenkel, 2009). Året etter var den nye visepresidenten Arthur Mutambara (MDC) blant de som uttalte motstand mot avtalen, og snakket ut om farene ved maktdeling⁸ (Mehler, 2009). Hoodie & Hartzell (2003) tar for seg tilstedeværelsen av en tredjepart i en fredsforhandling. De fremhever faren for at samarbeidsvilligheten som er til stede under forhandlingene, kan forsvinne så fort tredjeparten er ute av bildet. Dersom det er tilfelle, vil en langsiktig implementering og fredsstyrking være mindre suksessfull. På en annen side kan involvering av eksterne aktører være verdifullt for landets utvikling – eksempelvis i Angola

⁷ Implementert fra 27. April 1994

⁸ “You can see that we are not in full control. We are not exactly in charge. There are other forces in control” (Arthur Mutambara sitert i Mehler, 2009).

hvor FN var involvert i flere fredsavtaler på 1990-tallet⁹, som til slutt endte i en suksessfull fredsavtale i 2002 (Anstee, 1993; Meijer, 2004).

Et eksempel fra Elfenbenkysten viser, ifølge (Mehler, 2009), at selv om maktdelingsavtalen er mer inkluderende, betyr ikke det nødvendigvis mer effektiv. Ouagadougou-avtalen fra 2007 var mer suksessfull i form av fred enn Linas-Marcoussis-avtalen fra 2003, til tross for at den førstnevnte var mindre inkluderende. Mehler argumenterer videre for at lederne av den opprørske gruppen ofte kan godta en fredsavtale, mens avtalen kan skape splittelser lenger ned i gruppen, og dermed skape grobunn for ny konflikt og potensielt utløse en ny runde med forhandlinger¹⁰. Mehler trekker frem Tsjad og Den sentralafrikanske republikk som eksempler på land hvor konflikt har fortsatt selv etter signering av flere fredsavtaler.

I neste kapittel vil jeg presentere tidligere forskning som er gjort på maktdeling og konflikt i lys av individer, men også som tar for seg effekter på landnivå.

⁹ FN var involvert i både Bicesse- (1991) og Lusaka-avtalen (1994) som ikke var suksessfulle. FN-representanter gikk i ettertid ut og innrømte ansvar, og hevdet at mangel på ressurser var grunnen til at avtalene ikke var grundige nok til å sikre varig fred i Angola (Anstee, 1993; Knudsen, Mundt & Zartmann, 2000).

¹⁰ Spoiler-problematikk er av flere sett på som den største risikoen tilknyttet fredsforhandlinger i kjølvannet av borgerkrig: Ledere eller parti-medlemmer som føler at fredsavtalen vil true deres makt, verdensbilde eller interesser er beviselig tilbøyelig til å anvende vold som et middel for å stoppe forhandlingene. To eksempler er Angola (1992) og Rwanda (1994) som til slutt endte fatalt for millioner av mennesker (Stedman, 1991; 1997; 2003; Glaser, 1992; Prunier 1995; Nilsson & Söderberg, 2011).

Kapittel 4. Tidligere forskning

4.1. Maktdeling og politisk tillit

Som nevnt er den eksisterende litteraturen på maktdelingsfeltet i all hovedsak begrenset til å omfatte enkeltcases. Dyrstad & Binningsbø (2012) undersøkte politisk tillit i Bosnia-Hercegovina, og fant at støtten til de politiske institusjonene var sterk etter innføringen av maktdeling, men at tilliten falt da institusjonene ikke viste seg å ikke være effektive. Dyrstad et al. (2021) er så vidt jeg vet den eneste studien som sammenligner politisk tillit på tvers av flere post-konfliktland i en maktdelingskontekst. Funnene fra Guatemala, Nepal og Nord-Irland viser at individers anerkjennelse av fredsavtalen og oppfatning av at den er implementert er assosiert med høyere nivå av politisk tillit. Den samme studien finner videre at borgerne vil holde den politiske eliten ansvarlig for løftene om statens fremtid flere år etter den kritiske perioden. Hoffmann (2002) finner at politisk tillit er positivt assosiert med fredelig konfliktløsning, og mer generelt viser forskning at personlig eksponering til krigføring kan signifikant påvirke individers politiske holdninger (Dyrstad, 2012), samtidig som det påvirker individers evne til forsoning og til å tilgi etter en konflikt (Bakke, O'Loughlin & Ward, 2009). Andre studier som ser på forholdet mellom eksponering for vold og tillit til politiske institusjoner finner også at tilfredshet med regjeringens prestasjon er en sterk indikator for politisk tillit (Askvik, Jamil & Dhakal, 2011; Hutchinson & Johnson, 2011; Sacks & Larizza, 2012; Stoyan, Niedzwiecki, Morgan, Hartlyn & Espinal, 2016).

4.2. Kvinners rettigheter i kjølvannet av konflikt

En nyere studie av kvinners politiske rettigheter i kjølvannet av konflikt (Joshi & Olsson, 2021) omfatter 205 borgerkrigstermineringer i 69 land siden 1989. Den viser at en konflikt avsluttet ved forhandling og en implementering av en fredsavtale signifikant forbedret kvinners politiske rettigheter i post-konfliktperioden, sammenlignet med andre former for konfliktavslutning. En studie fra Nord-Irland viser en signifikant kjønnsdeling i spørsmålet om støtte til de politiske institusjonene 12 år etter fredsavtalen (Hayes & McAllister, 2012).

Utover på 2010-tallet viser litteraturen en større enighet om at væpnet konflikt, og terminering av dette, resulterer i en styrket mobilisering av kvinner som legger grunnlaget for bedring av kvinners politiske rettigheter i post-konfliktsamfunn (Anderson & Swiss, 2014; Berry, 2015; Tripp, 2015; Gizelis, 2018; Aoláin, Cahn, Haynes & Valji, 2018; Webster, Chen & Beardsley, 2019; Joshi & Olsson, 2021). En komparativ studie av afrikanske land viser til viktigheten av

kvinner involvering i fredsprosessen, og hvordan dette bedret kvinners rettigheter i Liberia og Uganda (Tripp, 2015), mens funn fra Angola viste det motsatte (Tripp, 2016). Empiri fra andre verdenskrig viser at land som ble invadert hadde en sterkere likestillingsutvikling enn land som ikke ble invadert (Melander & Kotajoki, 2019), mens funn fra Bosnia-Hercegovina viser at kvinner hadde mindre sannsynlighet for å bli valgt inn til politiske institusjoner i de mest konfliktutsatte områdene (Hadzic & Tavits, 2020). I tiden etter år 2000 har global oppmerksomhet i større grad blitt rettet mot kvinners politiske rettigheter i post-konfliktsamfunn (Tripp, 2015). Eksempelvis har krigende parter som er involvert i fredsforhandlinger begynt å møte krav fra lokale kvinners organisasjoner og internasjonale aktører om å inkludere kvinners interesser i fredsavtalene (Anderson, 2010; Bell & O'Rourke, 2010).

4.3. Maktdeling og konsekvenser på landnivå

Selv om denne oppgaven fokuserer på effekten av maktdeling på individer, anses det som relevant å gi en oversikt over hvordan maktdeling har påvirket staters utvikling. Kun ved å sette individers holdninger i lys av komposisjonelle følger kan vi få det fulle bildet av hvorvidt maktdeling er en bærekraftig løsning på konflikt. Tidligere forskning viser at det er mindre sannsynlig at borgerkrig gjenoppstår i post-konfliktland med maktdeling enn i post-konfliktland uten maktdeling (Hartzell & Hoodie, 2007; Mattes & Savun, 2009; Mukherjee, 2006b). Det betyr ikke at land med maktdeling utvikler demokratiske institusjoner, som er FNs mål. Av de 19 post-konfliktlandene FN har vært involvert i etter den kalde krigen kan fem ses på som suksessfulle i å etablere demokratiske politiske institusjoner (Jung, 2012).¹¹

4.4. Institusjonsbygging

Cammet & Malesky (2012) fant at closed-list PR øker sannsynligheten for stabilitet i et post-konfliktsamfunn. Studier viser også at closed-list PR bedrer regjeringseffektiviteten (Lijphart, 1990) og reduserer incentiver for patronasje-basert kampanjeføring (Carey & Shugart, 1995). Andre studier viser i tillegg at open-list PR kan føre til patronasje-basert kampanjeføring og korrupsjon (Se f.eks. Ames, 1995; Cox & Thies, 1998; Geddes & Neto, 1992; Chang, 2005).

¹¹ Jung (2012) ser på Guatemala, Mosambik, Namibia, Nicaragua og Sør-Afrika som suksessfulle caser.

Når det kommer til de øvrige formene for politisk maktdeling, finner vi kun empiri hos Cammet & Malesky (2012) som introduserte sub-kategoriene. De tok for seg 53 caser av maktdeling, hvor 43 var politisk maktdeling, og presenterte tall på hvor mange som feilet, og hvor lenge de varte (tabell 1). Som tabellen viser er closed-list PR den varianten som er mest suksessfull.

Tabell 1: Frekvens av maktdelingstyper i 43 tilfeller (Cammett & Malesky, 2012)

Type maktdeling	Total bruk	Proporsjon feilet (prosent)	Gjennomsnittlig varighet (mnd.)
Politisk maktdeling	43	46.5	144
Closed-list PR	25	28.0	208
Utøvende koalisjon	24	45.8	177
Spesialisert veto	12	41.7	173
Proporsjonal utnevning	23	57.9	151
Open-list PR	8	50.0	135
Tvungen lovgivende koalisjon	20	50.0	119

Kapittel 5. Teoretisk rammeverk

I dette kapittelet vil jeg presentere teorien som skal legge grunnlaget for mine argumenter. Jeg vil først presentere teorier vedrørende politisk tillit, før jeg beveger meg over på maktdeling og hvordan dette kan tenkes å påvirke etniske grupper og kvinner.

5.1. Politisk tillit

5.1.1. Betydningen av politisk tillit

Listhaug (2005) lister opp tre grunner til at politisk tillit er viktig. For det første er tillit viktig for demokratiet da velgerne kun får tatt direkte kontroll over den politiske prosessen ved valg, og er avhengig av kvalitet i prosessen som skjer mellom valgene. Politisk tillit betyr at velgerne er tilfredse med hvordan prosessen foregår. For det andre har regjeringens økonomiske rolle blitt viktigere de siste tiårene. Når styringsmaktene skal allokere store deler av landets økonomiske ressurser, er det viktig med støtte fra borgere og foretak. Tillit er en effektiv og enkel måte å oppnå denne støtten på. Til slutt er politisk tillit en viktig pekepinn for andre land om hvorvidt det er trygt å investere i det aktuelle landet. Høy grad av politisk tillit antyder at landet utøver en «sunn autoritet».

5.1.2. Politisk tillit i Afrika

I etablerte demokratier avhenger borgeres politiske tillit mye av landets økonomiske tilstand (Listhaug & Miller, 1999). Bratton & Mattes (2001) observerte derimot at politisk tillit i afrikanske land var mer avhengig av hvorvidt staten var i stand til å tilby grunnleggende politiske rettigheter, og at den økonomiske tilstanden var mindre viktig enn i vestlige land. For at nye demokratier skal vedvare, er det ifølge Diamond (1999) avgjørende at borgerne har tillit til de politiske institusjonene. Dette oppnås ved politisk frihet, transparens, 'rule of law', konstitusjonalisme og fravær av vilkårlighet i den politiske prosessen. Afrikas nye demokratiske stater innehar, ifølge Mishler & Rose (1999), en stor andel støtte og anerkjennelse fra sine borgere som en følge av at de gamle regimene har falt. Den nye administrasjonen blir da evaluert basert på politiske goder som allokeres, selv om økonomien forverres som en konsekvens av uforsvarlig allokering (Linz & Stephan, 1996; Bratton & Mattes, 2001). Støtten som nye demokratier nyter må opprettholdes ved at de politiske institusjonene tilbyr varige driftsmidler, og støtten vil tape seg dersom den økonomiske situasjonen ikke er tilstrekkelig for å tilby dette over tid (Mishler & Rose, 1999). Haggard & Kaufman (2016) argumenterer for at

dårlig økonomisk håndtering, samt svak institusjonalisme, er de viktigste grunnene til at nye demokratier ikke overlever, og faller tilbake til en autokratisk tilstand. Dette finner vi igjen hos Collier et al. (2003) som peker på at det oppstår et autoritetsvakuum ved svak institusjonalisme og dårlig økonomisk håndtering, noe som øker sannsynligheten for tilbakevendende konflikt.

Flere statsvitere identifiserer politisk tillit som et grunnlag for legitimering (Newton, 2007; Hutchinson & Johnson, 2011; Mishler & Rose, 2001; Hetherington 1998, 2005). Særlig på det afrikanske kontinentet vil tillitsnivået reflektere samfunnets totalvurdering av legitimitet som en følge av hvor godt institusjonene fungerer opp mot forventningene, og føre til at de politiske holdningene er mer dynamiske enn andre steder i verden (Ridley, 1997; Newton, 2007; Bratton, Mattes & Gyimah-Boadi, 2005; Hutchinson & Johnson, 2011). Legitimitet for staten ligger i kjernen av et godt stat-samfunn-forhold (Holsti, 1996; Engleberg, 2000; Bates, 2008), og det afrikanske kontinentet har lidd enormt under vanskelige og dysfunksjonelle stat-samfunn-forhold (Bates, 2008). Som Hutchinson og Johnson (2011) påpeker, er det ingen region i verden som behøver mer innsikt i å bygge legitime regimer mer enn Afrika. Politisk tillit er tillært, og vil reflektere individers oppfatning av staten som er skapt over tid (Ridley, 1997; Newton, 2007). Når en region som har hatt politisk ustabilitet, regimekollaps, voldelig konflikt og fiendtlige regimer over lang tid, og gjennom hele livet til enkelte individer, er det naturlig å anta at dette vil påvirke tilliten til politiske institusjoner negativt.

I post-borgerkrigsamfunn er politisk tillit et verktøy for å unngå tilbakefall til konflikt. Dersom styringsmaktene sikrer seg tillit fra tidligere krigførere, kan dette bedre overensstemmelsen mellom stat og samfunn, og styrke forpliktelsen fra fredsavtalen (Hutchinson & Johnson, 2011; Walter, 2002; Hartzell & Hoddie, 2001, 2003; Hoddie & Hartzell, 2005). Politisk tillit fungerer da som et middel for å sikre varig fred i det som har vært nedbrutte og polariserte samfunn (Hutchinson & Johnson, 2011). Putnam, Leonardi & Nanetti (1993) legger til grunn at en viss grad av tillit innad i et land er nødvendig for at de politiske institusjonene skal fungere på en god måte, og dermed øke kapasiteten til styringsmaktene, noe vi også finner hos Mishler & Rose (2001). Hutchinson & Johnson (2011) argumenterer på en annen side for at saken vil være annerledes i afrikansk kontekst, ved at regjeringens kapasitet fremmer tillit hos befolkningen, og ikke motsatt. Dette baseres bl.a. på et eksempel fra Eritrea, hvor 99% av befolkningen stemte for uavhengighet fra Etiopia i 1993. Siden den tid har det ikke blitt holdt parlamentsvalg, og landet styres fortsatt under grunnloven fra 1993. En ny grunnlov ble ratifisert i 1997, men den har ikke blitt implementert per dags dato. Eksempelet fra Eritrea viser at et felles mål og omfattende politisk mobilisering ikke er nok til å realisere etablerte mål, og Hutchinson &

Johnson (2011) hevder derfor at etablert institusjonell kapasitet, tillit til regjeringsstabilitet og institusjoner for øvrig er avgjørende for demokratisk utvikling.

5.2. Maktdeling

5.2.1. Institusjonsbygging

Som vist i delkapittel 2.2.3. tar oppgaven utgangspunkt i seks former for politisk maktdeling. Jeg vil nå gå nærmere inn på effektene av de ulike måtene å forme institusjoner på.

Ved et closed-list PR system vil partiledere rangere kandidatene, og velgerne kan kun stemme på partier. Ved open-list vil velgerne stemme på ett parti og kan selv rangere kandidatene som partiet har ført opp. Closed-list PR gjør det vanskeligere for velgerne å kontrollere hver enkelt politiker, da listen bestemmes av partiet. Kunicova & Rose-Ackerman (2001) argumenterer for at det derfor er en sterkere link mellom en god representant og dens gjenvalg ved open-list enn ved closed-list. Imidlertid, som vist i delkapittel 4.3., øker closed-list PR sannsynligheten for stabilitet i et post-konfliktsamfunn og reduserer incentiver for patronasje-basert kampanjeføring. Sistnevnte funn understreker et viktig aspekt, da flere studier har notert seg båndet mellom open-list PR og patronasje-basert kampanjeføring og korrupsjon (se delkapittel 4.5). Chang (2005) gjør rede for mekanismene ved at open-list PR inviterer til intraparti-konkurranse hvor personlige stemmer er viktig for kandidatene. Jo flere personlige stemmer en kandidat behøver, desto mer sannsynlig er det at kandidaten oppsøker ulovlige midler for å få de, og dermed begå korrupsjon.

Som jeg har vist i delkapittel 3.2., er det afrikanske kontinentet en mer ekstrem case av etnisk fragmentering enn andre verdensregioner. Det er derfor nærliggende å tro at også forekomsten av etnisk stemmegivning vil være høyere i Afrika. Da både closed- og open-list PR begrenser velgerne til ett parti, mener jeg at Kunicova & Rose-Ackermans (2002) argumentasjon ikke er relevant for post-konfliktland med etnisk fragmentering. Politikere som representerer den etniske majoriteten vil ikke være nødt til å svare til minoriteten, da disse vil stemme på andre partier. Fordelen med open-list PR vil da falle bort. I lys av dette, argumentene for økt korrupsjon ved open-list PR og funnene som viser til økt stabilitet ved closed-list PR, forventer jeg å finne at post-konfliktland med closed-list PR har høyere politisk tillit blant de undertrykte etniske gruppene og kvinner enn post-konfliktland med open-list PR som politisk maktdeling.

5.2.2. Fredsfellen

Logikken som ligger bak maktdeling er at flere parter skal ha innflytelse over avgjørelser som blir tatt i overgangen til fredstid, og at partene sammen skal bestemme veien videre. Det kan også være en effektiv måte å håndtere misnøye på hos opprørere, som nå får en betydelig større makt enn de tidligere har hatt. Dette kan føre til at opprørere avslutter krigføring umiddelbart, og virker derfor som en god kortsiktig løsning (Jung, 2012). Dette er også empirisk understøttet: Borgerkriger mellom 1940 og 1992 var 38% mer sannsynlig til å bli avsluttet ved fredsavtale dersom den inneholdt løfter om maktdeling (Walter, 2002, s. 80). Hartzell & Hoddie (2007) finner også at maktdeling senker sannsynligheten for å falle tilbake til borgerkrig.

På lengre sikt derimot, kan maktdeling ha problematiske konsekvenser. Jung (2012) argumenterer for at maktdeling ikke automatisk leder til demokrati, og hevder at det i starten ikke er et komplett demokratisk system, og at det på sikt vil gi uheldige effekter på demokratisering. Ved å forhåndsbestemme formelen for maktdeling, vil relevansen av demokratisk konkurranse bli redusert. Jung anser maktdeling som en kilde til konflikt, ikke en løsning. Vi finner samme argumentasjon hos Zartman (2000), som mener at en kortsiktig løsning på konflikt er uforenelig med løsninger i et lengre perspektiv.

Når to parter i en borgerkrig når en fastlåst situasjon, løses det ofte med at eksterne aktører fremforhandler en maktdelingsavtale som skal balansere maktdistribusjonen mellom de krigende partene – og som skal gi incentiver til å komme til enighet om en endelig fredsavtale. Jung (2012) hevder at mens målet er å fremlegge en fredsavtale, kan det i virkeligheten føre til at det krigsherjede landet havner i en *fredsfelle*. Dersom krigstidens splittelser etableres inn i den nye politiske strukturen, vil splittelse og polarisering bli institusjonalisert, da viktige nøkkelposisjoner i staten er fordelt mot tidligere krigsmotstandere. Dette kan igjen føre til fastlåste situasjoner i viktige statlige avgjørelser, noe som vil svekke tilliten hos innbyggerne. Splittelse i regjeringen kan også reflekteres i befolkningen, som vil føre til et polarisert samfunn som helhet. Jung (2012) ser derfor på maktdeling som starten på en ond sirkel fremfor en bærekraftig langsiktig løsning.

Det øyeblikket maktdeling er avtalt, vil det være vanskelig å gjøre endringer i avtalen. Maktdeling antar et sammenhengende lederskap i hver av de krigende partene, og tar ikke høyde for potensielle uenigheter innad i de ulike partene. Med eksempler fra Kypros, Libanon og Bosnia og Herzegovina ser vi en tendens til at maktdelingsinstitusjoner er ute av stand til å ta seg av politisk misnøye. I Kypros og Libanon så vi en kollaps av hele maktdelingen, mens Bosnia og Herzegovina sto tilbake med en ineffektiv regjering (Jung, 2012).

5.2.3. Maktdeling i Afrika

Mehler (2009) hevder at ettersom maktdelingsavtaler gir autoritet til personer eller grupper som har tydd til vold for å oppnå sine mål, kan det undergrave statsbygging da disse ikke forplikter seg til å regjere til fordel for alle landets borgere. Sriram & Zahar (2009) legger til at maktdelingsavtaler ikke bare tenderer mot udemokratiske stater, men mot stater som ikke er mottakelige for borgernes behov for sikkerhet, og dermed undergraver human sikkerhet og statslegitimering. De argumenterer for at risikoen som er involvert i maktdeling er særlig akutt i kontekst med svake eller nedbrutte stater som befinner seg på det afrikanske kontinentet. Som Saideman & Zahar (2009) også påpeker vil misnøye og incentiver assosiert med maktdeling ofte føre til at konflikt-rammede land svekkes i evnen til å verne om sine borgere, og dermed miste noe av sin legitimitet. I lys av kapittel 2, og i tråd med Mehler (2009), vil den etniske dimensjonen være tilstedeværende i alle borgerkriger i Afrika.

5.2.4. Maktdelingens påvirkning på marginaliserte samfunnsgrupper

Til tross for at en ny regjering, eller den samme regjeringen, har 'legitimert' sin posisjon som følge av en fredsavtale, betyr ikke dette nødvendigvis at de har tjent borgernes tillit. Den politiske autoriteten er nødt til å reetablere sin posisjon som statens eneste styringsmakt (Wong, 2016; Bakke, Linke, O'Loughlin & Toal, 2018). Dyrstad et al. (2021) hevder at borgernes syn på fredsavtalen og maktdeling videreføres og former tilliten de har til den nye autoriteten. Som nevnt vil dette også ha betydning for statens legitimering i perioden som følger. Borgerkrig kan ses på som et brudd på samfunnskontrakten fra myndighetenes side, og ved å godta en fredsavtale avgir borgerne suverenitet mot retten til å bli beskyttet (Azam & Mesnard, 2003; Autesserre, 2009). For at staten skal klare å bygge seg opp etter en borgerkrig, må den sosiale kontrakten på sikt bli gjenopprettet, og sjansene for suksess øker dersom borgerne er tilfredse med situasjonen i etterkant av borgerkrigen (Addison & Murshed, 2001). De påfølgende delkapitlene vil ta for seg hvordan maktdeling påvirker ulike samfunnsgrupper.

5.2.5. Etniske grupper

Demokratisk utvikling er krevende i land med sterkt skille mellom etnisitet, religion, språk eller andre tilhørighetsskiller. Disse landene vil ofte ha etniske partier og oppleve etnisk stemmegivning. En naturlig konsekvens av dette er at den etniske majoriteten vil ha flest stemmer, og «deres» parti vil dermed ha den største makten. I etnisk polariserte samfunn vil derfor den etniske majoriteten dominere minoriteten (Horowitz, 2014). For enkelthetskyld kan vi, i tråd med tidligere studier, se på et post-konfliktsamfunn som bestående av to grupper: en politisk dominant etnisk majoritet, og en opprørsk etnisk minoritet. Dersom det skjer en ny tildeling av makt, vil den etniske minoriteten som regel styrke sin posisjon som følge av fredsavtalen, og dermed vinne relativ makt (Dyrstad, Buhaug, Ringdal, Simkus & Listhaug, 2011; Svensson, 2007)¹². En generell antagelse om maktdeling er at den politiske autoriteten skal jobbe mot å representere alle etniske grupper – ikke ekskludere eller overrepresentere. Bieber (2005) argumenterer for at når det kommer til de minste minoritetsgruppene, bør overrepresentering og positiv diskriminering foretrekkes. Konsekvensen av det motsatte vil være at noen faller helt utenfor - eksempelvis i Bosnia hvor en rekke små minoriteter ikke har noen til å tale deres sak, og ikke har naturlig tilhørighet til noen partier.

Dayton-avtalen ga en slutt på volden i Bosnia-Hercegovina, men den sementerte også de etniske motsetningene som følge av post-konflikt-politikken (McMahon & Western, 2009). Sandovici & Listhaug (2010) hevder at dette førte til en fortsettelse av etnisk stemmegivning i Bosnia-Hercegovina. Fredsavtaler som sementerer etniske motsetninger kan være problematiske ettersom etnisitet er et konsept med uklare skillelinjer. I neste delkapittel vil jeg begrunne dette nærmere.

5.2.6. Etnisitet som sosialt konstruert konsept

Å forsøke å definere rammer for etnisitet og etnisk identitet er ikke et problem begrenset til statsvitenskapen, og Donald L. Horowitz er blant de som har etterlyst tydeligere rammer for å studere fenomenet¹³. Han ser på etnisitet som et paraplykonsept som omfatter grupper

¹² Dyrstad et al. (2011) og Svensson (2007) anvender begrepene etnisk minoritet og majoritet. Jeg definerer imidlertid de to etniske gruppene ut ifra et politisk perspektiv. Argumentene til de to nevnte vil likevel bestå som relevant for mitt teoretiske rammeverk

¹³ “We no longer lack basic data on ethnicity. We lack explanation – principles which to classify cases, depictions of the structure and texture of group relations, an understanding of patterns of conflict-explanation that would hold cross-culturally. There is, in the main, too much knowledge and not enough understanding, too much evidence chasing after too few categories” (Horowitz, 1985, s. xv).

differensiert ved farge, språk og religion, og som kan omtales som stammer, raser, nasjonaliteter og kaster (Horowitz, 1985, s. 53). Denne klassifiseringen har blitt benyttet av flere i faglitteraturen (se f.eks. Varshney 2002; Chandra 2004; Htun 2004; Wilkinson 2004; Posner 2005). Chandra (2006) ser imidlertid på etnisitet som opphav, nærmere forklart at medlemskap i en gitt etnisk gruppe er bestemt av attributter som er assosiert med individets opphav. Ved å ta i bruk denne definisjonen hevder Chandra at etnisitet ikke har noen betydning, og aldri har hatt en betydning, i å forklare utfall i komparativ statsvitenskap – inkludert vold og demokratisk stabilitet. Det grunner i at attributter som stammer fra opphav kan ses på som sosialt konstruerte. Eksempelvis vil hudfarge defineres annerledes i Brasil enn i USA. Å se på etnisitet som et sosialt konstruert konsept er ikke nytenkning, og har vært en del av den sosiologiske og sosialantropologiske diskusjonen over flere år (se f.eks. Chaturedi & McKeigue, 1994; McKenney & Bennett, 1994; Senior & Bhopal, 1994; Williams, Lavizzo-Morey & Warren, 1994; Beutler et al., 1996; Ford & Kelly, 2005). Generelt sett kan institusjoner behandle etnisk konflikt ved å enten anerkjenne (konsosialisme) eller benekte (integralisme) etnisitet i politikken (Basedau, 2011), og ved å anta at etnisitet er sosial konstruert, vil en maktdelingsavtale grunnet i etnisitet være problematisk. De politiske institusjonene vil da sementere etniske motsetninger, som igjen kan bidra til å legitimere det polariserte samfunnet, og gjøre det vanskeligere å gå videre gjennom å bygge en felles nasjonal identitet. Eksempelvis har Rwanda gått langt i å bytte ut hutu- og tutsi-identiteter med en felles rwandisk identitet (Buckley-Zistel, 2006). Burundi, som i likhet med Rwanda har maktdeling, har ikke ført den samme politikken. Burundis utvikling har lenge blitt sett på som mer vellykket enn Rwandas (Lemarchand, 2001), før uroen blusset opp igjen i Burundi i 2015¹⁴.

5.2.7. Kvinner som underrepresentert gruppe

Konsosiering gir en politisk representasjon til tidligere ekskluderte grupper. Imidlertid, som Kennedy, Pierson & Thomson (2016) påpeker, vil ikke maktdeling styrke den politiske representasjonen for grupper som ikke faller under konsosierings-policyen. Herunder finner vi kjønnsforskjeller. Kennedy et al (2016) argumenterer for at kvinner er en underrepresentert gruppe som det ikke tas hensyn til, og omtaler konsosialisme som en *kjønnsblind* teori. Den

¹⁴ I april 2015 brøt det ut demonstrasjoner i Burundi i lys av at president Pierre Nkurunziza annonserte sitt kandidatur for en tredje valgperiode. Politiet tydde til vold, og avfyrte dødelige skudd mot demonstrantene. Burundis regjering tok til motmæle mot sivile aktivister og journalister, og stengte ned de fire mest populære radiostasjonene i landet. Rundt 200.000 burundiere rømte landet, bl.a. til Rwanda. Nkurunziza vant valget, som de fleste opposisjonspartiene boikottet, og drepte mer enn 100 mennesker i andre halvdel av året (Human Rights Watch, 2016).

negative effekten av konsosiering på kvinner har også blitt omtalt av andre (Meintjes, Turshen & Pillay, 2001; Aoláin, 2006). En grunn til at kvinners posisjon i lys av maktdeling er et viktig aspekt, ligger i at kjønnsroller og patriarkatet av enkelte ses på som en hovedgrunn til krig (Reardon, 1996, s. 10). Enloe (2005) legger til at den grunnleggende årsaken til konflikt, og nøkkelen til forsoning, ligger i de samfunnsmessige konstruksjonene av menns privilegier. Andre toner ned viktigheten av kjønnsroller i et konfliktperspektiv, og ser på likestilling som et tillegg til ordinære nasjonale aktiviteter (Enloe, 1989, s. 62; Anderlini, 2007, s. 205).

Stater som er karakterisert av kjønnsdiskriminering har i mye større grad normer for vold som gjør intern konflikt mer sannsynlig (Melander, 2005; Caprioli, 2005). Galtung (1990) argumenterer for at konservative forestillinger om kjønnshierarki fremmer militarisme og får vold til å fremstå som et naturlig resultat av samfunnsdelinger. Machanda (2001) viser til at konflikt kan ha en liberaliserende effekt for kvinner, da post-konfliktperioder ofte åpner for nye sosiale, økonomiske og politiske realiteter som potensielt kan bryte ned etablerte strukturer og hierarkier. Meintjes et al. (2001) påpeker på en annen side av kvinners bidrag i kjølvannet av en konflikt vanligvis er marginalisert. Kennedy et al. (2016) legger til at denne marginaliseringen blir ledsaget av en reetablering av menns makt, og deres 'tradisjonelle' posisjonering i lederroller i de politiske institusjonene og på lokale nivå¹⁵.

Som nevnt i delkapittel 4.2. viser litteraturen at konfliktløsning legger grunnlag for kvinners politiske rettigheter i større grad enn tidligere, samt at konflikt avsluttet ved fredsavtale styrker kvinners politiske rettigheter mer enn andre former for konfliktterminering. Det gir gjenklang hos Tripp (2015) som påpeker at i tiden etter år 2000 har global oppmerksomhet i større grad blitt rettet mot kvinners politiske rettigheter i post-konfliktsamfunn. Eksempelvis har krigende parter som er involvert i fredsforhandlinger begynt å møte krav fra lokale kvinners organisasjoner og internasjonale aktører om å inkludere kvinners interesser i fredsavtalene (Anderson, 2010; Bell & O'Rourke, 2010; Hayes & McAllister, 2012).

¹⁵ Et eksempel på dette kan vi finne i Nepal. Til tross for det tradisjonelle samfunnet (hvor kvinner knapt har eiendomsrett), rekrutterte maoistene blant kvinner under borgerkrigen (1996-2006). En fredsavtale ble også innført med mål om å rette opp kjønnsbalansen i maktposisjoner. Imidlertid ble makten reetablert av menn kort tid etter fredsavtalen (Hauge, 2020). Se også: Gul, 2007; Hauge, 2015; Uprati, Shivakoti & Bharrati, 2018.

Kapittel 6. Hvordan kan maktdeling tenkes å påvirke politisk tillit?

I dette kapittelet vil oppgavens teoretiske argument presenteres med bakgrunn i de tidligere kapitlene. Mekanismene som foreslås vil aggregeres til seks hypoteser som vil bli testet i kapittel 9. Jeg omtaler post-konfliktland (heretter omtalt som pk-land), men sammenligningsgrunnlaget for hypotesene, og etter hvert analysen, er land som har hatt borgerkrig.

6.1. Generell politisk tillit i maktdelingsland

Denne oppgaven har som mål å avdekke sammenhenger mellom marginaliserte samfunnsgrupper og politisk tillit i lys av politisk maktdeling. Imidlertid vil det også være interessant å undersøke den generelle politiske tilliten i maktdelingsland. Som tidligere forskning har vist, er maktdelingsland bedre rustet til å bevare fred enn pk-land som ikke har maktdeling. Da oppgavens teoretiske rammeverk har fastslått viktigheten av politisk tillit for regimestabilitet og utvikling, er min hypotese at økt generell politisk tillit som følge av maktdeling fører til bedre forutsetninger for stabilitet. Da denne oppgaven ikke tar hensyn til statlig utvikling, vil jeg kun teste den generelle politiske tilliten i maktdelingsland. Hypotesen blir derfor følgende:

H1: Den generelle politiske tilliten er høyere i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med pk-land uten politisk maktdeling.

6.2. Maktdeling og marginaliserte grupper

I tråd med argumentasjonen til Dyrstad et al. (2011) og Svensson (2007) vil den etniske minoriteten øke sin relative makt etter en maktdelingsavtale. I afrikanske land avhenger politisk tillit i større grad av hvorvidt staten er i stand til å tilby grunnleggende politiske rettigheter, i motsetning til i vestlige land hvor landets økonomiske tilstand er en viktigere prediktor. Jeg har også vist til at nye politiske autoriteter i afrikanske land evalueres basert på politiske goder som allokteres, selv om økonomien forverres som en konsekvens av det. Der tidligere forskere har skilt mellom etniske minoriteter og majoriteter, skiller jeg mellom politisk undertrykte og politisk dominante etniske grupper. Ved å gjøre tydeliggjøre dette skillet, argumenterer jeg for at sammenhengen mellom maktdeling og politisk tillit blant marginaliserte grupper vil kunne testes med større nøyaktighet. I neste avsnitt vil jeg argumentere for hvorfor sammenhengen

mellom maktdeling og politisk tillit blant marginaliserte grupper vil være spesielt fremtredende blant afrikanske land.

Teorien som er presentert viser at politisk tillit er et grunnlag for legitimering. På det afrikanske kontinentet spesielt, vil nivået av politisk tillit reflektere samfunnets totalvurdering av legitimitet som en følge av hvor godt institusjonene fungerer opp mot forventningene. Det betyr at politiske holdninger i Afrika vil være mer dynamiske enn andre steder i verden. Som det er referert til, ligger legitimitet for staten i kjernen av et godt stat-samfunn-forhold. Når vi antar at politisk tillit er en tillært holdning over flere år, og det afrikanske kontinentet har lidd enormt under vanskelige og dysfunksjonelle stat-samfunn-forhold over flere år, må vi også anta at den politiske tilliten i utgangspunktet er lav blant de mest marginaliserte gruppene. Da er det også grunn til å tro at en regimeendring i form av politisk maktdeling vil ha en betydelig effekt på politisk tillit blant borgere i afrikanske land. Regimeustabilitet, gjentatte konflikter, utenlandske intervensjoner og ekstrem fattigdom har preget livene til generasjoner av afrikanere, og vil påvirke politisk tillit – spesielt hos de gruppene som har vært systematisk marginalisert: politisk undertrykte etniske grupper og kvinner.

I tillegg til dette viser litteraturen at kvinners rettigheter styrkes dersom en konflikt avsluttes ved fredsavtale, i motsetning til andre former for konflikterminering. Ut ifra funnene fra delkapittel 4.2. og 5.2.7. er det derfor nærliggende å tro at kvinner har høyere politisk tillit i pk-land med maktdeling, enn i pk-land uten maktdeling.

På bakgrunn av dette forventes det at både politisk undertrykte grupper og kvinner vil ha høyere politisk tillit i maktdelingsland. Dette gir hypotese 2a og 2b:

H2a: Politisk undertrykte etniske grupper har høyere politisk tillit i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med undertrykte grupper i pk-land uten politisk maktdeling.

H2b: Kvinner har høyere politisk tillit i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med kvinner i pk-land uten politisk maktdeling.

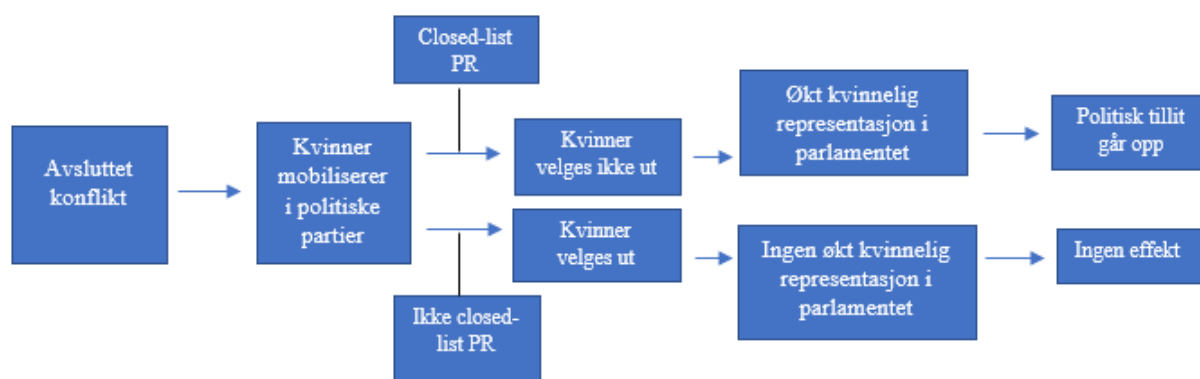
6.3. Politisk tillit i land med closed-list PR

Da det afrikanske kontinentet som helhet er en mer ekstrem case av etnisk fragmentering enn andre verdensregioner, er det nærliggende å tro at også forekomsten av etnisk stemmegivning vil være høyere i Afrika. Da både closed- og open-list PR begrenser velgerne til ett parti, mener jeg at Kunicova & Rose-Ackermans (2002) argumentasjon ikke er relevant for post-

konfliktland med etnisk fragmentering. Politikere som representerer den politisk dominante etniske gruppen vil ikke være nødt til å svare til den politisk undertrykte gruppen, da disse vil stemme på andre partier. Fordelen med open-list PR vil da falle bort. I lys av dette, argumentene for økt korrupsjon ved open-list PR og funnene som viser til økt stabilitet ved closed-list PR, forventer jeg at post-konfliktland med closed-list PR har høyere politisk tillit blant politisk undertrykte etniske grupper og kvinner enn post-konfliktland med open-list PR for politisk maktdeling. Ut ifra funnene som er presentert i tabell 1, er det også nærliggende å tro at closed-list PR fører med seg høyere politisk tillit blant de marginaliserte samfunnsgruppene enn andre former for politisk maktdeling.

Oppsummert styrker closed-list PR stabilitet og motvirker korrupsjon, noe som styrker den politiske tilliten hos en historisk undertrykt samfunnsgruppe: kvinner. Samtidig foreslår jeg en kausal forklaring på hvorfor kvinners politiske tillit blir styrket som en mer direkte konsekvens av closed-list PR som institusjonsform. Vi har sett at kvinners rettigheter har blitt styrket i kjølvannet av fredsavtaler, da kvinner har mobilisert seg i konfliktperioden. Denne mobiliseringen vil sannsynligvis bedre mulighetene for kvinner til å innta verv i politiske partier. Ved andre institusjonsformer, som open-list PR, har velgere mulighet til å stemme på enkeltpolitikere, og kvinner vil sannsynligvis få færre stemmer. Ved closed-list PR har ikke velgerne denne makten, og kvinners politiske posisjon styrkes proporsjonalt med partiet. Som jeg viser i tabell 2, har land med closed-list PR i gjennomsnitt en større andel kvinner representert i parlamentet. Jeg vil også anta at denne effekten er lik for kvinner enten de tilhører en politisk dominant eller undertrykt gruppe. Når kvinner i større grad blir representert i parlamentet, vil den politiske tilliten hos kvinner som samfunnsgruppe styrkes.

Figur 1: Foreslått kausal forklaring av kvinners politiske tillit i closed-list PR-land¹⁶

¹⁶ Da oppgavens metodiske design begrenser muligheten for å fastslå kausalitet, er figur 1 kun ment som et forslag til inspirasjon for videre arbeid på feltet.

Tabell 2: Kvinnelig representasjon i parlamentet (Verdensbanken, 2020)

Land med closed-list PR	Andel kvinner i parlamentet (prosent)
Burundi	38
Liberia	12
Mosambik	42
Sør-Afrika	47
Sudan	31
Zimbabwe	32
Gjennomsnitt	34
Land uten closed-list PR	
Algerie	27
Burkina Faso	6
Elfenbenskysten	11
Ghana	13
Guinea	17
Kenya	22
Mali	28
Niger	17
Nigeria	7
Senegal	43
Sierra Leone	12
Togo	19
Tunisia	25
Uganda	35
Gjennomsnitt	20

Som jeg vil komme tilbake til i delkapittel 7.4.3. og 7.6., kan ikke sammenhengen mellom undertrykte grupper og closed-list PR måles, grunnet for få observasjoner av closed-list PR-land. Når variabelen for undertrykte ekskluderes fra modellen, vil flere land kunne inkluderes. Derfor vil jeg kun måle generell politisk tillit i closed-list PR-land, og kvinners politiske tillit i

closed-list PR-land. Med samme argumentasjon som for *H1*, vil jeg ved *H3a* undersøke om den generelle politiske tilliten kan være en del av forklaringen på hvorfor closed-list PR er den mest suksessfulle institusjonsformen av alle underkategoriene for politisk maktdeling.

H3a: Den generelle politiske tilliten er høyere i pk-land med closed-list PR sammenlignet med pk-land uten closed-list PR.

H3b: Kvinner har høyere politisk tillit i pk-land med closed-list PR sammenlignet med kvinner i pk-land uten closed-list PR.

Kapittel 7. Metodisk tilnærming

7.1. Oppgavens metodiske design

For å undersøke forhold som forklarer variasjon i politisk tillit både på individnivå og landnivå, benytter jeg en hierarkisk lineær modell (flernivåanalyse) ved *maximum likelihood*. Den enkleste formen for hierarkisk strukturert data er en *random intercept*-modell (*fixed effect*), hvor man antar at de uavhengige variablene på individnivå har de samme variansene i alle landene vi inkluderer. Denne modellen forutsetter også at alle residualene er uavhengige av hverandre (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 205; Snijders & Bosker, 2012, s. 43). Oppgaven foretar først en nullmodell (*random intercept*) som legger til rette for å identifisere en kontekstuell dimensjon av politisk tillit. Den benytter *maximum likelihood*, hvor skjæringspunktet er tilnærmet gjennomsnittsverdien til utvalget (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 199). Fra denne kan vi regne ut intraklassekorrelasjonen (ICC), som vil gi oss svaret på hvor mye av variansen i politisk tillit hos individer som kan forklares av forhold på individ- og landnivå (Mehmetoglu & Jakobsen, s. 199). Deretter inkluderes variabler på individnivå for å undersøke hvor mye av variansen i politisk tillit som kan forklares av individuelle egenskaper. Det neste skrittet er å inkludere land-nivå-variabelen for politisk maktdeling. Her vil vi få svar på om politisk tillit kan bli forklart av forhold på landnivå. Når variabler på individ- og landnivå er lagt til vil det undersøkes om effekten av variablene på politisk tillit er lineær. Det blir også foretatt en robusthetssjekk som undersøker om andre effekter avdekkes av å se på politisk tillit som to definerte holdningspunkter (logistisk regresjon) ved lav og høy politisk tillit. Da jeg ikke ser det som teoretisk relevant å inkludere de logistiske modellene, vil disse kun presenteres i appendiks.

Flertallet av oppgavens hypoteser innebærer at et kryss-nivå-samspillsledd må inkluderes i regresjonene. Ved å undersøke samspillet mellom politisk undertrykkelse og politisk maktdeling vil vi få svaret på om undertrykte individers politiske tillit er avhengig av om landet har hatt politisk maktdeling eller ikke. Det samme vil gjøres med kjønnsvariabelen, for å undersøke en samspillseffekt mellom kvinner og maktdeling på politisk tillit.

Selv om *random intercept* er den enkleste formen for hierarkisk data, er det ikke gitt at det er denne som ligger nærmest virkeligheten. For å undersøke hvorvidt det finnes variasjoner i effekt på tvers av land, vil variablene for undertrykkelse og kjønn bli tillagt en *random* koeffisient i en *random slope*-modell. Ved å gjøre dette vil vi kunne avdekke eventuelle forskjeller mellom land. Som tabell 6 viser, er det ikke alle maktdelingsavtalene som inkluderer kvinners

rettigheter. *Random slope*-modellen vil avsløre om politisk maktdeling assosieres med høyere politisk tillit blant kvinner i disse landene. I en *random slope*-modell gjelder ikke lenger antagelsen om at alle X -variablene har den samme variansen i alle land, slik som ved *random intercept* (Snijders & Bosker, 2012, s. 74). Den tillater variasjon i regresjonskoeffisientene mellom land, og vil derfor fange opp eventuelle variasjoner i effekt (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 210). Modellen forutsetter at individer innen samme land har korrelerte verdier av politisk tillit, samt at korrelasjonen og variansen av politisk tillit er avhengig av X (Snijders & Bosker, 2012, s. 75). Som jeg vil komme tilbake til i resultatdelen, bør en *random slope*-modell kun inkluderes dersom den gir en signifikant forbedring av modellen. Da dette ikke er tilfellet, ses *random slope*-modellene på som overflødige, og vil kun presenteres i appendiks. I resultatdelen vil det bli gått nærmere inn på hva de ulike modellene representerer.

7.2. Datasett

Denne oppgaven benytter data fra Afrobarometer runde 6, som presenterer tall fra 2016. Årsaken til at jeg har valgt runde 6 er at denne runden inkluderer flest land av alle tilgjengelige versjoner, og gir den beste muligheten til å sammenligne så mange land som mulig. Afrobarometer er en anerkjent samfunnsvitenskapelig undersøkelse som måler sosiale, politiske og økonomiske forhold i mer enn 30 afrikanske land. Intervjuene blir gjennomført ansikt-til-ansikt med et tilfeldig utvalg på mellom 1200 og 2400 personer i hvert land. Kvalitetssikringen innebærer tett samarbeid med nasjonale partnere i hvert survey-land, som lærer opp intervjuerne før datainnsamlingen. Det stilles krav til at de som skal holde intervjuene har de rette egenskapene og kvalifikasjonene for å utøve innsamlingen – fortrinnsvis med en grad i samfunnsvitenskap (Afrobarometer, 2021).

Afrobarometer benytter nasjonal prøvetaking (sampling) som er designet for å danne et representativt utvalg av alle borgere over 18 år i et gitt land. I teorien betyr det at alle myndige personer har en like stor sjanse for å bli valgt til intervju. For å oppnå dette i praksis blir det benyttet tilfeldige utvalgsmetoder i alle stadier av samplingen, og sampling med sannsynlighet proporsjonalt med populasjonsstørrelse¹⁷ (Afrobarometer, 2021). Afrobarometer tilbyr vektning både innad i land, og på tvers av land. For aggregerte data, som er benyttet i denne oppgaven, er det av Afrobarometer anbefalt å benytte *Combinwt*-vekt som standardiserer hvert nasjonale

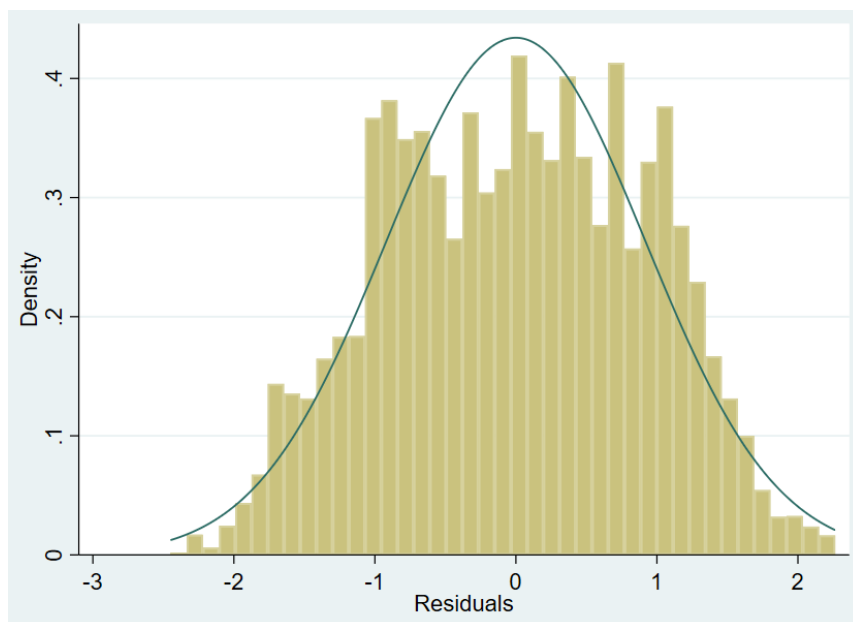
¹⁷ Dette innebærer at geografiske områder med større populasjon har en proporsjonal større sannsynlighet for å bli inkludert i utvalget.

utvalg som om de var like i størrelse (Afrobarometer, 2021). Som jeg vil komme tilbake til i kapittel 8, vil analysene kjøres både med og uten vektning for å avdekke eventuelle forskjeller mellom de to. Dette vil hovedsakelig gjøres som en robusthetssjekk, men som resultatene vil vise er det få avvik mellom de to.

7.3. Forutsetninger og diagnostikk

For det første antas det i hierarkiske data at residualvariansen avhenger lineært eller kvadratisk av de uavhengige variablene (Snijders & Bosker, 2012, s. 119), samt at *intercept*-og *random slope*-variansen er konstant mellom land (Snijders & Bosker, s. 128). Ettersom oppgaven tar for seg flere nivåer, må det testes for heteroskedastisitet på flere nivåer. Jeg har foretatt en Breusch-Pagan/Cook-Weisberg-test som viser at nullhypotesen om heteroskedastisitet ikke er signifikant på landnivå (se appendiks 1). Testen på individnivå oppnådde statistisk signifikans (se appendiks 2), noe som kan indikere problemer med heteroskedastisitet. Imidlertid kan tester av denne typen være misvisende i store datasett, og som Mehmetoglu & Jakobsen (2017, s. 150) påpeker bør visuelle grafer supplere nullhypoteser, som vist i figur 2.

Figur 2: Distribusjon av residualer

Figur 2 viser distribusjonen av residualene i modell 7. Vi ser at residualene er mer eller mindre normalfordelt, med noen høye utslag både på den negative og positive siden. Dataen som anvendes i oppgaven kan anses som stor – med 12.781 observasjoner. Når man jobber med

store data av denne typen, blir normalfordelte residualer mindre viktig enn om datasettet hadde vært betydelig mindre (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 153).

Det ble i tillegg foretatt måling av skjevhet og kurtose for residualene (Se appendiks 3). Vi får bekreftet at verdiene ligger tett opp mot de kritiske verdiene med -0,05 ved skjevhet og 2,22 for kurtose. Til sammenligning er de optimale verdiene 0 for skjevhet, og 3 for kurtose (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 152). I lys av dette anses fordelingen av residualene som normale, og det blir derfor ikke foretatt videre behandling av datasettet.

Videre forutsetter analysene at variablene er normalfordelt. Dersom vi har uteliggere i datasettet, kan dette skade normalfordelingen innad i variablene, og vi må derfor teste for dette før vi kan kjøre modellene. Ved *Shapiro-Francia normalitetstest* (se appendiks 4) ser vi at flere variabler oppnår signifikant verdi. Det antyder at variablene ikke er normalfordelt. Igjen understrekes det at tester av denne typen er svake og ofte irrelevante for datasett av denne størrelsen (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 153). I tillegg er det ingenting som skal antyde at oppgavens variabler bør være normalfordelte. Oppgaven tar for seg politisk tillit i Afrika, og selve poenget med analysen er å avdekke hva som forårsaker ulikheter i tillit – ikke hvorvidt variabelen er normalfordelt. Det samme gjelder de resterende variablene – oppgavens hensikt forutsetter ikke at populasjonsutvalget skal være normalfordelt i spørsmålet om utdanning eller inntekt.

Tabell 3: Avstand mellom nivå 2-enheter og gjennomsnittlig politisk tillit

Land	Avstand
Algerie	-0.566
Burkina Faso	0.450
Elf.kysten	0.003
Ghana	-0.585
Guinea	0.211
Kenya	0.183
Liberia	-0.436
Mali	0.438
Mosambik	0.070
Niger	0.336
Nigeria	-0.509
Senegal	0.255
Sierra Leone	-0.124
Sør-Afrika	-0.001
Uganda	0.182
Zimbabwe	0.094

Tabell 3 viser avstanden mellom landenhetene og det gjennomsnittlige skjæringspunktet for politisk tillit. Den største avstanden vi finner er -0,585 (Ghana), som også kan sies å være tett opp mot gjennomsnittet. Avstandene ser ut til å være normale, og ingen behandling foretas på bakgrunn av dette.

7.4. Variabler

Dette delkapittelet vil ta for seg oppgavens variabler. For hver av variablene som presenteres, vil detaljert deskriptiv statistikk vedlegges. Sammensatte tabeller for variabler med informasjon om standardavvik og gjennomsnitt presenteres i delkapittel 8.5.

7.4.1. Avhengig variabel (Politisk tillit)

Tradisjonelt har politisk tillit blitt operasjonalisert ved å sette sammen en skala av tillit til parlament, politikere og politiske partier (Dalton, 2004). Afrobarometer tilbyr data på tillit til parlament, men ikke de to øvrige. Imidlertid finnes det data på tillit til den sittende presidenten,

samt valgkommisjonen. Ser vi tilbake på oppgavens definisjon av politisk tillit, omfatter det tillit til dynamiske aktører. I operasjonaliseringen av denne definisjonen, vil presidenten og parlamentet representere disse aktørene. Den andre dimensjonen omfatter etablerte institusjoner, og tillit til valgkommisjonen vil representere dette elementet av tillit. For å diskutere hvordan denne operasjonaliseringen speiler oppgavens definisjon av politisk tillit, må spørsmålet om innholdsvaliditet adresseres. Innholdsvaliditet handler om i hvilken grad utvalget av spørsmål dekker alle dimensjoner av det fenomenet vi ønsker å måle (Sireci, 1998). Det er til syvende og sist et subjektivt mål, som både jeg og leseren må gjøre opp sin egen mening om. Det er likevel noen fakta som bør tas i betraktning: (i) Eastons (1965) definisjon av tillit har blitt en etablert mal som går igjen i den statsvitenskapelige litteraturen. (ii) Ved at jeg utelukker det samfunnsmessige perspektivet av Eastons definisjon, rendyrkes det politiske aspektet som tar for seg det jeg har valgt å kalle dynamiske aktører og etablerte institusjoner. (iii) Presidenten og parlamentets byggesteiner må ses på som dynamiske aktører¹⁸, og valgkommisjoner på tvers av land er langt mer etablerte institusjoner. Til slutt må det nevnes at Daltons (2004) operasjonalisering av politisk tillit også er et etablert mål, som jeg til en viss grad går bort ifra. Uten å avfeie Daltons operasjonalisering, mener jeg at de tre elementene ikke ville ha målt politisk tillit like godt som de valgte elementene, dersom vi følger oppgavens definisjon. Jeg argumenterer derfor for at innholdsvaliditeten i oppgavens avhengige variabel er sterk, og at en sammensatt skala i dette tilfellet er naturlig for å kunne fange opp de relevante dimensjonene av politisk tillit.

Opgavens avhengige variabel tar altså for seg respondentenes politiske tillit, og er satt sammen til en skala av tre variabler: tillit til presidenten, tillit til parlamentet og tillit til valgkommisjonen. Likt for alle de opprinnelige variablene er at respondentene svarer på en fempunktsskala fra 0-4 (hvor 4 er full tillit) som måler stor tillit de har til de forskjellige institusjonene. Det betyr at alle disse variablene er på ordinalnivå, men faller i kategorien kontinuerlig på bakgrunn av antall svaralternativer. Ettersom tre variabler er satt sammen, innehar den avhengige variabelen .33 og .67-verdier mellom hvert trinn. Det betyr at den sammensatte tillitsvariabelen er en 10-punktsskala, og dermed kan anses som kontinuerlig. De opprinnelige tillitsvariablene gikk gjennom tre tester før de kunne settes sammen til en skala: (i) Korrelasjonsanalysen viste en gjennomsnittskorrelasjon (*Persons R*) over 0,3 (Se Appendiks 5), som indikerer at høye verdier på en variabel går sammen med høye verdier på de andre

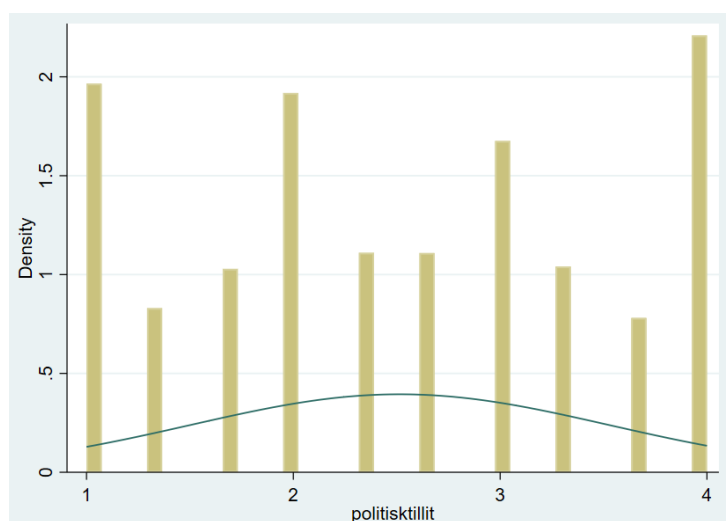
¹⁸ Selv om noen afrikanske presidenter har sittet lengre enn andre, ser jeg på posisjonen som dynamisk da den teoretisk sett vil være åpen for valg ved jevne mellomrom. Uavhengig om presidenten ikke kjenner sin besøkestid, vil denne posisjonen være mer dynamisk enn en etablert institusjon som valgkommisjonen.

variablene (Midtbø, 2016, s. 84). (ii) Faktoranalysen viste at alle variablene ladet på én dimensjon (Se Appendiks 6; Skog, 2017, s. 96). (iii) Chronbach's alpha viste over 0,7 (Se Appendiks 7), som også indikerer en god korrelasjon mellom variablene (Skog, 2017, s. 97).

Variabelen baserer seg på svarene til 12781 respondenter. Ettersom variabelen opprinnelig tar for seg respondentenes mening på en fempunktsskala, må det hevdes at konstruksjonsvaliditeten i utgangspunktet er god. I skalaer med flere trinn er det vanskelig å kunne si om individer med lik grad av tillit svarer likt, da det ikke er noen universell forståelse for hva som er en 7-er eller en 4-er. Man kan aldri vite hvor mye en slik skala er til å stole på, men med færre alternativer blir validiteten sterkere (Elasz & Gaddy, 1998). Det betyr ikke nødvendigvis at undersøkelsen måler det man ønsker å måle, som vil koke ned til undersøkelsens kvalitet og om spørsmålene er presise nok og forståelige nok til å fange opp politisk tillit. Afrobarometer gjennomfører store pilotstudier og kvalitative intervjuer for å sørge for at validiteten er høy, noe som igjen gir et godt utgangspunkt i spørsmålet om innholdsvaliditeten til tillits-variablene og datasettet som helhet. Reliabiliteten er derimot enklere å måle, men det er da nødvendig å sammenligne resultatene med andre surveyer for de afrikanske landene i 2016. Ser man på Afrobarometerets renommé må man anta at reliabiliteten i datasettet som en helhet er sterk, noe som styrker troen på at resultatene skal ligge nærme virkeligheten.

Den sammensatte skalaen ligger innenfor de akseptable rammene av skjevhet (se appendiks 8). Selv om kurtosen er noe lav (1,8), ser vi i figur 3 at distribusjonen av politisk tillit ikke er nevneverdig skjev. Det blir derfor ikke foretatt videre behandling av variabelen

Figur 3: Distribusjon av politisk tillit

7.4.2. Uavhengige variabler (individnivå)

Politisk undertrykte etniske grupper

For å måle hvorvidt respondenten tilhører en etnisk gruppe som har opplevd politisk undertrykkelse, tar jeg i bruk data fra *Ethnic Power Relations (EPR)*. Tabell 4 gir en oversikt over hvilke grupper som anses som politisk dominant og politisk undertrykt ved et gitt årstverrsnitt.

Ulike land i Afrika har ulik politisk tidslinje, noe som fører til at spørsmålet om hvilke etniske grupper som er politisk dominante og -undertrykte vil ha ulikt svar til ulik tid. Det er derfor viktig for variabelens innholdsvaliditet at det er gode teoretiske grunner til hvilket år som velges for de ulike landene. Oversikt over dette er presentert i tabell 4. For land som har hatt politisk maktdeling, er tverrsnittet satt ut ifra når maktdelingsavtalen ble signert, for å kunne måle politisk tillit i grupper definert før innføringen av maktdeling. På denne måten vil analysen kunne si noe om hvilken effekt innføringen av maktdeling har på politisk tillit. Når det gjelder land som ikke har hatt politisk maktdeling benytter jeg kontrafaktisk tenkning og tar utgangspunkt i det året landet *ikke* fikk maktdeling. Jeg har derfor valgt det året som representerer siste år med borgerkrig¹⁹. På denne måten vil tverrsnittet være basert på samme prinsipp: Maktdeling eller ikke maktdeling etter endt borgerkrig. Et problem som må adresseres er at oversikten som viser dominante og undertrykte grupper starter i 1960. Dersom et land ikke har hatt borgerkrig etter 1960, er det ingen naturlige år å ta utgangspunkt i dersom tverrsnittet skal følge prinsippet om borgerkrig. For disse tilfellene har jeg tatt utgangspunkt i siste år med data fra EPR.

¹⁹ Informasjon om siste år med borgerkrig er hentet fra Ethnic Power Relations datasett (se Vogt et al., 2015).

Tabell 4: Politisk dominante og undertrykte grupper (Vogt et al., 2015; Blattman & Miguel, 2010)

Land	Politisk dominant gruppe	Politisk undertrykt gruppe	År
Algerie	Arabisk	Berber	2015
Burkina Faso	Mossi	Ingen	2010
Elfenbenskysten*	Akan, Gur	Mandé, Kru	2002
Ghana	Akan	Ingen	2007
Guinea	Malinke	Fulami (Peuhl)	2010
Kenya*	Kikuya	Luo, Kisii, Somali	
Liberia*	Americo-Liberians	Kpelle, Mandingo	2003
Mali	Arab, Mande, Peuhl, Tuareg	Ingen	2015
Mosambik*	Makonde, Chope	Shona-Ndau	1992
Niger	Djerma-Songhai	Hausa, Kanouri, Toubou, Tuareg	1997
Nigeria	Hausa-Fulani, Igbo, Yoruba	Ijaw, Ogoni, Tiv	2004
Senegal	Pulaar	Diola	2015
Sierra Leone	Mende	Kono, Temne, Limba, Kreole	2002
Sør-Afrika*	Afrikaners	Black African, Colored, Zulu	1993
Uganda	Mutooro, Muganda, Musoga	Ateso, Langi, Acholi, Madi	2011
Zimbabwe*	Shona	Ndebele, Kalanga, Tonga	2008

*Land med politisk maktdeling

Tabell 5: Politisk dominante -og undertrykte grupper

	Freq.	Percent
Politisk dominant	7834	61.29
Politisk undertrykt	4947	38.71
Total	12781	100.00

Vi ser i tabell 5 at 38,71% av utvalget av respondenter tilhører en politisk undertrykt gruppe. Variabelen er dummy-kodet, hvor undertrykt kodes 1, og dominant kodes 0. Personer som ikke faller inn under verken politisk undertrykt -eller dominant (fra tabell 4), vil ikke bli representert i videre analyser. Dette betyr at halvparten av de etniske gruppene som er representert vil ekskluderes. En ulempe med dette vil være at mangfoldet av etniske grupper ikke vil

representeres, og vi vil ikke få svar på hvordan maktdeling påvirker politisk tillit hos personer som tilhører etniske grupper som faller imellom det dominante og undertrykte aspektet. Imidlertid søker denne oppgaven å måle hvordan politisk undertrykte grupper påvirkes av maktdeling, og ut ifra dette vil analysens validitet skades av å inkludere grupper som ikke tilhører noen av disse gruppene. Å bestemme hvilke grupper som anses som dominante og undertrykte kan være forbundet med unøyaktighet, og andre analyser av samme problemstilling kan benytte andre mål. Denne oppgaven tar utgangspunkt i EPRs database (Vogt et al., 2015), men det vil være interessant å undersøke hvorvidt andre datakilder eller operasjonaliseringer ville gitt andre resultater.

Kjønn

Kjønnsvariabelen er kodet 1 dersom respondenten er kvinne, og kodet 0 dersom respondenten er mann. Datasettet består av 49% kvinner. Kjønnsvariabelen er ikke stratifisert, men en nøye foretatt samplingteknikk sikrer et jevnt utvalg blant kjønn. Dette innebærer blant annet å kaste krone og mynt for å avgjøre hvilket kjønn som først skal intervjues den første dagen av intervjurunden (Afrobarometer, 2014).

7.4.3. Uavhengige variabler (landnivå)

Politisk maktdeling

Oppgavens uavhengige variabel på landnivå måler om et land har hatt politisk maktdeling (1) eller om landet ikke har hatt det (0). Variabelen baserer seg i utgangspunktet på 20 land, hvorav ni land har hatt politisk maktdeling. I tabell 7 ser vi at 47,48% av respondentene tilhører et maktdelingsland. Grunnet manglende data på etniske grupper, mister vi fire land ved å inkludere variabelen for undertrykte grupper. Tre av disse er maktdelingsland. Når hypotesene om politisk undertrykte grupper skal testes, vil derfor N2 falle fra 20 til 16. Som vi ser i tabell 8 tilhører 48,79% av individutvalget et land med politisk maktdeling. Oversikt over inkluderte land er vist i tabell 10 (N2=20) og tabell 11 (N2=16).

Tabell 6: Politiske maktdelingsavtaler blant utvalget av land (Cammet & Malesky, 2012; PSED, 2015; Peace Agreements Database, 2021)

Land	Navn på avtale	Avtale signert (år)	Kvinners rettigheter nevnt i avtale
Burundi*	Agreement between the Forces for Democratic Change and the Political Parties of the Opposition	1994	Ja
Burundi*	Arusha Peace and Reconciliation Agreement	2000	Ja
Burundi*	The Pretorial Protocol	2003	Nei
Elfenbenskysten	Linas-Marcoussis Peace Accords	2003	Ja
Elfenbenskysten	Accra II	2003	Nei
Elfenbenskysten	Accra III	2004	Nei
Elfenbenskysten	Pretoria Agreement on the Peace Process in Côte d'Ivoire	2005	Nei
Kenya	Acting Together for Kenya - Agreement on the Principles of Partnership of the Coalition Government	2008	Nei
Liberia	Banjul IV-Agreement	1990	Nei
Liberia	Accra Peace Agreement	2003	Ja
Mosambik	Rome General Peace Accords	1992	Nei
Sierra Leone*	Lomé Agreement	1999	Ja
Sudan*	Comprehensive Peace Agreement	2005	Ja
Sudan*	Darfur Peace Agreement	2011	Ja
Sør-Afrika	Interim Constitution	1993	Ja
Zimbabwe	Global Political Agreement	2008	Ja

*Disse landene faller ut ved inkludering av variabel for politisk undertrykte etniske grupper

Tabell 7: Politisk maktdeling før inkludering av undertrykte grupper

	Obs.	Prosent
Land uten politisk maktdeling	15485	52.52
Land med politisk maktdeling	14000	47.48
Total	29485	100.00

Tabell 8: Politisk maktdeling etter inkludering av undertrykte grupper

	Obs.	Prosent
Land uten politisk maktdeling	6545	51.21
Land med politisk maktdeling	6236	48.79
Total	12781	100.00

Tabell 9: Oversikt over land før inkludering av undertrykte grupper

Land	Obs.	Prosent	Cum.
Algerie	1030	3.49	3.49
Burkina Faso	1121	3.80	7.30
Burundi**	1125	3.82	11.11
Elfenbenskysten*	1168	3.96	15.07
Ghana	2229	7.56	22.63
Guinea	1130	3.83	26.46
Kenya*	2224	7.54	34.01
Liberia**	1135	3.85	37.86
Mali	1185	4.02	41.88
Mosambik**	1874	6.36	48.23
Niger	1106	3.75	51.98
Nigeria	2321	7.87	59.85
Senegal	1031	3.50	63.35
Sierra Leone*	1022	3.47	66.82
Sør-Afrika**	2279	7.73	74.55
Sudan**	1042	3.53	78.08
Togo	1098	3.72	81.80
Tunisia	1060	3.60	85.40
Uganda	2174	7.37	92.77
Zimbabwe**	2131	7.23	100.00
Total	29485	100.00	

*Land med politisk maktdeling **Land med politisk maktdeling og closed-list PR

Tabell 10: Oversikt over land som inkluderes sammen med undertrykte grupper

Land	Obs.	Prosent	Cum.
Algerie	622	4.87	4.87
Burkina Faso	622	4.87	9.73
Elfenbenskysten*	1166	9.12	18.86
Ghana	1153	9.02	27.88
Guinea	730	5.71	33.59
Kenya*	979	7.66	41.25
Liberia*	192	1.50	42.75
Mali	133	1.04	43.79
Mosambik*	259	2.03	45.82
Niger	954	7.46	53.28
Nigeria	1655	12.95	66.23
Senegal	293	2.29	68.52
Sierra Leone	807	6.31	74.84
Sør-Afrika*	830	6.49	81.33
Uganda	1113	8.71	90.04
Zimbabwe*	1273	9.96	100.00
Total	12781	100.00	

*Land med politisk maktdeling

Closed-list PR

For å kunne måle sammenhengen mellom closed-list PR og politisk tillit, må variabelen for undertrykte grupper ekskluderes fra regresjonen. Når dette er gjort står vi igjen med et totalt antall observasjoner på 29485. Av disse tilhører 32,51% et land med closed-list PR som institusjonsform.

Tabell 11: Closed-list PR

		Obs.	Prosent
Land uten closed-list PR		19899	67.49
Land med closed-list PR		9586	32.51
Total		29485	100.00

7.4.4. Kontrollvariabler

I tråd med etablerte determinanter for politisk tillit, vil oppgavens regresjoner kontrolleres for alder. Samtidig som alder er vist til å påvirke politisk tillit²⁰, vil det være spesielt relevant da oppgavens teoretiske rammeverk omfatter utvikling av politisk tillit over tid. Enkeltindivider har opplevd ulike regimer til ulik tid i ulike land, og det må derfor kontrolleres for alder for å undersøke om det er samfunnsgruppene i seg selv som er avgjørende for å forklare variasjon i politisk tillit.

Regimeustabilitet, gjentatte konflikter, utenlandske intervensjoner og ekstrem fattigdom har preget livene til generasjoner av afrikanere

Opgavens utvalg av respondenter varierer fra 18 til 103, med en gjennomsnittsalder på 37,45.

Et annet aspekt som må kontrolleres for er utdanning. Respondentene som anses som politisk undertrykte har levd under ulike regimer og opplevd ulik grad av undertrykkelse. Et viktig aspekt i denne forbindelse er tilgangen på utdanning. Litteraturen viser en ulikhet i utdanning, både på etnisitet og kjønn^{21 22}. I tillegg er utdanning vist til å være en prediktor for politisk tillit

²⁰ Se Catterberg & Moreno (2005); Schoon & Cheng (2011); Zmerli & Castillo (2016); Van der Meer & Hakhverdian (2016).

²¹ For etnisitet og utdanning i Afrika, se Schech & Alwy (2004); Stasavage (2005); Aud, Fox & KewalRamani (2010); Franck & Rainer (2012).

²² For kvinner og utdanning i Afrika, se Thomas (1996); Glick & Sahn (1997); Shabaya & Konadu-Agyemang (2004); Klaseng & Lamanna (2009).

i Afrika²³. Variabelen for utdanning skiller mellom fire ulike kategorier: (i) Ingen formell utdanning, (ii) primær utdanning, (iii) sekundær utdanning og (iv) post-sekundær utdanning.

Til slutt vil regresjonene kontrolleres for økonomisk belastning. Da fattigdomsnivået i store deler av det afrikanske kontinentet varierer mellom etniske grupper²⁴, så vel som inntektsnivået ofte er kjønnsbestemt²⁵, er det mulig at dette kan være en mellomliggende faktor som kan forklare variasjon i politisk tillit²⁶. Variabelen for inntekt måler økonomisk belastning, ved at respondenten har svart på hvor ofte han eller hun går uten inntekt. Den opprinnelige variabelen inneholdt kategoriene (i) aldri, (ii) få ganger, (iii) noen ganger, (iv) flere ganger og (v) hele tiden. Ut ifra den opprinnelige ble det opprettet en ny variabel, *uteninntekt*, hvor personer som aldri/få ganger går uten inntekt ble kodet 0, og respondenter som går uten inntekt noen ganger, flere ganger eller hele tiden ble kodet 1.

Tabell 12: Utdanning

	Obs.	Prosent
Ingen formell utdanning	3021	23.64
Primær	2845	22.26
Sekundær	4925	38.53
Post-sekundær	1990	15.57
Total	12781	100.00

Tabell 13: Uten inntekt

	Obs.	Prosent
Aldri/sjelden	4591	35.92
Ofte/alltid	8190	64.08
Total	12781	100.00

²³ Se bl.a. Hutchinson (2011); Hutchinson & Johnson (2011); Godefroidt, Langer & Meuleman (2017); Zmerli & Van der Meer (2017).

²⁴ Se bl.a. Milanovic (2003); Robinson (2003); Nafziger (2006); Ajide, Alimi & Asongu (2019).

²⁵ Se bl.a. Borhat, Van der Westhuizen & Jacobs (2009); Hakura, Hussain, Newiak, Thakoor & Yang (2016); Aslan, Deléchat, Newiak & Yang (2017); Asongu, Nnanna & Acha-Anyi (2020).

²⁶ For sammenhengen mellom inntekt/fattigdom og politisk tillit, se bl.a. Haddad & Maluccio (2003); Mattes (2008); Uslaner (2017); Van der Meer (2018).

7.5. Deskriptiv statistikk

Tabell 14: Variabeloversikt etter inkludering av undertrykte grupper

Variabler	Obs.	Gj.snitt	Std. avvik	Min	Max
politisktillit	12781	2.514	1.011	1	4
polps	12781	.488	.5	0	1
undertrykt	12781	.387	.487	0	1
kvinne	12781	.49	.5	0	1
alder	12781	37.451	14.302	18	103
utdanning	12781	1.46	1.016	0	3
uteninntekt	12781	.641	.48	0	1

Tabell 15: Variabeloversikt før inkludering av undertrykte grupper

Variabler	Obs	Gj.snitt	Std. avvik	Min	Max
politisktillit	29485	2.577	.989	1	4
kvinne	29485	.491	.5	0	1
polps	29485	.475	.499	0	1
closedpr	29485	.325	.468	0	1
alder	29485	37.287	14.166	18	105
uteninntekt	29485	.633	.482	0	1
utdanning	29485	1.469	1.015	0	3

Tabell 16: Gjennomsnittlig politisk tillit for hvert land

Land	Gjennomsnittlig politisk tillit
Algerie	2.196
Burkina Faso	2.940
Burundi**	3.240**
Elfenbenskysten*	2.518*
Ghana	2.206
Guinea	2.714
Kenya*	2.675*
Liberia**	2.127**
Mali	2.905
Mosambik**	2.813**
Niger	3.180
Nigeria	2.047
Senegal	2.774
Sierra Leone*	2.449*
Sør-Afrika**	2.328**
Sudan**	2.264**
Togo	2.417
Tunisia	2.629
Uganda	2.946
Zimbabwe**	2.641**
Totalt	2.577

*Land med politisk maktdeling **Land med politisk maktdeling og closed-list PR

I tabell 16 er den gjennomsnittlige politiske tilliten for hvert land presentert. Her får vi den første indikasjonen på hvorvidt den generelle politiske tilliten er høyere i land med politisk maktdeling og closed-list PR. Vi ser en tendens til at land med en eller begge disse institusjonsformene har høyere politisk tillit. Unntakene er Niger, Burkina Faso, Mali og Uganda som har høy gjennomsnittlig tillit uten å ha politisk maktdeling eller closed-list PR. Av landene med disse institusjonsformene skiller Liberia og Sudan seg ut som land med noe lav gjennomsnittlig politisk tillit.

7.6. Svakheter ved designet

Designet har noen svakheter som må adresseres. For det første er kun 36 av 54 afrikanske land inkludert i det opprinnelige datasettet. Av disse er det 25 land som har hatt konflikt etter andre verdenskrig. På grunn av manglende data har igjen flere av disse blitt utelatt fra det endelige utvalget av land. Dette gjelder Burundi, Kamerun, Egypt, Lesotho, Marokko, Sudan, Tanzania, Togo og Tunisia. Disse har enten manglet informasjon om politisk tillit eller oversikt over etniske grupper i landet. Det betyr at kun 16 land står igjen i det endelige utvalget, hvorav seks har hatt politisk maktdeling. Av disse landene er det kun etniske grupper som er ansett som enten politisk undertrykt eller politisk dominant som er inkluderte. Etniske grupper som ikke er ansett som politisk dominante eller -undertrykte vil ikke representeres i oppgavens analyser. I utgangspunktet antas det at utvalget av individer er representativt. Dermed vil også de gjenstående observasjonene være representative for den populasjonen som er definert: innbyggere som kan klassifiseres som en del av enten en dominant eller undertrykt etnisk gruppe. Likevel er det et lite utvalg som står igjen per land ettersom 16704 observasjoner blir droppet. Dette fører også til et annet problem: Ettersom vekten som tilbys av Afrobarometer jevner ut over- og underrepresentasjon basert på hele datasettet, vil denne nå bli unøyaktig. Antallet observasjoner som droppes er ikke konstant for hvert land, og dermed endres balansen som vekten er basert på. Dette gjør at jeg ikke kan benytte vektingen for modellene som består av variabelen for undertrykte etniske grupper.

Ettersom informasjon på etniske grupper fører til at flere land må droppes, vil noen av oppgavens analyser kjøres uten at variabelen for undertrykte grupper er inkludert. Når dette gjøres, øker N_2 fra 16 til 20, og tre av disse landene er maktdelingsland. Dette fører også til at variabelen for closed-list PR kan inkluderes, noe som ikke var mulig sammen med variabelen for undertrykte grupper grunnet for lav N_2 . Når sammenhengen mellom closed-list PR-land og politisk tillit måles, vil derfor ikke regresjonen kontrollere for undertrykte grupper. Dette kan være en svakhet, da vi ikke vil få svar på om kvinners politiske tillit er avhengig av undertrykte grupper, eller om undertrykte grupper og closed-list PR i det hele tatt har en sammenheng. Imidlertid vil disse modellene inkludere de gruppene som tidligere var droppet, og dermed kan også modellene vektes.

Det er også en betydelig svakhet at oppgaven tar i bruk tverrsnittdata. Mangelen på observasjoner over tid gjør at denne oppgaven ikke kan si noe om kausalitet, og alle effekter som avdekkes må ses på som assosiasjoner. Av disse grunnene ville en tidsenhet i analysen

vært en stor fordel. Imidlertid ville det vært utfordrende med de tilgjengelige dataene fra Afrobarometer. Alle landene er ikke representert i de tidligere rundene, og av de landene som går igjen, er det ikke alle som har data på politisk tillit eller etniske grupper.

Kapittel 8. Resultater

8.1. Nullmodell og intraklassekorrelasjon

Nullmodellen kan ses som følgende ligning:

$$Y_{ij} = \beta_0 + u_{0j} + e_{ij}$$

Y indikerer politisk tillit for individ i fra land j . β_0 er den avhengige variabelens skjæringspunkt, altså verdien av politisk tillit når alle uavhengige variabler har verdien 0. Dette kan også måles som gjennomsnittet av den avhengige variabelen. u_{0j} indikerer avstanden mellom gruppegjennomsnittet for land j og det totale gjennomsnittet. Dette er feilledet for landnivå. For individnivå har vi e_{ij} , som er avstanden mellom observert verdi av politisk tillit for individ i fra land j , og landsgjennomsnittet av politisk tillit (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 201).

Tabell 17: Nullmodell

Variabler	politiskillit
Constant	2.562*** (0.096)
N1	12,781
N2	16

Standardfeil i parentes | *** p<.01, ** p<.05, * p<.1

Tabell 18: Variansekomponenter for nullmodell

Random-effects Parameters	Estimate	Std. Err.	[95% Conf. Interval]	
COUNTRY: Identity				
var(_cons)	.1445278	.0518176	.0715764	.291832
var(Residual)	.8769764	.0109772	.8557231	.8987575

Fra nullmodellen regner vi ut intraklassekorrelasjonen (ICC):

$$ICC = \frac{var(u_0)}{var(e) + var(u_0)}$$

$var(e)$ fanger opp variansen innad i land, og $var(u_0)$ fanger opp variansen mellom land (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 203-204). Vi henter vi ut de to komponentene fra tabell 18, og får følgende ligning:

$$ICC = \frac{0,144528}{0,8762782 + 0,144528} = 0,115$$

Dermed kan vi si at 11,5% av variasjonen i politisk tillit ligger på landnivå, mens 88,5% av variasjonen ligger på individnivå. Dette tallet indikerer at en flernivå-analyse vil fange opp variasjoner man ikke hadde sett ved en enkel modell på individnivå (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 203).

Parameterne som er presentert i tabell 18 vil også bli brukt til å regne ut R^2 i de neste modellene.

8.2. Flernivåanalyse (uvektet)

Ved å kjøre en flernivå-modell med kun variabler på individnivå, betegnes de uavhengige variablene (X) for individ i i land j (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 204). Dette kan ses ved følgende ligning:

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1ij} + \beta_2 X_{2ij} + \beta_3 X_{3ij} + \beta_4 X_{4ij} + \beta_5 X_{5ij} + u_{0j} + e_{ij}$$

I modell 1 er alle variablene på individnivå representert, mens modell 2 i tillegg inkluderer nivå 2-variabelen for politisk maktdeling. Det betyr at vi i modell 2 får testet hypotese 1: *Den generelle politiske tilliten er høyere i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med pk-land uten politisk maktdeling.*

Tabell 19: Flernivåmodell med individvariabler (1) og variabel på landnivå (2) (uvektet)²⁷

VARIABLER	(1) politisk tillit	(2) politisk tillit
polps ^a		-0.016 (0.188)
undertrykt	-0.083*** (0.020)	-0.083*** (0.020)
kvinne	-0.012 (0.017)	-0.012 (0.017)
alder	0.002*** (0.001)	0.002*** (0.001)
uteninntekt	-0.162*** (0.019)	-0.162*** (0.019)
Utdanning^b		
Primær	-0.050* (0.028)	-0.050* (0.028)
Sekundær	-0.160*** (0.032)	-0.160*** (0.027)
Post-sekundær	-0.254*** (0.032)	-0.254*** (0.032)
Constant	2.737*** (0.101)	2.745*** (0.137)
N1	12,781	12,781
N2	16	16
R ² nivå 1	0.017	0.015
R ² nivå 2	0.012	0.012
ICC	0.132	0.131

Standardfeil i parentes | *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1 | a: Nivå 2-variabel | b: Ingen formell utdanning er referansekategori

²⁷ Variansekomponentene for modell 1 og 2 er presentert i henholdsvis appendiks 9 og 10.

Tabell 19 viser *fixed effect*-koeffisienten, altså gjennomsnittlig effekt av det totale utvalget av land (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 204). Modellene viser at personer som er politisk undertrykt generelt sett er assosiert med lavere politisk tillit – uten å ta hensyn til hvorvidt landet har hatt maktdeling. I tillegg er høyere alder assosiert med høyere politisk tillit. Inntektsvariabelen viser at personer som ofte eller alltid går uten inntekt er assosiert med lavere politisk tillit enn personer som ofte eller alltid har økonomisk inntekt. Personer med sekundær utdanning er assosiert med lavere politisk tillit enn personer med ingen formell utdanning. Personer med post-sekundær utdanning er igjen assosiert med desto lavere politisk tillit. Denne oppgaven har et krav om et signifikansnivå på 5%, da dette anses som akseptabelt i samfunnsvitenskapen (Ringdal, 2013, s. 268). Dermed ses ikke kategorien for primær utdanning, eller kjønnsvariabelen som statistisk signifikant.

Variansekomponentene for modell 1 og 2 (se appendiks 9 og 10) har falt sammenlignet med nullmodellen. Nivå 2-variansen, $var(u_0)$, har falt siden vi antar at ulike land har ulike skjæringspunkt for den avhengige variabelen grunnet random intercept modellen. Variansen på individnivå, $var(e)$, har også falt. Ettersom tabell 19 representerer nivå 1 bedre enn nullmodellen, og variansen har falt, kan vi si at noe av variasjonen i politisk tillit kan forklares av variablene som er lagt til i tabell 19 (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 205). Intraklassekorrelasjonen viser også at en større del av variasjonen i politisk tillit ligger på landnivå i modell 1 og 2 (13,1% og 13,2%) sammenlignet med nullmodellen, som hadde en ICC på 11,5%

I modell 2 er nivå 2-variabelen for politisk maktdeling inkludert for å se hvorvidt personer i maktdelingsland er assosiert med høyere politisk tillit – uavhengig av kjønn eller etnisk gruppe. Siden datasettet inkluderer 16 land, vil det være problematisk å involvere flere variabler på landnivå – ettersom mer enn én uavhengig variabel per 10 observasjoner kan føre til upålitelige konfidensintervaller (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 206). Vi inkluderer derfor kun én variabel på landnivå, og får følgende ligning:

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1j} + \beta_2 X_{2ij} + \beta_3 X_{3ij} + \beta_4 X_{4ij} + \beta_5 X_{5ij} + \beta_6 X_{6ij} + e_{ij} + u_{0j}$$

Her ser vi variabelen X_{1j} som kun varierer mellom land. Dette identifiseres ved at land (j) er tillagt variabelen, men ikke individer (i) (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 207).

Forklaringskraften til modell 2 kan regnes ut ved å sammenligne variansekomponentene for tabell 19 med variansekomponentene fra nullmodellen (Hox, 2010; Bryk & Raudenbush, 2002) og dermed kalkulere hvor mye av variansen på individ- og landnivå som er forklart av de

uavhengige variablene som er inkludert (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 208). For å regne ut dette på individnivå, benytter vi $var(e)_b$ som indikerer residualvariansen for nivå 1 i nullmodellen (se tabell 18). Vi anvender også $var(e)_m$ som representerer variansen for nivå 1 (se appendiks 10):

$$R^2 = \frac{var(e)_b - var(e)_m}{var(e)_b} = \frac{0,8769764 - 0,8648585}{0,8769764} = 0,015$$

En R^2 på 0,014 betyr at 1,4% av variansen på individnivå blir forklart av tabell 19, modell 2. Formelen for å regne ut variansen på landnivå involverer $var(u_0)_b$ som er residualvariansen for nivå 2 i nullmodellen (tabell 18). Denne måles opp mot nivå 2-variansen i appendiks 10, representert ved $var(u_0)_m$:

$$R^2 = \frac{var(u_0)_b - var(u_0)_m}{var(u_0)_b} = \frac{0,1445278 - 0,1387762}{0,1445278} = 0,012$$

En R^2 på 0,012 betyr at 1,2% av variansen på landnivå er forklart av tabell 19, modell 2. Herifra vil ikke utregningene for R^2 og ICC utføres i oppgaveteksten, men kun presenteres i modellene.

Modell 2 i tabell 19 viser de samme resultatene vi fikk i modell 1, med unntak av nivå 2-variabelen. Den viser at effekten av politisk maktdeling ikke er generelt assosiert med politisk tillit når vi ikke tar hensyn til samspillseffekter. Det vil si at *HI* ikke kan beholdes ut ifra modell 2.

I tabell 20 inkluderer vi kryss-nivå-samspillsledd, som innebærer samspill mellom en variabel på individnivå og en variabel på landnivå. Dette kan ses som $\beta_3 X_{1j} X_{2ij}$ i modellens ligning, hvor den tredje variabelen, β_3 , består av nivå 1-variabelen for undertrykte grupper, X_{2ij} , i samspill med nivå 2-variabelen for politisk maktdeling, X_{1j} . I tillegg har vi et feilledd for undertrykte grupper som representeres av $u_{1j} X_{2ij}$ (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 213). Dette gir ligningen:

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1j} + \beta_2 X_{2ij} + \beta_3 X_{1j} X_{2ij} + \beta_4 X_{3ij} + \beta_5 X_{4ij} + \beta_6 X_{5ij} + e_{ij} + u_{0j} + u_{1j} X_{2ij}$$

Optimalt bør det være minst 10 observasjoner per parameter som inkluderes i modellen. Når jeg inkluderer et samspillsledd med en nivå 2-variabel, og samtidig har 16 observasjoner, blir dette overskredet. For å unngå å forverre dette problemet tillegges det kun ett samspillsledd i modell 3. For å undersøke et eventuelt samspill mellom politisk maktdeling og kvinner, gjøres

dette i modell 4 i samme tabell. Modell 3 tester *H2a: Politisk undertrykte etniske grupper har høyere politisk tillit i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med undertrykte grupper i pk-land uten politisk maktdeling*. I modell 4 testes *H2b: Kvinner har høyere politisk tillit i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med kvinner i pk-land uten politisk maktdeling*.

Tabell 20: Samspillsledd mellom politisk maktdeling og undertrykt (3) og kvinne (4) (uvektet)²⁸

VARIABLER	(3) politisktillit	(4) politisktillit
polps ^a	0.233 (0.172)	0.030 (0.189)
undertrykt	0.392*** (0.034)	-0.083*** (0.020)
kvinne	-0.012 (0.017)	0.034 (0.023)
polps#undertrykt ^b	-0.718*** (0.420)	
polps#kvinne ^b		-0.095*** (0.033)
alder	0.002*** (0.001)	0.002*** (0.001)
uteninntekt	-0.163*** (0.019)	-0.161*** (0.019)
Utdanning^c		
Primær	-0.046* (0.027)	-0.048* (0.028)
Sekundær	-0.159*** (0.027)	-0.160*** (0.027)
Post-sekundær	-0.267*** (0.031)	-0.253*** (0.032)
Constant	2.641*** (0.126)	2.723*** (0.138)
N1	12,781	12,781
N2	16	16
R ² nivå 1	0.036	0.014
R ² nivå 2	0.200	0.038
ICC	0.120	0.131

Standardfeil i parentes | *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1 | a: Nivå 2-variabel | b: Samspillsledd
| c: Ingen formell utdanning er referansekategori

²⁸ Variansekomponentene for modell 1 og 2 er presentert i henholdsvis appendiks 11 og 12

Modell 3 viser at politisk undertrykte grupper assosieres med lavere politisk tillit i maktdelingsland, signifikant på 1%-nivå. Videre ser vi at undertrykte grupper er assosiert med lavere politisk tillit dersom landet ikke har hatt politisk maktdeling. Leddet som viser effekt av land uten maktdeling og politisk dominante grupper er ikke signifikant. De øvrige funnene gjenspeiler de tidligere modellene.

Modell 4 i tabell 20 er tillagt et samspillsledd mellom maktdelingsland og kvinner, og samspillsleddet mellom maktdelingsland og undertrykte grupper er fjernet. Det eneste av de tre leddene som oppnår statistisk signifikans er der hvor begge variablene er kodet 1. Den negative koeffisienten tilsier at kvinner er assosiert med lavere politisk tillit i land med politisk maktdeling. Samspillene for menn i maktdelingsland og kvinner i ikke-maktdelingsland er ikke signifikante. Vi ser av R^2 -verdien at modell 4 forklarer variansen i politisk tillit dårligere enn modell 3 både på individ- og landnivå (henholdsvis 1,4% og 3,8% i modell 4). Det antyder at politisk undertrykkelse er en faktor av større betydning enn kjønn for å forklare varians i politisk tillit.

I tabell 6 ser vi at tre av maktdelingsavtalene inkluderer kvinners rettigheter. Modellene som er presentert frem til nå er basert på en antagelse om at X -variablene på individnivå har de samme effektene i alle de inkluderte landene (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 205). For å sjekke hvorvidt dette er tilfelle, må det tas forbehold for muligheten om at effekten av kjønn på politisk tillit varierer mellom land. Ved å tillegge modellene en *random* koeffisient (random slope), vil effekten tillates å variere mellom de ulike landene (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 211). Da en random koeffisient tillegger modellen større kompleksitet, bør den ikke vektlegges med mindre den tilbyr en signifikant forbedring av modellen (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 212). Dette ble forsøkt testet, men ettersom en random koeffisient ikke kunne tilby en signifikant forbedring av modellen, ses dette bort i fra²⁹. Det ble også foretatt en logistisk regresjon for å undersøke om resultatene endres ved å se på politisk tillit som to definerte holdepunkter fremfor en kontinuerlig skala. Da det ikke er åpenbare teoretiske grunner til å foreta en logistisk regresjon i denne oppgaven, ble dette kun gjort som robusthetssjekk³⁰. Ingen funn fra den logistiske regresjonen skiller seg ut fra funn som allerede er avdekket.

²⁹ Vist ved likelihood-ratio test (Se appendiks 13 og 14). Random slope-modellene er presentert i appendiks 15 og 19. Graf over estimert koeffisient for undertrykte grupper og kvinner er presentert i henholdsvis appendiks 18 og 22. Modellenes forklaringskraft er presentert i appendiks 16 og 20.

³⁰ Ikke vist.

8.3. Flernivåanalyse (vektet)

I flernivåanalyse har gruppestørrelse en innvirkning på effekter for variablene på individnivå (Mehmetoglu & Jakobsen, 2017, s. 221). Dersom vi ser på antall observasjoner innad i de ulike landene, ser vi at enkelte land er representert i større grad enn andre. Dersom ujevnheten i antall observasjoner gjenspeiler faktiske ujevnheter i innbyggertall mellom land er ikke dette noe problem, og som vi ser i tabell 21 gir antall observasjoner stort sett teoretisk mening. Det er likevel noen land som skiller seg ut, eksempelvis Elfenbenskysten, Ghana, Sierra Leone og Uganda som er overrepresentert, og Mali som er underrepresentert. For å undersøke om dette påvirker funnene, vil samspillmodellene bli kjørt med vektete enheter. Afrobarometer tilbyr en vektingsvariabel (*combinwt*) som standardiserer hvert nasjonale utvalg som om de var like i størrelse (Afrobarometer, 2019).

Tabell 21: Observasjoner i datasettet i forhold til faktisk innbyggertall (Afrobarometer, 2016; Verdensbanken, 2020)

Land	Observasjoner i datasettet	Innbyggertall (rundet av til nærmeste million)
Algerie	622	43
Burkina Faso	622	20
Elfenbenskysten*	1166	26
Ghana	1153	30
Guinea	730	13
Kenya*	979	53
Liberia*	192	5
Mali	133	20
Mosambik*	259	30
Niger	954	23
Nigeria	1655	201
Senegal	293	16
Sierra Leone	807	8
Sør-Afrika*	830	39
Uganda	1273	44
Zimbabwe*	1273	15

*Land med politisk maktdeling

For at R^2 skal kunne regnes ut for de vektete modellene kjører vi en vektet nullmodell.

Tabell 22: Nullmodell (vektet)

Variabler	politisktillit
Constant	2.576 (0.100)
N1	12,781
N2	16

Robuste standardfeil i parentes / *** $p < .01$, ** $p < .05$, * $p < .1$

Tabell 23: Parametere for nullmodell (vektet)

Random-effects Parameters	Estimate	Robust Std. Err.	[95% Conf. Interval]	
COUNTRY: Identity				
var(_cons)	.1483399	.0408775	.0864362	.2545778
var(Residual)	.9023312	.0579324	.7956393	1.02333

Tabell 24 vil ta for seg både politisk maktdeling og land med closed-list PR som institusjonsform. For at sistnevnte skal kunne måles, må variabelen for undertrykte grupper ekskluderes fra regresjonen. Tabellen viser fire ulike modeller. Modell 5 inkluderer politisk maktdeling som frittstående variabel, og vil måle hypotese 1: *Den generelle politiske tilliten er høyere i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med pk-land uten politisk maktdeling.* Modell 6 inkluderer closed-list PR som frittstående variabel, og vil måle hypotese 3a: *Den generelle politiske tilliten er høyere i pk-land med closed-list PR sammenlignet med pk-land uten closed-list PR.* Modell 7 inkluderer et samspillsledd mellom politisk maktdeling og kvinner, og vil måle hypotese 2b: *Kvinner har høyere politisk tillit i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med kvinner i pk-land uten politisk maktdeling.* Modell 8 inkluderer et samspillsledd mellom closed-list PR, og vil måle hypotese 3b: *Kvinner har høyere politisk tillit i pk-land med closed-list PR sammenlignet med kvinner i pk-land uten closed-list PR.*

Tabell 24: Flernivåregresjon uten undertrykte grupper (vektet)

VARIABLER	(5) politisktillit	(6) politisktillit	(7) politisktillit	(8) politisktillit
polps ^a	-0.0286 (0.152)		-0.0405 (0.149)	
closedpr ^a		-0.00668 (0.178)		-0.0584 (0.170)
kvinne	-0.00574 (0.0282)	-0.00575 (0.0282)	-0.0167 (0.0388)	-0.0372 (0.0357)
polps#kvinne ^b			0.0243 (0.0547)	
closedpr#kvinne ^b				0.105** (0.0457)
alder	0.00325*** (0.000834)	0.00325*** (0.000834)	0.00324*** (0.000839)	0.00316*** (0.000859)
uteninntekt	-0.170*** (0.0334)	-0.170*** (0.0334)	-0.170*** (0.0334)	-0.170*** (0.0333)
Utdanning^c				
Primær	-0.118*** (0.0398)	-0.118*** (0.0397)	-0.119*** (0.0399)	-0.119*** (0.0394)
Sekundær	-0.200*** (0.0621)	-0.200*** (0.0621)	-0.201*** (0.0621)	-0.203*** (0.0619)
Post-sekundær	-0.265*** (0.0792)	-0.265*** (0.0793)	-0.266*** (0.0797)	-0.269*** (0.0801)
Constant	2.747*** (0.133)	2.736*** (0.116)	2.753*** (0.134)	2.756*** (0.118)
N1	29,485	29,485	29,485	29,485
N2	20	20	20	20
R ² nivå 1	0.026	0.026	0.026	0.027
R ² nivå 2	0.116	0.115	0.117	0.117
ICC	0.105	0.105	0.105	0.105

Robuste standardfeil i parantes | *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1 | 1: Flernivåregresjon med politisk maktdeling som frittstående variabel | 2: Flernivåregresjon med closed-list PR som frittstående variabel | 3: Flernivåregresjon med samspill mellom maktdeling og kvinne | 4: Flernivåregresjon med samspill mellom closed-list PR og kvinne | a: Nivå 2-variabel | b: Samspillsledd | c: Ingen formell utdanning er referansekategori

I modell 5, 6 og 7 har vi ingen signifikante funn blant variablene som tester hypotesene. Det betyr at *H1*, *H2b* og *H3a* ikke blir støttet i tabell 20. I modell 8 er samspillsleddet mellom closed-list PR og kvinne statistisk signifikant på 5%-nivå. Funnet viser at kvinner har høyere

politisk tillit i land med closed-list PR som institusjonsform sammenlignet med kvinner i land uten closed-list PR. Altså støttes *H3b* i henhold til modell 8. Dette funnet består når modellen ikke er vektet³¹. Da er samspillsleddet mellom kvinne og closed-list PR signifikant på 1%-nivå, i tillegg til at den frittstående variabelen for kvinne er signifikant på 5%-nivå med negativ koeffisient. Det vil si at kvinner i land uten closed-list PR er assosiert med lavere politisk tillit.

³¹ Uvektet versjon av tabell 24 er presentert i appendiks 23.

8.4. Hypoteser og resultater

I tabell 26 er hypotesene og relaterte funn oppsummert med informasjon om signifikansnivå og relevante tabeller. Videre i delkapittelet vil jeg oppsummere funnene mer detaljert.

Tabell 26: Oppsummering av funn i lys av hypoteser

Hypotese	Hypotesen støttes	Signifikansnivå	Substansiell effekt	Tabell (modell)
<i>H1: Den generelle politiske tilliten er høyere i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med pk-land uten politisk maktdeling.</i>	Nei	>10%	0,1	18 (2)
	Nei	>10%	0,2	23 (5)
<i>H2a: Politisk undertrykte etniske grupper har høyere politisk tillit i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med undertrykte grupper i pk-land uten politisk maktdeling.</i>	Nei	< 1%	1,7	19 (3)
<i>H2b: Kvinner har høyere politisk tillit i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med kvinner i pk-land uten politisk maktdeling.</i>	Nei	< 1%	2,9	19 (4)
	Nei	> 10%	0,4	23 (7)
<i>H3a: Den generelle politiske tilliten er høyere i pk-land med closed-list PR sammenlignet med pk-land uten closed-list PR.</i>	Nei	> 10%	0,03	23 (6)
<i>H3b: Kvinner har høyere politisk tillit i pk-land med closed-list PR sammenlignet med kvinner i pk-land uten closed-list PR.</i>	Ja	< 5%	2,3	23 (8)

Før hypotesene oppsummeres på nytt, vil jeg diskutere inkluderingen av substansielle effekter i tabell 26. Ziliak & McCloskey (1996) har gått i bresjen for å sette betydningen av statistisk signifikans under lupen. De kritiserer blant annet studier som kun anvender statistisk signifikans som inklusjonskriterium. De argumenterer for bruken av substansielle effekter som en erstatning, noe som innebærer å se på effektstørrelsen (estimert koeffisient) i forhold til standardfeil. Ziliak & McCloskey har fått kritikk for å avfeie de etablerte standardene for signifikans (Mayer, 2012), men en stadig større del av statistikkfeltet anvender nå både statistisk signifikans og substansiell effekt. Eksempelvis argumenterer Miller (2008) for harmonien mellom de to³². Statistisk signifikans kan si noe om sannsynligheten for å observere sammenhengen i utvalget i populasjonen gitt at H_0 (ingen sammenheng) stemmer. De substansielle effektene kan derimot vise om den observerte effekten er stor nok til å bli ansett som meningsfull. Tabell 26 viser hvor mye større koeffisientverdien er enn standardfeilen. Jo høyere tallet er, desto mer substansiell og meningsfull er effekten av forholdet som blir undersøkt. Eksempelvis er koeffisienten for samspillsleddet mellom kvinner og closed-list PR (tabell 24, modell 8) 2,3 ganger større enn den assosierte standardfeilen. Det indikerer at den substansielle effekten for *H3b* er sterk.

H1: Den generelle politiske tilliten er høyere i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med pk-land uten politisk maktdeling.

H1 ble testet i to tabeller. Først i tabell 19, modell 2 hvor vi ikke ser noen signifikant effekt på maktdelingsvariabelen. Det samme gjelder i tabell 24, modell 5, hvor maktdeling fortsatt ikke oppnår statistisk signifikans. *H1* avvises.

H2a: Politisk undertrykte etniske grupper har høyere politisk tillit i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med undertrykte grupper i pk-land uten politisk maktdeling.

H2a ble testet i tabell 20, modell 3. Her vises det til en signifikant negativ effekt. Det betyr at *H2a* avvises, samtidig som det ser ut til at det motsatte er tilfelle: politisk undertrykte etniske grupper har *lavere* politisk tillit i maktdelingsland sammenlignet med undertrykte grupper i land uten maktdeling. Med en substansiell effekt på 1,7 ser det ut til at denne sammenhengen er fremtredende nok til å være av betydning.

³² Se også Miller (2005), samt Morgan, Reichert & Harrison (2002) for videre diskusjon av betydningen av substansielle effekter.

H2b: Kvinner har høyere politisk tillit i pk-land med politisk maktdeling sammenlignet med kvinner i pk-land uten politisk maktdeling.

H2b ble testet først i tabell 20, modell 4, hvor vi ser en signifikant negativ effekt. Funnet innebærer at kvinner har *lavere* politisk tillit i maktdelingsland sammenlignet med kvinner i land uten maktdeling. I tabell 24, modell 7 er derimot effekten ikke signifikant. Jeg vil argumentere for at modell 7 er sterkere enn modell 4. I modell 7 er flere land inkludert, og N2 er på et nivå som kan anses som mer akseptabelt enn de øvrige ved inkludering av samspillsledd. Uansett avvises *H2b*.

H3a: Den generelle politiske tilliten er høyere i pk-land med closed-list PR sammenlignet med pk-land uten closed-list PR.

H3a ble testet i tabell 24, modell 6. Resultatet fra regresjonen viser til en ikke-signifikant effekt, og *H3a* avvises.

H3b: Kvinner har høyere politisk tillit i pk-land med closed-list PR sammenlignet med kvinner i pk-land uten closed-list PR.

H3b ble testet i tabell 24, modell 8. Samspillsleddet mellom closed-list PR og kvinne viser en signifikant positiv effekt. Det betyr at *H3b* kan beholdes ut ifra oppgavens analyser. Som jeg allerede har trukket frem indikerer forholdet mellom estimert koeffisient og standardfeil at den substansielle effekten for *H3b* er sterk, og marker et stort hopp i kvinners politiske tillit ved closed-list PR som institusjonsform.

Kapittel 9. Diskusjon og konklusjon

9.1. Oppsummering

I denne oppgaven har jeg undersøkt hvordan politisk maktdeling og closed-list PR påvirker den politiske tillit hos to marginaliserte samfunnsgrupper. Den første samfunnsgruppen er politisk undertrykte etniske grupper. Jeg har antatt at denne gruppen vil ha høyere politisk tillit i pk-land med politisk maktdeling grunnet i at en undertrykt gruppe vil øke sin relative makt ved en redistribusjon av politisk makt. Pk-land vil ofte være karakterisert av dårlig økonomisk tilstand og nettopp derfor antas det at den politiske tilliten vil styrkes i maktdelingsland på det afrikanske kontinentet: nye politiske autoriteter i afrikanske land evalueres basert på politiske goder som allokeres. Dersom regjeringen er i stand til å levere disse godene, har den politiske tilliten en tendens til å være høy. Dette til tross for at økonomien forverres som en konsekvens av allokeringen. I tillegg har vi sett at nivået av politisk tillit reflekterer samfunnets totalvurdering av legitimitet. Igjen innebærer dette at befolkningen legger mindre vekt på landets økonomiske situasjon. Totalvurderingen av legitimitet vil speile hvor godt institusjonene fungerer opp mot forventningene. Når det antas at politisk tillit er et grunnlag for legitimering, er det derfor avgjørende at institusjonene fungerer som forventet for at den politiske tilliten skal holde et akseptabelt nivå.

Den andre samfunnsgruppen jeg tar for meg er kvinner. Oppgavens teoretiske rammeverk som omfatter politisk undertrykte etniske grupper vil følgelig også gjelde for kvinner – som i seg selv har vært en politisk undertrykt gruppe historisk sett. I tillegg vises det spesifikt til kvinners rettigheter som blir styrket i lys av fredsavtaler. Det skal nevnes av politisk maktdeling kan forekomme uten fredsavtale, samtidig som en fredsavtale kan finne sted uten lovnader om maktdeling. Likevel er dette et aspekt det legges vekt på.

Oppgaven tar for seg politisk maktdeling som et samlebegrep på seks forskjellige institusjonsformer: Closed-list PR, open-list PR, koalisjon i utøvende makt, koalisjon i lovgivende makt, spesialisert veto og proporsjonal utnevning. Optimalt sett skulle alle disse institusjonsformene blitt testet ut hver for seg, men grunnet begrenset tilgang til informasjon om land med andre institusjonsformer ble det tatt utgangspunkt i closed-list PR. Dette skyldes at denne formen hadde flest tilfeller blant utvalget av land, samtidig som closed-list PR ble antatt til å være den viktigste grunnen til økt politisk tillit blant individer i pk-land. Dette begrunnes i at closed-list PR er vist til å øke stabiliteten kontra andre institusjonsformer. Det går igjen tilbake til argumentet om at hvor godt institusjonene fungerer vil være den viktigste

prediktoren for politisk tillit blant individer på det afrikanske kontinentet. Som jeg vil diskutere videre i delkapittel 9.4. er forskning på de ulike formene for politisk tillit svært begrenset. De to formene som det fins mest forskning på er closed-list og open-list PR. Det har derfor vært naturlig å sammenligne disse i argumentasjonen for hvilken institusjonsform som kan antas å styrke den politiske tilliten blant marginaliserte samfunnsgrupper. Open-list PR har av enkelte blitt vist til å øke korrupsjon, mens andre har argumentert for at open-list PR styrker båndet mellom en god representant og dens gjenvalg. Jeg har flere ganger brukt det sistnevnte argumentet for å argumentere for det motsatte. Jeg mener at argumentet som går ut på at open-list PR øker velgernes makt ved å kunne stemme på enkeltpolitikere innad i partier ikke vil gjelde for land med etnisk fragmentering, som vi ser i stor grad på det afrikanske kontinentet. Land med etnisk fragmentering antas å ha en høyere forekomst av etnisk stemmegivning. Følgelig vil ikke politikere som representerer den politisk dominante etniske gruppen være nødt til å svare til den politisk undertrykte gruppen. Fordelen med open-list PR vil da falle bort, og videre antar jeg at closed-list PR vil øke den politiske tilliten blant politisk undertrykte etniske grupper. Dette er først og fremst et argument til ettertanke og videre forskning, da jeg ikke har hatt mulighet til å teste denne hypotesen med de dataene som er tilgjengelig. Jeg har imidlertid hatt mulighet til å måle den generelle politiske tilliten, samt tilliten hos kvinner. Som nevnt er hypotesene for politisk tillit hos den generelle populasjonen basert på et noe løsere argument enn argumentet rettet mot politisk undertrykte etniske grupper. Som tabell 1 har vist, er closed-list PR den institusjonsformen blant politisk maktdeling som har vært mest vellykket med tanke på fredsbevaring. Når det også vises til at closed-list PR øker stabiliteten, ble det antatt at den generelle politiske tilliten vil styrkes som et resultat av det. Det gjelder også for kvinner, som ses på som en politisk marginalisert gruppe.

9.2. Diskusjon

I diskusjonsdelen vil jeg ta for meg alle funn som er gjort, og sette disse i lys av teorien som er presentert. Jeg vil først ta for meg hypotesen som bekreftes i analysen: en vektet flernivåregresjon viser at kvinner har høyere politisk tillit i pk-land med closed-list PR sammenlignet med kvinner i pk-land uten closed-list PR. Sammenligningsgrunnlaget for denne analysen er pk-land i Afrika, uavhengig om de har en annen form for politisk maktdeling eller ikke. I den uvektede versjonen av tabell 24 (se appendiks 23), finner vi igjen det samme funnet. Forskjellen er at den uvektede regresjonen er signifikant på 1%-nivå, mens funnet i den vektete regresjonen er signifikant på 5%-nivå. I den uvektede regresjonen er også den enkeltstående variabelen for kvinne negativ og signifikant på 5%-nivå. Regresjonen i appendiks 23 viser dermed at kvinner i pk-land uten closed-list PR har lavere politisk tillit. Mangelen på dette funnet i tabell 24 vil imidlertid ikke påvirke hypotesen. Det betyr at det finnes en sammenheng mellom kvinner og politisk tillit i closed-list PR land, men at denne effekten ikke eksisterer for kvinner i andre afrikanske pk-land. Disse to tabellene viser ikke til funn som vil ha ulik betydning for hypotesens konklusjon, men det er likevel viktig å adressere forskjellene. De ulike funnene løfter her et spørsmål om hvilken av de to tabellene vi bør stole på, og trekke slutninger fra. Til syvende og sist er dette et teoretisk spørsmål, men ut ifra anbefalinger fra datasettets leverandør, Afrobarometer, vil jeg argumentere for at den vektete versjonen bør anses som sterkest.

Jeg har foreslått en kausal mekanisme som forklarer hvordan kvinners politiske tillit avhenger av closed-list PR. Det som har blitt etablert i denne oppgaven er at closed-list PR styrker den institusjonelle stabiliteten. Da oppgaven benytter tverrsnittdata, er det umulig å si hvilken vei årsaksretningen går, eller om det er en årsakssammenheng i det hele tatt. Det betyr at dersom post-konflikt-stabilitet er en mellomliggende faktor, vil jeg ikke kunne argumentere for om kvinners politiske tillit styrker stabiliteten, eller om stabilitet styrker tilliten. I påvente av analyse med tidsseriedata foreslår jeg en selvforsterkende effekt, hvor årsaksretningen går begge veier. Litteraturen har vist at closed-list PR styrker stabilitet og motvirker korrupsjon. Økt stabilitet og mindre korrupsjon er noe som kan tenkes å styrke den politiske tilliten hos en historisk marginalisert samfunnsgruppe: kvinner. Samtidig antar jeg at kvinners politiske tillit blir styrket som en mer direkte konsekvens av closed-list PR, og at denne økte tilliten styrker stabiliteten. Disse mekanismene er presentert i figur 2 i delkapittel 6.3. Til tross for at jeg benytter meg av tverrsnittdata må det likevel diskuteres hvorvidt det finnes kausale hindringer som oppgaven kommer seg forbi. Disse vil diskuteres i lys av Kellstedt & Whittens (2013)

betingelser for kausalitet. For at man skal kunne snakke om en sannsynlig årsakssammenheng, er det fire betingelser som må være oppfylt:

(i) *Er det en troverdig kausal mekanisme som kobler X til Y?* Som fremlagt i kausaldiagrammet (figur 2) har jeg foreslått en kausal mekanisme som gjør at konflikt-terminering ved closed-list PR øker kvinners politiske tillit. Vi vet at konflikt-terminering øker mobilisering blant kvinner, og vi vet at closed-list PR begrenser velgerne til å stemme på hele partilister. Derfor må disse anses å være troverdige. Vi vet også at kvinner i større grad er representert i parlamentet i land med closed-list PR – i snitt 34 % i closed-list PR-land, og 20% i land uten closed-list PR. Det er imidlertid ikke bevist at det er spesifikt denne institusjonsformen som forårsaker økt representasjon, eller om andre faktorer spiller viktigere roller, men vi vet at mekanismene forekommer i en gitt rekkefølge. Jeg vil ikke slå fast at jeg har avdekket en kausal sammenheng, men leddene som inngår i kausaldiagrammet er vist å stemme med virkeligheten, samtidig som de kommer i riktig rekkefølge. Dette er uansett noe som bør undersøkes videre.

(ii) *Kan vi utelukke muligheten for at Y forårsaker X?* Kvinners økte politiske tillit kan ikke forårsake closed-list PR da oppgaven måler institusjonsform før politisk tillit. Vi kan derfor slå fast at det andre hinderet forbigås.

(iii) *Er det en samvariasjon mellom X og Y?* Som jeg har vist i tabell 24, modell 8 er det en samvariasjon mellom de to. Det tredje hinderet kan derfor forbigås.

(iv) *Har vi kontrollert for alle variabler (Z) som kan gjøre assosiasjonen mellom X og Y spuriøs?* Jeg kan ikke slå fast at alle potensielle Z-variabler er inkludert i analysen. En av svakhetene ved oppgaven, som jeg også vil komme tilbake til, er tidsavstanden mellom innføringen av closed-list PR og mål på kvinners politiske tillit. Staters anliggende er naturligvis svært komplekse, og dette gjelder spesielt for post-konfliktstater. Det er snakk om stater som har vært inn og ut av konflikt gjennom flere år, og som søker en stabil og fredelig fremtid. Dermed vil det være en nærmest uendelig mengde variabler som kan spille inn på assosiasjonen mellom closed-list PR som institusjonsform og kvinners politiske tillit. Dette kravet kan ikke oppfylles, men spørsmålet om spuriøsitet vil alltid være til stede i enhver analyse. Det vil være umulig å fastslå kausalitet ut ifra dette kravet, men det betyr ikke nødvendigvis at ikke det er en direkte årsakssammenheng. Det vil behøves mye data og kunnskap om staters anliggende for at kausaliteten skal fastslås, men i lys av de tre øvrige kravene argumenterer jeg for at disse mekanismene bør ha en rot i virkeligheten. Da dette er det første forsøket som er gjort på å etablere forklaringsmekanismer for sammenhengen mellom closed-list PR og kvinners politiske

tillit i post-konfliktland, anbefaler jeg fremtidige studier å ta utgangspunkt i disse mekanismen og undersøke de nærmere med andre datakilder og operasjonaliseringer.

Mekanismene som er foreslått for å forklare sammenhengen mellom closed-list PR og kvinners politiske tillit er i stor grad basert på at open-list PR tillater velgere å stemme på enkeltpolitikere. Når det gjelder land som ikke har politisk maktdeling gjenstår det fortsatt et forklaringsvakuum. Fredsavtaler styrker som sagt kvinners mobilisering og dermed kvinners rettigheter, men fredsavtaler behøver ikke å inneholde en maktdelingsavtale, og maktdeling kan forekomme uten fredsavtale. Imidlertid står argumentet om at en redistribusjon av politisk makt vil være til fordel for politisk undertrykte samfunnsgrupper. Jeg argumenterer derfor for at land som ikke har noen form for politisk maktdeling etter endt konflikt, ikke vil se noen effekt i kvinners politiske tillit – hverken bedret eller forverret – da fraværet av maktdistribusjon ikke endrer kvinners posisjon.

Når det gjelder den generelle politiske tilliten i closed-list PR-land var dette antatt å være en del av forklaringsmekanismen for hvorfor closed-list PR har vist seg å være den mest suksessfulle institusjonsformen i pk-land med tanke på fredsbevaring. Stabilitetsleddet er allerede beskrevet i litteraturen, men spørsmålet om politisk tillit har stått ubesvart. I henhold til denne oppgavens funn ser det ikke ut til at generell politisk tillit kan være med på å forklare hvorfor closed-list PR har en høyere suksessrate. Jeg vil anta at samspillsleddeffekter vil være bedre forklaringsmodeller i denne sammenheng, men på grunn av at min analyse inkluderer for få land, var ikke det mulig i denne oppgaven.

Ved å gå bort fra den detaljerte maktdelingsmodellen og i stedet se på sammenhengene mellom politisk tillit og det totale spekteret av politisk maktdeling, har det blitt avdekket overraskende funn i oppgavens analyser. Det var antatt at politisk undertrykte etniske grupper ville ha høyere politisk tillit i maktdelingsland sammenlignet med andre afrikanske pk-land. I stedet viser resultatene det motsatte. Alle modellene som er fremlagt, både vektete og uvektete, viser at undertrykte grupper har lavere politisk tillit i maktdelingsland, og høyere politisk tillit i pk-land uten politisk maktdeling. Det kan diskuteres hvor mye enkeltstudier skal vektlegges i det store og hele, men dersom dette stemmer med virkeligheten er det dårlige nyheter for den institusjonsformen som FN anser som best for demokratisk utvikling. Imidlertid må problemet med frihetsgrader adresseres. Modellene som måler politisk tillit blant undertrykte etniske grupper består av 16 land. Som jeg har nevnt tidligere bør ikke en flernivåmodell inkludere mer enn én nivå 2-variabel per observasjoner på nivå 2. Når jeg inkluderer et samspillsledd mellom maktdeling og undertrykte grupper overskrider jeg denne grensen. Ved at modellen tilføres

disse ekstra parameterne, kan det føre til unøyaktige konfidensintervaller og dermed kan modellen feilaktig rapportere om statistisk signifikans. Jeg vil derfor ikke med sikkerhet kunne konkludere med at undertrykte grupper har lavere politisk tillit i afrikanske maktdelingsland. Jeg mener likevel at viktigheten av å undersøke forholdet mellom etnisitet og politisk tillit i denne konteksten overgår risikoen for svakheter.

Selv om jeg har argumentert for at undertrykte etniske grupper vil ha høyere politisk tillit i land med politisk maktdeling, vil jeg adressere spørsmålet om kausalitet for det motsatte. Jeg anvender igjen de fire betingelsene for kausalitet som diskutert tidligere. Vi vet at politisk maktdeling måles før politisk tillit, og dermed utelukkes muligheten for at politisk tillit forårsaker politisk maktdeling. Vi ser også at det fins en assosiasjon mellom politisk maktdeling og politisk tillit. Når det gjelder spuriøsitet, gjelder det samme argumentet som diskutert tidligere: Kompleksiteten rundt statlige anliggende gjør det umulig å fastslå at ikke andre variabler, på både individ- og landnivå, spiller inn på assosiasjonen. Dette gjør at forholdet ikke kan ses på som kausalt. Til slutt må det også diskuteres hvorvidt det finnes en troverdig kausal mekanisme som binder de to sammen. Da jeg gjennom hele oppgaven har argumentert for mekanismer som fører til det motsatte, må svaret være nei. Jeg vil likevel foreslå en mekanisme som kan forklare hvorfor undertrykte etniske grupper har lavere politisk tillit i land med politisk maktdeling – dette som et forsøk på å forklare oppgavens overraskende resultater, men også som inspirasjon til videre forskning på forholdet mellom etnisitet og maktdeling. Vi vet at politisk maktdeling fører til en redistribusjon av makt, og i tråd med oppgavens definisjon vil maktdeling involvere et samarbeid mellom en stats regjering og en opprørske gruppe. Da oppgavens sammenligningsgrunnlag er land som har hatt borgerkrig, er det nærliggende å tro at den opprørske gruppen som får makt ved politisk maktdeling tidligere har anvendt vold. Når voldelige grupper og individer inviteres inn i regjeringen ved maktdeling, er det naturlig å anta at den øvrige befolkningen vil frykte den nye statlige autoriteten, og dermed også få svekket politisk tillit. Dette er også en argumentasjon som er i tråd med teoriene som ble presentert i delkapittel 5.2.2. og 5.2.3., som omhandler svekket legitimitet da staten undergraver human sikkerhet.

Den andre samfunnsgruppen som ses i lys av politisk maktdeling er kvinner. Her viser modellene til tvetydige resultater. Vi ser både at kvinner har lavere politisk tillit i maktdelingsland, og at sammenhengen ikke er statistisk signifikant. Her må vi imidlertid tilbake til det samme problemet som nevnt i forrige avsnitt. Modellen som viser en signifikant sammenheng mellom kvinne og maktdelingsland, må ses med kritiske øyne ettersom jeg

overgår antall parametere på nivå 2 i forhold til hvor mange land som er inkludert. Når variabelen for undertrykte grupper ekskluderes stiger N2 til et mer akseptabelt nivå, og jeg vil argumentere for at denne modellen (tabell 24, modell 7) bør vektlegges i størst grad. Selv om resultatene viser til ulike funn, vil jeg konkludere med at kvinners politiske tillit ikke kan ses i sammenheng med politisk maktdeling ut ifra oppgavens modeller. Dersom det skulle vise seg i fremtidige studier at kvinner er assosiert med lavere politisk tillit i land med maktdeling, vil jeg foreslå en mekanisme som kan forklare forholdet mellom de to. Som jeg foreslo i forrige delkapittel, kan voldelige gruppers inntreden i regjering svekke politisk tillit. Her er vi tilbake til argumentet om legitim stat og undergraving av human sikkerhet. Noe som også forekommer under borgerkriger, og som oftere er rettet mot kvinner, er seksuelle overgrep³³. Dersom opprørske grupper begår seksuelle overgrep under borgerkrigen, for så å innta maktposisjoner ved maktdeling i kjølvannet av denne, er det nærliggende å tro at det vil ha en negativ effekt på kvinners politiske tillit i landet.

Et aspekt som ikke bør underkommuniseres i denne oppgaven er valg av år for hvilke etniske grupper som ses på som dominante og undertrykte. Som jeg beskrev i delkapittel 7.4.2. tok jeg utgangspunkt i året for maktdelingsavtalen, samt et kontrafaktisk tankesett for land uten maktdeling. Altså ble de etniske gruppene kodet etter tidspunkt for når maktdelingsavtalen *ikke* ble vedtatt. Dette valget innebærer at jeg undersøker *innføring* av maktdeling, og ikke nødvendigvis hvordan politisk tillit har utviklet seg i maktdelingsland. Denne oppgavens mål er å undersøke de tiltak som gjøres for å hindre tilbakefall til konflikt, og jeg argumenterer derfor for at mål av innføring vil være den mest nøyaktige måten å gjøre det på. Samtidig ville det vært interessant å måle politisk tillit hos de etniske gruppene som anses som politisk undertrykte i perioden hvor informasjon om politisk tillit er innhentet. Dette vil være en annen oppgave enn den jeg har skrevet, men likeså relevant for maktdelingsfeltet. Valget jeg har tatt kan likevel være problematisk på andre måter: (i) Etersom noen av landene fikk maktdeling lenge før informasjon om politisk tillit er innhentet, må vi anta at det har skjedd mye innad i landet som kan ha påvirket politisk tillit. Eksempelvis kuppforsøk, regjeringsskifte, signifikante løftebrudd eller annen form for demokratisk tilbakegang som ikke kommer som en direkte konsekvens av maktdelingen. Når vi har potensielle faktorer som dette, blir sammenhengen mellom maktdeling og politisk tillit svakere, ettersom vi må anta at andre ting har skjedd som vil påvirke tilliten til institusjonene. (ii) Samtidig som tidsavstanden er stor for noen av landene,

³³ For studier på borgerkrig og seksuelle overgrep, se bl.a. Barthauer & Leventhal (1999); Liebling & Shah (2001); Cohen & Cohen (2016); Chinkin (2017).

er den mindre for andre. Mangelen på en konsekvent og absolutt tidsavstand gjør at det vil være ulikheter i hvor mange og betydelige hendelser som har skjedd innad i de ulike landene. Eksempelvis måles undertrykkelse i Mosambik i 1992, men politisk tillit i 2016. Til sammenligning måles undertrykkelse i Zimbabwe i 2008, men politisk tillit i 2016. Det vil si at det er 16 års forskjell mellom disse, hvor viktige hendelser har rukket å skje med ulik tidsavstand. Likevel sidestilles de to landene i analysen, selv om sammenhengen mellom maktdeling og politisk tillit måles mer direkte i Zimbabwe, gitt den korte tidsperioden mellom målingene. (iii) For noen av landene leverer ikke EPR data på undertrykkelse for det relevante året dersom jeg skal følge det samme kontrafaktiske tankesettet. For disse landene har jeg valgt det året som er nærmest Afrobarometers tverrsnitt, som er 2016. Det betyr at jeg for noen land har valgt en tidsperiode på 10-30 år mellom undertrykkelse og politisk tillit, mens bare ett år for andre land. Dette vil være en svakhet, da jeg ikke nødvendigvis måler det samme for alle årene. Jeg holdt meg til avgjørelsen for å kunne måle innføring av maktdelingsavtale for de landene hvor dette var relevant, og tok dermed en kalkulert risiko for at analysen ble noe svakere. Dersom jeg hadde valgt 2015 som mål på alle undertrykte grupper, ville jeg målt det samme for alle land – men jeg ville ikke kunne målt virkninger av at maktdelingsavtalen ble innført. Som jeg vil diskutere videre i delkapittel 9.4. anbefaler jeg likevel at et mer konsekvent valg tas i fremtidige studier.

Når komplekse forhold som maktdeling og politisk tillit måles, er det alltid en fare for å bli rammet av utelatt variabel-skjevhet. Finnes det noen variabler som kan tenkes å spille inn på både maktdeling og politisk tillit? Jeg vil trekke frem konfliktintensitet og folkemord som de to mest sannsynlige forholdene som kan påvirke disse. Jeg har tidligere trukket frem Rwanda og Burundi som eksempler på to land som har hatt ulik tilnærming til institusjonsbygging i post-konflikt-perioden. Begge landene hadde et mislykket demokratiseringsforsøk tidlig på 1990-tallet, og begge opplevde en voldelig overgangsperiode av en ekstrem intensitet³⁴. Begge disse landene har også en historie med folkemord i sammenheng med borgerkrig. Hendelser av dette omfanget vil naturlig nok påvirke hvordan landet bygges videre i etterkant. Dermed er det trygt å si at konfliktintensiteten og folkemord har påvirket maktdelingen i begge disse landene – noe vi også har sett gitt de ulike tilnærmingene i post-konflikt-perioden, som nevnt i delkapittel 5.2.6. Samtidig er det naturlig å anta at folkemord og høy konfliktintensitet påvirker tillit – både sosialt og politisk. I Rwanda ble det gjennomført en studie som viser kjønnsforskjeller i politisk

³⁴ Se Vandeginste (2014) for nærmere analyse av de to landenes utgangspunkt og tilnærming i post-konflikt-perioden.

tillit og som ble satt i lys av folkemordet³⁵. Resultatene viste at kvinner hadde lavere tillit til institusjonene, men også til *gacaca* som er navnet på fredsbyggingsprosessen i Rwanda. Dette tatt i betraktning, er det sannsynlig at folkemord og konfliktintensitet både påvirker maktdeling på landnivå og politisk tillit på individnivå.

Dette er, så vidt jeg vet, den første systematiske studien som har sett på sammenhengen mellom politisk maktdeling og politisk tillit blant marginaliserte grupper. Å undersøke marginaliserte gruppers politiske tillit i en post-konflikt-institusjon av en så betydelig utbredelse er avgjørende for å forstå hvordan den faktisk fungerer. Selv om tilgjengelig informasjon har vært begrenset, vil jeg argumentere for at oppgavens problemstilling er besvart. Det er usikkerhet knyttet til funnene om politisk undertrykte etniske gruppers politiske tillit grunnet frihetsgrader, men jeg vil argumentere for at inklusjonen av substansielle effekter hever funnenes troverdighet. Jeg har vist at både undertrykte etnisiteters politiske tillit i sammenheng med maktdeling, og kvinners tillit i closed-list PR-land, er substansielle. Dette bør inspirere andre til å undersøke forholdene nærmere, da faktum er at vi vet for lite om hvordan disse etablerte post-konflikt-institusjonene fungerer på individnivå. Spesielt viktig er det ettersom forhold på individnivå er viktig for staters utvikling mot en fredelig og demokratisk fremtid. Lave nivåer av politisk tillit kan være et symptom på svake institusjoner, men det er også en hindring i utviklingen av institusjonene og statene som omfatter de. Denne oppgaven har blitt utviklet som et forsøk på å fylle et kunnskapshull i maktdelingslitteraturen, men også som et bidrag til kunnskapen vi har om post-konfliktland og deres utvikling. I neste delkapittel vil jeg legge frem forslag og anbefalinger for fremtidens forskning på feltet, for å bidra til at kunnskapen om post-konflikt-strategier utvikles.

³⁵ Brounés (2014) tok utgangspunkt i «kvinner og fred»-hypotesen om at kvinner generelt har mer fredfulle holdninger enn menn. Brounés mente imidlertid at krigstraumet måtte tas i betraktning, og argumenterte derfor for at kvinner ville ha lavere tillit enn menn. Se også Ingalaere & Verpoorten (2020) for studier på tillit i lys av folkemord.

9.3. Videre forskning

Som beskrevet innledningsvis har maktdelingslitteraturen vokst de siste årene. Imidlertid har fokuset i størst grad vært rettet mot det store bildet – hvilke land har vært i stand til å bevare freden; hvilke land har hatt tilbakefall; hvilke land har blitt mer og mindre demokratiske. Dette er selvfølgelig viktige spørsmål som også behøver mer forskning. Samtidig som statsvitere til stadighet befester viktigheten av individers holdninger for staters utvikling, finnes det lite kunnskap om hvilke mekanismer som knytter konsosialisme til individet og igjen til institusjonenes funksjonalitet. Maktdeling i post-konfliktland er en potensiell gullgruve for fremtidige forskere, og spesielt med fokus på individet.

Optimalt sett er det mye jeg skulle ha undersøkt i denne oppgaven, og sannsynligvis skraper jeg så vidt på overflaten med mine undersøkelser. Så vidt jeg vet har ingen undersøkt politisk tillit hos politisk undertrykte grupper i lys av underkategorier av politisk maktdeling. Jeg skulle gjerne vært den første, men med mangel på land-observasjoner var ikke dette mulig å gjennomføre. Jeg anbefaler derfor videre undersøkelse av individers politiske tillit og holdninger til politiske autoriteter sett i sammenheng med ulike typer for politisk maktdeling. De institusjonsformene jeg har presentert i denne oppgaven er ikke etablerte i den grad at fremtidige undersøkelser bør holde seg til de, men av mangel på alternative underkategorier foreslår jeg i første omgang en komparativ undersøkelse med disse som utgangspunkt. For at dette skal være gjennomførbart er det nødvendig med et stort sammenligningsgrunnlag. Det er sannsynligvis ikke tilstrekkelig dersom man begrenser seg til det afrikanske kontinentet, og jeg anbefaler derfor komparative undersøkelser på global basis. Dersom et tilstrekkelig antall land hentes inn, ville det også vært interessant å undersøke om maktdeling kun gir økt politisk tillit i closed-list PR-systemer. Dette kan gjøres ved å inkludere et samspillsledd mellom maktdeling og closed-list PR, noe denne oppgaven ikke har mulighet til å gjennomføre. I tråd med denne oppgaven ville det vært interessant å sett på marginaliserte samfunnsgrupper som politisk undertrykte etniske grupper og kvinner med større sammenligningsgrunnlag, men også andre grupper. Eksempelvis har jeg i denne oppgaven ekskludert «mellom-kategorier» av etniske grupper. Altså etniske grupper som ikke er ansett som verken politisk dominante eller spesifikt undertrykte, men som EPR har kategorisert som junior og senior-partnere. En undersøkelse av denne gruppen som en tredje kategori eller inkludert sammen med de dominante kunne potensielt avdekket effekter som ikke har kommet frem i denne oppgaven. I mitt tilfelle ville det også ha ført til flere observasjoner på nivå 1, men situasjonen med for få land-observasjoner ville ikke bedret seg. Når det er sagt, ville det også vært interessant å benytte seg av andre kilder

for politisk undertrykkelse. Ved å bruke andre definisjoner og mål på dette kan andre effekter avdekkes, og sannsynligheten for at det totale bildet av undertrykkelse og politisk tillit i maktdelingsland skal fremkomme, vil være større.

Her vil jeg igjen ta opp valg av år for hvilke etniske grupper som anses som politisk dominante og undertrykte. Som jeg har diskutert, er det knyttet en viss problematikk til mitt valg. Jeg vil argumentere for at mitt valg er den beste måten å måle konsekvensene av innføring av maktdeling, men avstanden til målet på politisk tillit er problematisk. Dersom informasjon om politisk tillit et par år etter innføringen av maktdeling hadde vært tilgjengelig, ville det optimale scenariet vært å måle tilliten ved ulike år for ulike land. Når vi vet at denne typen informasjon er begrenset, vil en annen måte å løse det på være å velge samme år for alle land så tett opp mot målet på politisk tillit som mulig. På denne måten måles den politiske tilliten til de undertrykte gruppene som de er i dag. En slik tilnærming vil ikke måle nøyaktig det samme som jeg har forsøkt å måle – men det vil gi svar på hvordan dagens undertrykte grupper stiller seg til de politiske institusjonene avhengig av hvorvidt landet har hatt maktdeling. Det vil også dempe støy fra andre bakenforliggende variabler som kan ha utspilt seg mellom perioden en gitt gruppe var undertrykt og informasjon om tillit er innhentet – som er tilfelle i min analyse.

Som jeg diskuterte i forrige delkapittel har denne oppgaven problemer med antall frihetsgrader i modellene som måler politisk undertrykte etniske grupper. Det er derfor knyttet usikkerhet til hvor generaliserbare disse funnene er. Jeg anbefaler videre forskning på forholdet mellom politisk tillit og politisk undertrykte grupper med et større antall land som sammenligningsgrunnlag. Det er også flere forhold man kan kontrollere for. Eksempelvis bosted – tidligere forskning har vist at urbant og ruralt bosted har en sammenheng med politisk tillit³⁶. Samtidig er ulike etniske grupper bosatt i ulike deler av landet³⁷. Jeg vil anta at spørsmålet om undertrykkelse er viktigere for å forklare variasjon i politisk tillit, men for å styrke modellene vil det være fruktbart å kontrollere for dette. Her vil jeg også trekke inn variabler på landnivå - folkemord og konfliktintensitet. Som jeg diskuterte i forrige delkapittel er det sannsynlig at forholdene kan påvirke både maktdeling og politisk tillit. Fremtidige studier som undersøker maktdeling i lys av individers holdninger vil derfor kunne sikre seg bedre mot utelatt variabel-skjevhet ved å ta hensyn til disse forholdene.

³⁶ Schoon & Cheng (2011); Chukwuma, Bossert & Croke (2019); Dodsworth & Cheeseman (2020)

³⁷ Vogt et al. (2015)

For å gå tilbake til de enkelte institusjonsformene jeg har presentert i denne oppgaven, vil det være viktig for maktdelingslitteraturen å trekke tråder mellom individuelle preferanser og de ulike formene for politisk maktdeling. Da det trengs et stort antall landobservasjoner for å undersøke alle formene for politisk maktdeling i samme modell, anbefaler jeg å først se på kun closed-list PR med utgangspunkt i teorien jeg har presentert i denne oppgaven. Å sette dette i lys av politisk undertrykte grupper vil være svært interessant, da modellen min allerede har gitt indikasjoner på at det kan være assosiasjoner mellom politisk tillit og politisk undertrykte grupper i land med politisk maktdeling. Da undergruppene av politisk maktdeling ser ut til å påvirke kvinners politiske tillit, er det nærliggende å tro at slike forskjeller også vil eksistere for politisk undertrykte etniske grupper. For å si det med Ottmann & Vüllers: Alle de ulike formene for maktdeling, og igjen de ulike formene for politisk maktdeling, er interessante på hver sin måte. Imidlertid bør forskere på feltet ta for seg én tilnærming av gangen for å gradvis utvikle kunnskapen om maktdeling.

Litteraturliste

- Addison, T. & Murshed, S. M. (2001). *From conflict to reconstruction: Reviving the social contract* (No. 2001/48). WIDER Discussion paper.
- Afrobarometer. (2014). Round 6 Survey Manual. Hentet fra: https://afrobarometer.org/sites/default/files/survey_manuals/ab_r6_survey_manual_en.pdf 01.05.2021
- Afrobarometer. (2019). *Sampling principles and weighting*. Hentet fra: <https://afrobarometer.org/surveys-and-methods/sampling-principles> 07.05.2021
- Afrobarometer. (2021). *Surveys and Methods*. Hentet fra: <https://afrobarometer.org/surveys-and-methods> 07.05.2021
- Ajide, K. B., Alimi, O. Y. & Asongu, S. A. (2019). Ethnic diversity and inequality in sub-Saharan Africa: Do institutions reduce the noise?. *Social Indicators Research*, 145(3), 1033-1062.
- Ames, B. (1995). Electoral rules, constituency pressures, and pork barrel: bases of voting in the Brazilian Congress. *The Journal of politics*, 57(2), 324-343.
- Anderlini, S. N. (2007). *Women building peace: What they do, why it matters*. Lynne Rienner Pub..
- Anderson, M. J. (2010). Transnational feminism and norm diffusion in peace processes: the cases of Burundi and Northern Ireland. *Journal of Intervention and Statebuilding*, 4(1), 1-21.
- Anderson, M. J., & Swiss, L. (2014). Peace accords and the adoption of electoral quotas for women in the developing world, 1990-2006. *Politics & Gender*, 10(1), 33.
- Anstee, M. J. (1993). Angola: The Forgotten Tragedy. A Test Case for UN Peacekeeping. *International Relations*, 11(6), 495-511.
- Aoláin, F. N., Cahn, N. R., Haynes, D. F., & Valji, N. (Eds.). (2018). *The Oxford handbook of gender and conflict*. Oxford University Press.
- Aoláin, F. N. (2006). Political violence and gender during times of transition. *Colum. J. Gender & L.*, 15, 829.
- Arjona, A. (2014). Wartime institutions: a research agenda. *Journal of Conflict Resolution*, 58(8), 1360-1389.
- Askvik, S., Jamil, I. & Dhakal, T. N. (2011). Citizens' trust in public and political institutions in Nepal. *International political science review*, 32(4), 417-437.
- Aslan, G., Deléchat, C., Newiak, M. M. & Yang, M. F. (2017). *Inequality in financial inclusion and income inequality*. International Monetary Fund.
- Asongu, S. A., Nnanna, J. & Acha-Anyi, P. N. (2020). Inequality and gender economic inclusion: the moderating role of financial access in Sub-Saharan Africa. *Economic Analysis and Policy*, 65, 173-185.
- Aud, S., Fox, M. & KewalRamani, A. (2010). *Status and Trends in the Education of Racial and Ethnic Groups (NCES 2010-015)*. U.S. Department of Education, National Center for Education Statistics. Washington, DC: U.S. Government Printing Office.
- Autesserre, S. (2009). Hobbes and the Congo: frames, local violence, and international intervention. *International Organization*, 249-280.
- Azam, J. P. & Mesnard, A. (2003). Civil war and the social contract. *Public Choice*, 115(3), 455-475.

- Bakke, K. M., Linke, A. M., O'Loughlin, J. & Toal, G. (2018). Dynamics of state-building after war: External-internal relations in Eurasian de facto states. *Political Geography*, 63, 159-173.
- Barthauer, L. M. & Leventhal, J. M. (1999). Prevalence and effects of child sexual abuse in a poor, rural community in El Salvador: a retrospective study of women after 12 years of civil war. *Child abuse & neglect*, 23(11), 1117-1126.
- Basedau, M. (2011). Managing ethnic conflict: The menu of institutional engineering. *GIGA Research Programme: Violence and Security*. (Working paper).
- Bates, R. H. (2008). *When Things Fell Apart: State Failure in Late-Century Africa*. New York: Cambridge University Press.
- Bell, C. & O'Rourke, C. (2010). Peace agreements or pieces of paper? The impact of UNSC Resolution 1325 on peace processes and their agreements. *International and Comparative Law Quarterly*, 941-980.
- Berry, M. E. (2015). From violence to mobilization: Women, war, and threat in Rwanda. *Mobilization: An International Quarterly*, 20(2), 135-156.
- Beutler, L. E., Brown, M. T., Crothers, L., Booker, K. & Seabrook, M. K. (1996). The dilemma of factitious demographic distinctions in psychological research. *Journal of consulting and clinical psychology*, 64(5), 892.
- Bhorat, H., Van der Westhuizen, C. & Jacobs, T. (2009). Income and non-income inequality in post-apartheid South Africa: What are the drivers and possible policy interventions?. *Development Policy Research Unit DPRU Working Paper*, (9/138).
- Bieber, F. (2005). Power sharing after Yugoslavia. functionality and dysfunctionality of power sharing institutions post-war Bosnia, Macedonia and Kosovo.
- Binningsbø, H. M. & Dyrstad, K. (2021). Political confidence after civil war: Peacebuilding strategies and public opinion in 30 countries. *Paper prepared for presentation at the 54th International Studies Association Annual Convention, San Francisco, 3–6 April 2013*
- Binningsbø, H. M. (2013). Power sharing, peace and democracy: Any obvious relationships?. *International Area Studies Review*, 16(1), 89-112.
- Blanton, R., Mason, T. D. & Athow, B. (2001). Colonial style and post-colonial ethnic conflict in Africa. *Journal of Peace Research*, 38(4), 473-491.
- Blattman, C., & Miguel, E. (2010). Civil war. *Journal of Economic literature*, 48(1), 3-57.
- Bratton, M. & Mattes, R. (2001). Support for democracy in Africa: intrinsic or instrumental? *British Journal of Political Science*, 31, s. 447-474
- Bratton, M., Mattes, R. & Gyimah-Boadi, E. (2005). *Public Opinion, Democracy, and Market Reform in Africa*. New York: Cambridge University Press.
- Brounéus, K. (2014). The women and peace hypothesis in peacebuilding settings: Attitudes of women in the wake of the Rwandan genocide. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 40(1), 125-151.
- Bryk, A. S. & Raudenbush, S. W. (1992). *Hierarchical linear models: Applications and data analysis methods*. London: Sage Publications, Inc.
- Buckley-Zistel, S. (2006). Dividing and uniting: The use of citizenship discourses in conflict and reconciliation in Rwanda. *Global Society*, 20(1), 101-113.
- Cammett, M., & Malesky, E. (2012). Power sharing in postconflict societies: Implications for peace and governance. *Journal of Conflict Resolution*, 56(6), 982-1016.

- Caprioli, M. (2005). Primed for violence: The role of gender inequality in predicting internal conflict. *International studies quarterly*, 49(2), 161-178.
- Catterberg, G. & Moreno, A. (2005). The Individual Bases of Political Trust: Trends in New and Established Democracies. *International Journal of Public Opinion Research*, 18(1), 31-48.
- Carey, J. M., & Shugart, M. S. (1995). Incentives to cultivate a personal vote: A rank ordering of electoral formulas. *Electoral studies*, 14(4), 417-439.
- Chandra K. 2004. *Why Ethnic Parties Succeed*. Cambridge, UK: Cambridge Univ. Press
- Chandra, K. (2006). What is ethnic identity and does it matter?. *Annu. Rev. Polit. Sci.*, 9, 397-424.
- Chang, E. C. (2005). Electoral incentives for political corruption under open-list proportional representation. *The Journal of Politics*, 67(3), 716-730.
- Chaturvedi, N. & McKeigue, P. M. (1994). Methods for epidemiological surveys of ethnic minority groups. *Journal of Epidemiology & Community Health*, 48(2), 107-111.
- Cheeseman, N. & Ford, R. (working paper). Ethnicity as a Political Cleavage. *Afrobarometer Working Papers, Working paper no. 83*.
- Chinkin, C. (2017). *Rape and sexual abuse of women in international law* (pp. 227-244). Routledge.
- Choudhry, S. (2008). Bridging Comparative Politics and Comparative Constitutional Law: Constitutional Design for Divided Societies. *Constitutional Design for Divided Societies: Intergration or Accommodation*, 09-01.
- Chukwuma, A., Bossert, T. J. & Croke, K. (2019). Health service delivery and political trust in Nigeria. *SSM-population health*, 7, 100382.
- Citrin, J. (1974). Comment: the political relevance of trust in government: *The American Political Science Review* 68(3): s. 973-988
- Cohen, D. K. & Cohen, D. K. (2016). *Rape during civil war*. Cornell University Press.
- Collier, P., Elliott, V. L., Hegre, H., Hoeffler, A., Reynal-Querol, M. & Sambanis, N. (2003). *Breaking the Conflict Trap: Civil War and Development Policy*. Washington, DC: Oxford University Press
- Cox, G. W., & Thies, M. F. (1998). The cost of intraparty competition: The single, nontransferable vote and money politics in Japan. *Comparative Political Studies*, 31(3), 267-291.
- Dalton, R. J. (2004). *Democratic challenges, democratic choices* (Vol. 10). Oxford: Oxford University Press.
- De Juan, A., & Pierskalla, J. H. (2016). Civil war violence and political trust: Microlevel evidence from Nepal. *Conflict Management and Peace Science*, 33(1), 67-88.
- Diamond, L. (1999). *Developing democracy*. Baltimore: John Hopkins University Press
- Dodsworth, S., & Cheeseman, N. (2020). Political trust: The glue that keeps democracies together. *London: Westminster Foundation for Democracy*.
- Dyrstad, K., Bakke, K. M., & Binningsbø, H. M. (2021). Perceptions of Peace Agreements and Political Trust in Post-War Guatemala, Nepal, and Northern Ireland. *International Peacekeeping*, 1-26.
- Dyrstad, K. & Binningsbø, H. M. (2012). Power sharing and institutional confidence: The case of Bosnia-Herzegovina. In *Paper presented at the 53rd International Studies Association Annual Convention, San Diego, 1-4. April*.
- Dyrstad, K., Buhaug, H., Ringdal, K., Simkus, A., & Listhaug, O. (2011). Microfoundations of civil conflict reconciliation: Ethnicity and context. *International Interactions*, 37(4), 363-387.

- Easton, D. (1975). A re-assessment of the concept of political support: *British Journal of Political Science*, 5(4), s. 435-457
- Ekeh, P. (1990). Social anthropology and two contrasting uses of tribalism in Africa: *Comparative Studies in Society and History*, 32(4), s. 660-700
- Elas, T. A. & Gaddy, G. (1998). Measuring Subjective Outcomes. *Journal of General Internal Medicine*, 13(1), 757-761.
- Englebert, P. (2000). *State Legitimacy and Development in Africa*. London: Lynne Rienner.
- Enloe, C. (1989). *Bananas, beaches and bases: Making feminist sense of international politics*. Univ of California Press.
- Enloe, C. (2005). What if patriarchy is “the big picture”? An afterword. *Gender, conflict, and peacekeeping*, 280-283.
- Fisk, K. & Cherney, A. (2017). Pathways to institutional legitimacy in postconflict societies: perceptions of process and performance in Nepal. *Governance*, 30(2), 263-281.
- Ford, M. E. & Kelly, P. A. (2005). Conceptualizing and categorizing race and ethnicity in health services research. *Health services research*, 40(5p2), 1658-1675.
- Franck, R. & Rainer, I. (2012). Does the leader's ethnicity matter? Ethnic favoritism, education, and health in sub-Saharan Africa. *American Political Science Review*, 106(2), 294-325.
- Galtung, J. (1990). Cultural violence. *Journal of peace research*, 27(3), 291-305.
- Gamson, W. A. (1968). *Power and Discontent*, Homewood: Dorsey Press.
- Geddes, B., & Neto, A. R. (1992). Institutional sources of corruption in Brazil. *Third World Quarterly*, 13(4), 641-661.
- Gizelis, T. I. (2018). Systematic study of gender, conflict, and peace. *Peace Economics, Peace Science and Public Policy*, 24(4).
- Glaser, C. L. (1992). Political consequences of military strategy: Expanding and refining the spiral and deterrence models. *World Politics: A Quarterly Journal of International Relations*, 497-538.
- Glassmyer, K. & Sambanis, N. (2008). Rebel—military integration and civil war termination. *Journal of Peace Research*, 45(3), 365-384.
- Glick, P. & Sahn, D. E. (1997). Gender and education impacts on employment and earnings in West Africa: Evidence from Guinea. *Economic Development and Cultural Change*, 45(4), 793-823.
- Godefroidt, A., Langer, A. & Meuleman, B. (2017). Developing political trust in a developing country: The impact of institutional and cultural factors on political trust in Ghana. *Democratization*, 24(6), 906-928.
- Gul, N. (2007). Women in conflict zones: Case study of Nepal. *Pakistan Horizon*, 60(4), 69-79.
- Haddad, L., & Maluccio, J. A. (2003). Trust, membership in groups, and household welfare: Evidence from KwaZulu-Natal, South Africa. *Economic Development and Cultural Change*, 51(3), 573-601.
- Hadzic, D., & Tavits, M. (2020). Wartime Violence and Post-War Women's Representation. *British Journal of Political Science*, 1-16.
- Haggard, S. & Kaufman, R. R. (2016). *Dictators and Democrats*. New Jersey: Princeton University Press.

- Hakura, M. D., Hussain, M. M., Newiak, M. M., Thakoor, V. & Yang, M. F. (2016). *Inequality, gender gaps and economic growth: Comparative evidence for sub-Saharan Africa*. International Monetary Fund.
- Hartzell, C. & Hoddie, M. (2001). Stabilizing the peace after civil war: An investigation of some key variables. *International Organization* 55(1): s. 183–208.
- Hartzell, C. & Hoddie, M. (2003). Institutionalizing peace: Power sharing and post-civil war conflict management. *American Journal of Political Science* 47(2): s. 318–332.
- Hartzell, C. & Hoddie, M. (2007) *Crafting Peace. Power-sharing Institutions and the Negotiated Settlement of Civil Wars*. University Park, PA: Pennsylvania State University Press.
- Hauge, W. (2015). Disarmament, Demobilization and Reintegration Processes (DDR): The Gender Asset. *Oslo: Peace Research Institute Oslo (PRIO)*.
- Hauge, W. I. (2020). Gender dimensions of DDR—beyond victimization and dehumanization: tracking the thematic. *International Feminist Journal of Politics*, 22(2), 206-226.
- Hayes, B. C., & McAllister, I. (2013). Gender and consociational power-sharing in Northern Ireland. *International Political Science Review*, 34(2), 123-139.
- Hetherington, M. J. (1998). The political relevance of political trust. *American Political Science Review* 92(4): s. 791–808.
- Hetherington, M. J. (2005). *Why Trust Matters: Declining Political Trust and the Demise of American Liberalism*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Hoffman, A. M. (2002). A conceptualization of trust in international relations. *European Journal of International Relations*, 8(3): s. 375–401.
- Holsti, K. J. (1996). *The State, War, and the State of War*. New York: Cambridge University Press.
- Hoddie, M. & Hartzell, C. (2005). Signals of reconciliation: Institution-building and the resolution of civil wars. *International Studies Review* 7(1): s. 21–40.
- Horowitz, D. L. (1985). *Ethnic Groups in Conflict*, University of California press ed.
- Horowitz, D. L. (2014). Ethnic power sharing: Three big problems. *Journal of democracy*, 25(2), 5-20.
- Hox, J. J. (2010). *Multilevel analysis. Techniques and applications*. (2nd ed.). New York: Routledge.
- Htun M. (2004). The political representation of identity groups. *Perspect. Polit.* 2(3), 439–58
- Human Rights Watch. (2016). *Burundi: Events of 2015*.
- Hutchison, M. L. & Johnson, K. (2011). Capacity to trust? Institutional capacity, conflict, and political trust in Africa, 2000–2005. *Journal of Peace Research*, 48(6), s. 737-752.
- Hutchison, M. L. (2011). Territorial threat and the decline of political trust in Africa: A multilevel analysis. *Polity*, 43(4), 432-461.
- Ingelaere, B. & Verpoorten, M. (2020). Trust in the aftermath of genocide: Insights from Rwandan life histories. *Journal of Peace Research*, 57(4), 521-535.
- Joshi, M., & Olsson, L. (2021). War termination and women's political rights. *Social Science Research*, 94, 102523.
- Jung, J. K. (2012). Power-sharing and democracy promotion in post-civil war peace-building. *Democratization*, 19(3), 486-506.
- Kellstedt, P. M., & Whitten, G. D. (2018). *The fundamentals of political science research*. Cambridge University Press.

- Klasen, S., & Lamanna, F. (2009). The impact of gender inequality in education and employment on economic growth: new evidence for a panel of countries. *Feminist economics*, 15(3), 91-132.
- Knudsen, C., Mundt, A. & Zartmann, I. W. (2000). Peace Agreements: The Case of Angola.
- Kunicova, J., & Rose-Ackerman, S. (2001). Electoral rules as constraints on corruption: the risks of closed-list proportional representation. *Department of Political Sciences, Yale University, New Haven, CT*.
- Lemarchand, R. (2007). Consociationalism and power sharing in Africa: Rwanda, Burundi, and the Democratic Republic of the Congo. *African affairs*, 106(422), 1-20.
- Liebling, H., & Shah, S. (2001). Researching sensitive topics: investigations of the sexual abuse of women in Uganda and girls in Tanzania. *Law, Social Justice and Global Development*, 1, 2001-1.
- Lijphart A. (1969). Consociational democracy. *World Politics* 15(1), 207–225
- Lijphart, A. (1977). Democracy in Plural Societies New Haven. *New Haven: Yale*.
- Lijphart, A. (2004). Constitutional design for divided societies. *Journal of democracy*, 15(2), 96-109.
- Linz, J. & Stepan, A. (1996). Towards consolidated democracies: *Journal of Democracy*, 7(2), s. 14-33
- Listhaug, O. (2005). Of oil wealth dissatisfaction and political trust in Norway: a resource curse?: *West European Politics*, 28(4), s. 834-851
- Listhaug, O. & Miller, A. (1999). Political performance and institutional trust. In Norris, Pippa (ed). *Critical citizens: global support for democratic governance*. New York: Oxford University Press
- Mamdani, M. (1996). *Citizen and subject: Contemporary Africa and the legacy of late colonialism*. Princeton University Press.
- Manchanda, R. (2001). Guns and burqa: Women in the Kashmir conflict. *Women, war and peace in South Asia: Beyond victimhood to agency*, 42-101.
- Mandela, N. (1989). Notes prepared by Nelson Mandela for his meeting with P. W. Botha 5 July 1989.
- Mattes, M., & Savun, B. (2009). Fostering peace after civil war: Commitment problems and agreement design. *International studies quarterly*, 53(3), 737-759.
- Mattes, R. (2008). The material and political bases of lived poverty in Africa: Insights from the Afrobarometer. I *Barometers of quality of life around the globe* (s. 161-185). Dordrecht: Springer.
- McKenney, N. R., & Bennett, C. E. (1994). Issues regarding data on race and ethnicity: the Census Bureau experience. *Public health reports*, 109(1), 16.
- McMahon, P. C., & Western, J. (2009). The Death of Dayton-How to Stop Bosnia from Falling Apart. *Foreign Aff.*, 88, 69.
- Mehler, A. (2009). Peace and power sharing in Africa: a not so obvious relationship. *African Affairs*, 108(432), 453-473.
- Meijer, G. (2004). *From Military Peace to Social Justice? The Angolan Peace Process*. (Conciliation Resources, rapport, 15).
- Meintjes, S., Turshen, M., & Pillay, A. (2001). *The aftermath: Women in post-conflict transformation*. Zed Books.

- Melander, E. (2005). Gender equality and intrastate armed conflict. *International Studies Quarterly*, 49(4), 695-714.
- Midtbø, T. (2012). *Stata – En entusiastisk innføring*. Oslo: Universitetsforlaget
- Milanovic, B. (2003). Is inequality in Africa really different?. *World Bank Policy Research Working Paper*, (3169).
- Miller, A. H. (1974). Political issues and trust in government: 1964-1970: *The American Political Science Review* 68(3), s. 951-972
- Miller, J. E. (2008). Interpreting the substantive significance of multivariable regression coefficients. *Proceedings of the American Statistical Association, Denver, CO, USA*, 3-7.
- Miller, J. E. (2013). *The Chicago guide to writing about multivariate analysis*. University of Chicago Press.
- Mishler, W. & Rose, R. (1999). *Five years after the fall: trajectories, of support for democracy in post-communist Europe*. In Norris, Pippa (ed). *Critical citizens: global support for democratic governance*. New York: Oxford University Press
- Mishler, W. & Rose, R. (2001). What are the origins of political trust? Testing institutional and cultural theories in post-communist societies. *Comparative Political Studies* 34(1): s. 30–62.
- Morgan, S. Reichert, T. & Harrison, T. R. (2016). *From numbers to words: Reporting statistical results for the social sciences*. Routledge.
- Mukherjee, B. (2006a). Does third-party enforcement or domestic institutions promote enduring peace after civil wars? Policy lessons from an empirical test. *Foreign Policy Analysis*, 2(4), 405-430.
- Mukherjee, B. (2006b). Why political power-sharing agreements lead to enduring peaceful resolution of some civil wars, but not others?. *International studies quarterly*, 50(2), 479-504.
- Nafziger, E. W. (2006). Development, inequality, and war in Africa. *The Economics of Peace and Security Journal*, 1(1), 14-19.
- Newton, K. (2007). *Social and political trust*. In Dalton, Russell J and Klingemann, Hans-Dieter (ed) *Oxford Handbook of Political Behavior*, Oxford: Oxford University Press.
- Nilsson, D. & Söderberg K. M. (2011). Revisiting an elusive concept: A review of the debate on spoilers in peace processes. *International Studies Review*, 13(4), 606-626.
- Norris, P. (2008). Driving democracy. *Do Power-Sharing Institutions Work*, 29-50.
- Ocan, C. (1992). Pastoralism and Crisis in North-Eastern Uganda: Factors that have determined social change in karamoja. Working paper No. 20, Centre for Basic Research, Kampala
- Ottaway, M. (2003). Promoting democracy after conflict: The difficult choices. *International Studies Perspectives*, 4(3), 314-322.
- Ottmann, M., & Vüllers, J. (2014). The Power-Sharing Event Dataset (PSED): A new dataset on the promises and practices of power-sharing in post-conflict countries. *Conflict Management and Peace Science*, 32(3), 327-350.
- Ottmann, M. & Vüllers, J. (2015). Power-Sharing Event Dataset (PSED). *Harvard Dataverse*, VI.
- Peace Agreements Database (2021). *The University of Edinburgh*. Hentet fra:
- Posner D. (2005). *Institutions and Ethnic Politics in Africa*. Cambridge, UK: Cambridge Univ. Press

- Putnam, R. D., Leonardi, R. & Nanetti, R. Y. (1993). *Making Democracy Work*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Reardon, B. A. (1996). *Sexism and the war system*. Syracuse University Press.
- Ridley, M. (1997). *The Origins of Virtues: Human Instincts and the Evolution of Cooperation*. New York: Viking.
- Ringdal, K. (2018). *Enhhet og mangfold*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Robinson, B. R. (2003). Income inequality and ethnicity: an international view. Presentert ved 27. General Conference of the International Association for Research in Income and Wealth, Stockholm, Sverige, August 18 – 24, 2002.
- Roeder, P. G., & Rothchild, D. S. (Eds.). (2005). *Sustainable peace: Power and democracy after civil wars*. Cornell University Press.
- Rooney, S. (2015). Why Power Sharing? Toward a Rational Theory. *Working paper*
- Sacks, A., & Larizza, M. (2012). Why quality matters: rebuilding trustworthy local government in post-conflict Sierra Leone. *World Bank Policy Research Working Paper*, (6021).
- Sandovici, M. E., & Listhaug, O. (2010). Ethnic and linguistic minorities and political participation in Europe. *International Journal of Comparative Sociology*, 51(1-2), 111-136.
- Schech, S. B., & Alwy, A. (2004). Ethnic inequalities in education in Kenya. *International Education Journal*, 5(2), 266-274.
- Schoon, I., & Cheng, H. (2011). Determinants of political trust: A lifetime learning model. *Developmental psychology*, 47(3), 619-631.
- Shabaya, J. & Konadu-Agyemang, K. (2004). Unequal access, unequal participation: some spatial and socio-economic dimensions of the gender gap in education in Africa with special reference to Ghana, Zimbabwe and Kenya. *Compare: A Journal of Comparative and International Education*, 34(4), 395-424.
- Senior, P. A., & Bhopal, R. (1994). Ethnicity as a variable in epidemiological research. *Bmj*, 309(6950), 327-330.
- Sireci, S. G. (1998). The construct of content validity. *Social indicators research*, 45(1), 83-117.
- Skog, O. J. (2017). *Å Forklare Sosiale Fenomener*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Snijders, T. A. & Bosker, R. J. (2012). *Multilevel Analysis. An Introduction to Basic and Advanced Multilevel Modeling*. 2nd Edition. Sage Publication.
- Spears, I. S. (2000). Understanding inclusive peace agreements in Africa: the problems of sharing power. *Third World Quarterly*, 21(1), 105-118.
- Spears, I. S. (2002). Africa: the limits of power-sharing. *Journal of Democracy*, 13(3), 123-136.
- Sriram, C. L., & Zahar, M. J. (2009). The perils of power-sharing: Africa and beyond. *Africa Spectrum*, 44(3), 11-39.
- Staniland, P. (2015). Militias, ideology, and the state. *Journal of Conflict Resolution*, 59(5), 770-793.
- Stasavage, D. (2005). Democracy and education spending in Africa. *American journal of political science*, 49(2), 343-358.
- Stedman, S. J. (1991). *Peacemaking in civil war: International mediation in Zimbabwe, 1974-1980*. Boulder, CO: L. Rienner Publishers.
- Stedman, S. J. (1997). Spoiler problems in peace processes. *International security*, 22(2), 5-53.

- Stedman, S. J. (2003). Peace processes and the challenges of violence. Kapittel i *Contemporary Peacemaking* (s. 103-113). Palgrave Macmillan, London.
- Stokes, D. E. (1962). *Popular evaluations of government: An empirical assessment*. In: Harlan Cleveland & Harold D Lasswell (eds) *Ethics and Bigness: Scientific, Academic, Religious, Political, and Military*. New York: Harper & Brothers, 61–72.
- Stoyan, A. T., Niedzwiecki, S., Morgan, J., Hartlyn, J. & Espinal, R. (2016). Trust in government institutions: The effects of performance and participation in the Dominican Republic and Haiti. *International Political Science Review* 37(1): 18–35.
- Svensson, I. (2007). Bargaining, bias and peace brokers: How rebels commit to peace. *Journal of Peace Research*, 44(2), 177-194.
- Thomas, D. (1996). Education across generations in South Africa. *The American Economic Review*, 86(2), 330-334.
- Tripp, A. M. (2015). *Women and power in post-conflict Africa*. Cambridge University Press.
- Tripp, A. M. (2016). Women's movements and constitution making after civil unrest and conflict in Africa: the cases of Kenya and Somalia. *Politics & gender*, 12(1), 78.
- Tull, D. M., & Mehler, A. (2005). The hidden costs of power-sharing: Reproducing insurgent violence in Africa. *African affairs*, 104(416), 375-398.
- Upreti, B. R., Shivakoti, S., & Bharati, K. (2018). Frustrated and confused: Mapping the socio-political struggles of female ex-combatants in Nepal. *Journal of International Women's Studies*, 19(4), 32-52.
- Uslaner, E. M. (2017). Political trust, corruption, and inequality. I *Handbook on political trust*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
- Vandeginste, S. (2014). Governing ethnicity after genocide: ethnic amnesia in Rwanda versus ethnic power-sharing in Burundi. *Journal of Eastern African Studies*, 8(2), 263-277.
- Van der Meer, T. & Hakhverdian, A. (2017). Political Trust as the Evaluation of Process and Performance: A Cross-National Study of 42 European Countries. *Political Studies Association*, 65(1), 81-102. Hentet fra: doi.org/10.1177/0032321715607514
- Van der Meer, T. W. (2018). Economic performance and political trust. I *The Oxford handbook of social and political trust*, s. 599-616.
- Varshney A. (2002). *Ethnic Conflict and Civic Life*. New Haven, CT: Yale Univ. Press
- Verdensbanken. (2020). Population. Hentet fra: <https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.TOTL> 30.05.2021
- Verdensbanken. (2020). Proportion of seats held by women in national parliaments. Hentet fra: <https://data.worldbank.org/indicator/SG.GEN.PARL.ZS> 24.05.2021
- Vogt, M., Bormann, N. C., Rügger, S., Cederman, L. E., Hunziker, P. & Girardin, L. (2015). Integrating Data on Ethnicity, Geography, and Conflict: The Ethnic Power Relations Data Set Family. *Journal of Conflict Resolution*, 59(7): 1327–42.
- Walshe, P. (1972). The aftermaths of independence in Tropical Africa: *The Review of Politics*, 34(3), s. 395-421
- Walter, B. F. (2002). *Committing to Peace: The Successful Settlement of Civil Wars*. Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Webster, K., Chen, C., & Beardsley, K. (2019). Conflict, Peace, and the Evolution of Women's Empowerment. *International Organization*, 73(2).

- Wilkinson, R. G. (2002). *Unhealthy societies: the afflictions of inequality*. London: Routledge.
- Wilkinson, S. (2004). *Votes and Violence: Electoral Competition and Ethnic Riots in India*. Cambridge, UK: Cambridge Univ. Press
- Williams, D. R., Lavizzo-Mourey, R. & Warren, R. C. (1994). The concept of race and health status in America. *Public health reports*, 109(1), 26.
- Wong, P. H. (2016). How can political trust be built after civil wars? Evidence from post-conflict Sierra Leone. *Journal of Peace Research*, 53(6), 772-785.
- Zartman, I. W. (2000). Ripeness: The hurting stalemate and beyond. *International conflict resolution after the Cold War*, 2, 225-250.
- Zmerli, S. & Castillo, J. C. (2015). Income inequality, distributive fairness and political trust in Latin America. *Social Science Research*, 52, 179-192.
- Zmerli, S. & Van der Meer, T. W. (2017). *Handbook on political trust*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.

Appendiks

Appendiks 1: Breusch-Pagan/Cook-Weisberg test for nivå 2

Breusch-Pagan	/	Cook-Weisberg	test	for	heteroskedasticity
Ho:		Constant			variance
Variables:					polps
chi2(1)			=		6.28
Prob > chi2	=	0.0122			

Appendiks 2: Breusch-Pagan/Cook-Weisberg test for nivå 1

Breusch-Pagan	/	Cook-Weisberg	test	for	heteroskedasticity
Ho:		Constant			variance
Variables:	undertrykt	kvinne	alder	uteninntekt	utdanning
chi2(7)			=		81.39
Prob	>	chi2	=		0.0000

Appendiks 3: Skjevhet og kurtoses for residualene

Variables	Obs	Mean	Std. Dev.	Min	Max	p1	p99	Skew.	Kurt.
residualer	12781	0	.919	-2.449	2.265	-1.894	1.865	-.053	2.221

Appendiks 4: Shapiro-Francia W' normalitetstest

Variable	Obs	W'	V'	z	Prob>z
politiskti~t	12,781	0.991	60.171	10.983	0.000
undertrykt	12,781	1.000	0.000	-56.476	1.000
kvinne	12,781	1.000	0.000	.	0.000
polps	12,781	1.000	0.000	.	0.000
alder	12,781	0.939	427.612	16.240	0.000
utdanning	12,781	0.994	42.387	10.044	0.000
uteninntekt	12,781	1.000	0.000	-56.559	1.000

Note: The normal approximation to the sampling distribution of W' is valid for $10 \leq n \leq 5000$ under the log transformation.

Appendiks 5: Korrelasjon mellom tillitsvariabler (*Pearsons R*)

Variables	(1)	(2)	(3)
(1) tillit_parlament	1.000		
(2) tillit_president	0.677	1.000	
(3) tillit_valgkom	0.652	0.600	1.000

Appendiks 8: Skjevhet og kurtose for variabler

Variables	Obs	Mean	Std. Dev.	Min	Max	p1	p99	Skew.	Kurt.
politisktillit	12781	2.514	1.011	1	4	1	4	.008	1.771
polps	12781	.488	.5	0	1	0	1	.048	1.002
kvinne	12781	.49	.5	0	1	0	1	.038	1.001
alder	12781	37.451	14.302	18	103	18	78	.884	3.285
utdanning	12781	1.46	1.016	0	3	0	3	-.123	1.869
uteninntekt	12781	.641	.48	0	1	0	1	-.587	1.344

Appendiks 9: Variansekomponenter for modell 1

Random-effects Parameters	Estimate	Std. Err.	[95% Conf. Interval]	
COUNTRY: Identity				
var(_cons)	.1388074	.049801	.06871	.2804174
var(Residual)	.8648588	.0108256	.8386329	.8863389

Appendiks 10: Variansekomponenter for modell 2

Random-effects Parameters	Estimate	Std. Err.	[95% Conf. Interval]	
COUNTRY: Identity				
var(_cons)	.1387762	.0497794	.0687048	.2803128
var(Residual)	.8648585	.0108256	.843899	.8863387

Appendiks 11: Variansekomponenter for modell 3

Random-effects Parameters	Estimate	Std. Err.	[95% Conf. Interval]	
COUNTRY: Identity				
var(_cons)	.1155436	.0416716	.0569841	.2342815
var(Residual)	.8457021	.0105858	.8252067	.8667065

Appendiks 12: Variansekomponenter for modell 4

Random-effects Parameters	Estimate	Std. Err.	[95% Conf. Interval]	
COUNTRY: Identity				
var(_cons)	.1390169	.0498639	.0688258	.2807915
var(Residual)	.8642984	.0108186	.8433524	.8857647

Appendiks 13: Likelihood-ratio test for random slope og random intercept

Likelihood-ratio test LR chi2(1) = 664.09
 (Assumption: modell7 nested in modell13) Prob > chi2 = 0.0000
 Note: The reported degrees of freedom assumes the null hypothesis is not on the boundary of the parameter space. If this is not true, then the reported test is conservative.

Appendiks 14: Likelihood-ratio test for random slope og random intercept

Likelihood-ratio test LR chi2(1) = 313.60
 (Assumption: modell9 nested in modell11) Prob > chi2 = 0.0000
 Note: The reported degrees of freedom assumes the null hypothesis is not on the boundary of the parameter space. If this is not true, then the reported test is conservative.

Appendiks 15: Random slope (undertrykt)

Variabler	politisktillit
polps ^a	.304 (.232)
kvinne	.035 (.022)
polps#kvinne ^b	-.106*** (.032)
undertrykt ^c	-.089 (.183)
alder	.002*** (.001)
uteninntekt	-.154***
Utdanning^d	(.019)
Primær	-.053** (.027)
Sekundær	-.177*** (.026)
Post-sekundær	-.263*** (.031)
Constant	2.601*** (.164)
N1	12,781
N2	16

*** $p < .01$, ** $p < .05$, * $p < .1$ | a: Nivå 2-variabel | b: Samspillsledd | c: Random slope-variabel | d: Ingen formell utdanning er referansekategori

Appendiks 16: Variansekomponenter for appendiks 15

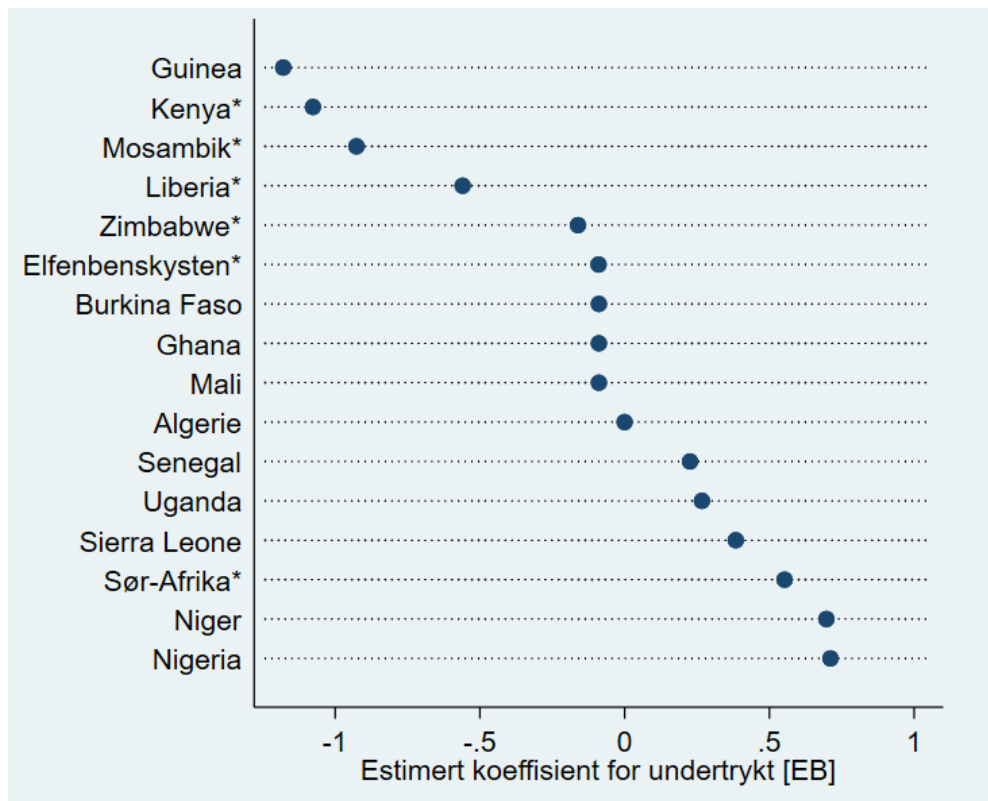
Random-effects Parameters	Estimate	Std. Err.	[95% Conf. Interval]	
COUNTRY: Uavhengig				
var(undertrykt) ^a	.4180053	.1696473	.1886783	.9260653
var(_cons)	.202553	.0746302	.0983819	.4170248
var(Residual)	.7988865	.0100046	.7795165	.8187378

a: Residual for undertrykt

Appendiks 17: Forklaringskraft for appendiks 15

$$R^2 \text{ nivå } 1 = \frac{\text{var}(e)_b - \text{var}(e)_m}{\text{var}(e)_b} = \frac{0,8769764 - 0,798865}{0,8769764} = 0,089$$

$$R^2 \text{ nivå } 2 = \frac{\text{var}(u_0)_b - \text{var}(u_0)_m}{\text{var}(u_0)_b} = \frac{0,1445278 - 0,202553}{0,1445278} = -0,401$$

Appendiks 18: Estimert koeffisient for undertrykte grupper

*Land med politisk maktdeling

Appendiks 19: Random slope (kvinne)

Variabler	politisktilitt
polps ^a	.266 (.173)
undertrykt	.39*** (.034)
polps#undertrykt ^b	-.717*** (.042)
kvinne ^c	-.013 (.037)
alder	.002*** (.001)
uteninntekt	-.162*** (.019)
Utdanning^d	
Primær	-.044 (.027)
Sekundær	-.162*** (.027)
Post-sekundær	-.275*** (.031)
Constant	2.632*** (.127)
N1	12,781
N2	16

*** $p < .01$, ** $p < .05$, * $p < .1$ | a: Nivå 2-variabel | b: Samspillsledd | c: Random slope-variabel | d: Ingen formell utdanning er referansekategori

Appendiks 20: Variansekompenter for appendiks 19

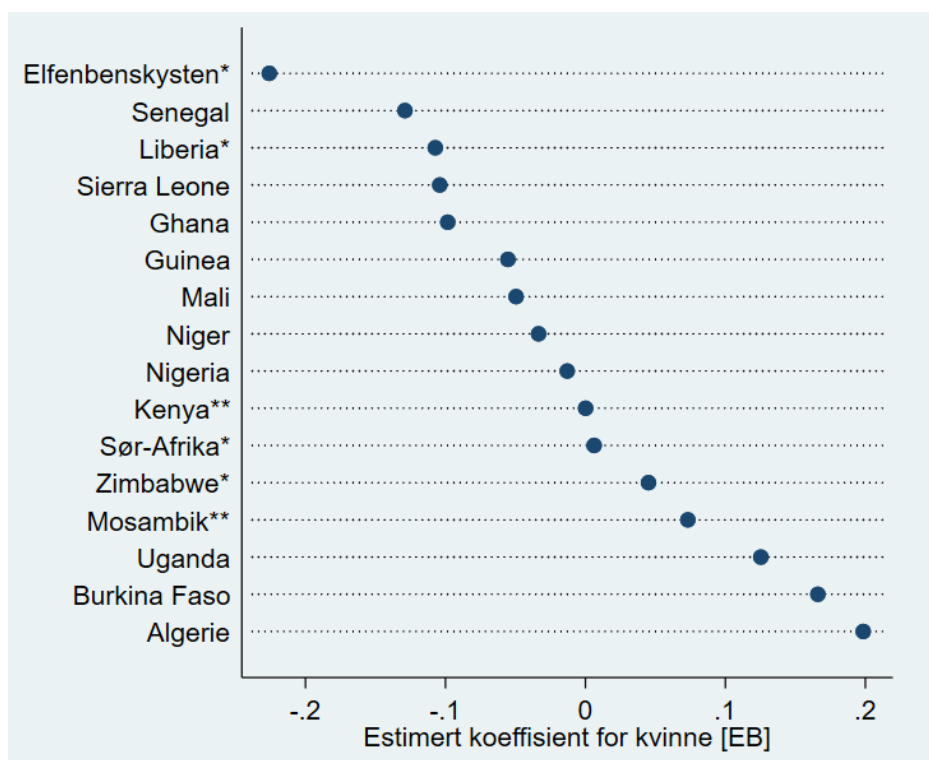
Random-effects Parameters	Estimate	Std. Err.	[95% Conf. Interval]	
COUNTRY: Uavhengig				
var(kvinne) ^a	.0163328	.0077533	.0064416	.0414126
var(_cons)	.115655	.0421498	.0566173	.2362546
var(Residual)	.8419474	.0105456	.82153	.8628722

a: Residual for kvinne

Appendiks 21: Forklaringskraft for appendiks 19

$$R^2 \text{ nivå } 1 = \frac{\text{var}(e)_b - \text{var}(e)_m}{\text{var}(e)_b} = \frac{0,8769764 - 0,8419474}{0,8769764} = 0,040$$

$$R^2 \text{ nivå } 2 = \frac{\text{var}(u_0)_b - \text{var}(u_0)_m}{\text{var}(u_0)_b} = \frac{0,1445278 - 0,115655}{0,1445278} = 0,200$$

Appendiks 22: Estimert koeffisient for kvinner

*Maktdelingsavtale hvor kvinners rettigheter er nevnt | **Maktdelingsavtale hvor kvinners rettigheter ikke er nevnt

Appendiks 23: Flernivåregresjon uten variabel for politisk undertrykte etniske grupper (uvektet)

VARIABLES	(9) politisktilitt	(10) politisktilitt	(11) politisktilitt	(12) politisktilitt
polps ^a	-0.0321 (0.142)		-0.0451 (0.143)	
closedpr ^a		-0.0132 (0.155)		-0.0544 (0.155)
kvinne	-0.00141 (0.0110)	-0.00142 (0.0110)	-0.0142 (0.0151)	-0.0290** (0.0133)
polps#kvinne ^b			0.0267 (0.0216)	
closedpr#kvinne ^b				0.0835*** (0.0230)
alder	0.00301*** (0.000407)	0.00301*** (0.000407)	0.00299*** (0.000407)	0.00293*** (0.000407)
uteninntekt	-0.142*** (0.0126)	-0.142*** (0.0126)	-0.142*** (0.0126)	-0.143*** (0.0126)
Utdanning^c				
Primær	-0.115*** (0.0172)	-0.115*** (0.0172)	-0.115*** (0.0172)	-0.115*** (0.0172)
Sekundær	-0.197*** (0.0174)	-0.197*** (0.0174)	-0.198*** (0.0174)	-0.200*** (0.0174)
Post-sekundær	-0.283*** (0.0202)	-0.284*** (0.0202)	-0.284*** (0.0202)	-0.286*** (0.0202)
Constant	2.735*** (0.0986)	2.725*** (0.0882)	2.743*** (0.0987)	2.742*** (0.0883)
Observations	29,485	29,485	29,485	29,485
Number of groups	20	20	20	20

Standardfeil i parantes | *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1 | 1: Flernivåregresjon av politisk maktdeling som frittstående variabel | 2: Flernivåregresjon med closed-list PR som frittstående variabel | 3: Flernivåregresjon med samspill mellom maktdeling og kvinne | 4: Flernivåregresjon med samspill mellom closed-list PR og kvinne | a: Nivå 2-variabel | b: Samspillsledd | c: Ingen formell utdanning er referansekategori

